

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozní ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Doručování v aktuální právní úpravě OS ; fikce
doručení**

Svatlana Semrádová Zvolánková

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

!!!

**Místo této strany vložíte zadání diplomové práce.
(Do jedné vazby originál a do druhé kopii)**

!!!

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

estné prohlášení

Prohláuji, že svou diplomovou práci "Doruování v aktuální právní úpravě OS ; fikce doruování" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informací, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 8. 4. 2011

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Pod kováří

Ráda bych touto cestou pod kovářala své –kolitelce JUDr. Ev Kadlecové za odborné vedení, p ípomínky a cenné rady p í zpracování diplomové práce.

aktuální právní úprav OS ; fikce doručení

Delivering in actual legislation of the civil procedure code (CPC); delivering fiction

Souhrn

Tato diplomová práce pojednává o problematice doručování v civilním soudním řízení, které představuje jeden ze základních prostředků komunikace mezi soudem a účastníky řízení. Zaměřuje se především na analýzu aktuální právní úpravy doručování v soudním řízení s akcentem na vybrané otázky nového způsobu doručování prostřednictvím systému datových schránek, který byl do občanského soudního řádu vstoupil zákonem č. 7/2009 Sb. Pokouší se o objektivní zhodnocení platné právní úpravy doručování a následnou analýzu nejdůležitějších změn, které přinesla tzv. souhrnná novela občanského soudního řádu v praxi. Vedle prezentace hlavních zjištění, resp. problémů a úskalí aktuální právní úpravy doručování ve své diplomové práci zmíní rovněž možná doporučení a návrhy, které by mohly odstranit výkladové a aplikativní problémy nových ustanovení občanského soudního řádu a přispět k naplnění původního záměru tzv. souhrnné novely, tedy k urychlení délky soudního řízení, které v současné době stále adíme mezi jedno z nejdiskutovanějších témat v justici.

Summary

This dissertation discusses the question of delivering in civil trial, which belongs to the most important devices in communication between the court and participants in proceeding. It concentrates on analysis of the actual legislation of delivering in judicial proceeding and accents the chosen questions of the new system of delivering per databoxes, which was incorporated into the CPC by the act 7/2009 Sb. The dissertation tries to make an objective evaluation of the actual legislation of delivering, followed by the analysis of the most important changes, which the so-called cumulative novel of civil procedure code brought. Besides of presentation of main ascertainments or problems of the actual legislation of delivering, I mention also the possible recommendations and suggestions, which could remove the interpretative and application problems of the new statements of CPC and could contribute to complement of the original purpose of the cumulative novel, that this was an acceleration of trial, which is discussed as one of the most important themes in Czech justice at this time.

Klíčová slova: doručování, fikce doručování, elektronické doručování, datové schránky, souhrnná novela OS, doručování písemností do ciziny

Keywords: delivering, delivering fiction, electronic delivering, databoxes, cumulative novel, civil procedure code, delivering to foreign countries

Poufíté zkratky

R	eská republika
F.O.	fyzická osoba
NS R	Nejvyšší soud České republiky
OS	obanský soudní řád
P.O.	právnícká osoba
Souhrnná novela	novela obanského soudního řádu provedená zákonem . 7/2009 Sb.
S S	soudní řád správní
ÚS R	Ústavní soud České republiky
Zákon o datových schránkách	zákon . 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument

Úvod	11
I. Cíl práce a metodika	12
I. 1. Cíl práce	12
I. 2. Metodika práce	13
II. Obecné vymezení pojmů doručování a fikce doručování a jejich charakteristika	15
II. 1. Pojem doručování v občanském soudním řízení	15
II. 2. Pojem fikce doručování	16
II. 3. Charakteristika a význam soudního doručování a fikce doručování	17
II. 3. 1. Podstata doručování a jeho význam v civilním soudním řízení	17
II. 3. 2. Pohled aktuální úpravy doručování ve znění souhrnné novely č. 7/2009 Sb.	19
II. 3. 2. 1. Typy doručování v civilním řízení	20
II. 3. 2. 2. Tzv. obyčejné doručování (doručování jiných písemností)	21
II. 3. 2. 3. Doručování do vlastních rukou s možností náhradního doručování	22
II. 3. 2. 4. Doručování do vlastních rukou bez možnosti náhradního doručování	24
II. 3. 3. Podstata fikce doručování a její význam v civilním soudním řízení	25
III. Vývoj právní úpravy týkající se doručování v civilním řízení	29
III. 1. Vývoj právní úpravy doručování po roce 1989	29
III. 1. 1. Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 519/1991 Sb.	30
III. 1. 2. Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 30/2000 Sb.	31
III. 1. 3. Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 151/2002 Sb.	33
III. 1. 4. Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 555/2004 Sb.	34
III. 2. Východiska souhrnné novely občanského soudního řádu č. 7/2009 Sb.	37
III. 3. Reflexe dosud provedených novelizací OSŘ v tzv. souhrnné novele OSŘ	39
IV. 1. Platná právní úprava doručování	42
IV. 1. 1. Ustanovení občanského soudního řádu týkající se doručování	42
IV. 1. 2. Doručování prostřednictvím doručovacího orgánu	43
IV. 1. 2. 1. O doručování prostřednictvím doručovacího orgánu obecně	43
IV. 1. 2. 2. Univerzální doručovací orgány	46
IV. 1. 2. 2. 1. Soudní doručovatelé	46
IV. 1. 2. 2. 2. Orgány justiční strážie	47
IV. 1. 2. 2. 3. Soudní exekutoři	48
IV. 1. 2. 2. 4. Provozovatelé poštovních služeb	49
IV. 1. 2. 3. Zvláštní typy doručovacích orgánů	51
IV. 1. 2. 3. 1. Všeobecná služba České republiky	51
IV. 1. 2. 3. 2. Zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy	52
IV. 1. 2. 3. 3. Ústav pro výkon zabezpečovací detence	52
IV. 1. 2. 3. 4. Krajské vojenské velitelství	52
IV. 1. 2. 3. 5. Ministerstvo vnitra	53
IV. 1. 2. 3. 6. Ministerstvo spravedlnosti	53
IV. 1. 3. Náhradní doručování	53
IV. 1. 4. Neúčinnost doručování	54

	57
IV. 1. 5. 1. Pr kaz doru ení soudním protokolem	58
IV. 1. 5. 2. Pr kaz doru ení p i doru ování prost ednictvím datové síť	59
IV. 1. 5. 2. 1. Pr kaz doru ení p i doru ování do datové schránky	59
IV. 1. 5. 2. 2. Pr kaz doru ení p i doru ování na elektronickou adresu	60
IV. 1. 5. 3. Doru enka	60
IV. 1. 5. 4. Jiné pr kazdy doru ení	62
V. 1. Doru ování prost ednictvím ve ejné datové síť	64
V. 1. 1. Základní typy elektronického doru ování	68
V. 1. 2. Doru ování do datové schránky	69
V. 1. 2. 1. O datových schránkách obecn	69
V. 1. 2. 2. Ú el a funkce datových schránek	70
V. 1. 2. 3. Typy datových schránek	72
V. 1. 2. 3. 1. Datové schránky fyzických osob	72
V. 1. 2. 3. 2. Datové schránky právnických osob	74
V. 1. 2. 3. 3. Datové schránky orgán ve ejné moci	78
V. 1. 2. 4. Z ízení a zp ístupn ní datové schránky	78
V. 1. 2. 5. Doru ení dat do datové schránky	80
V. 1. 2. 6. Znep ístupn ní datové schránky	81
V. 1. 2. 7. Zru-ení datové schránky	83
V. 1. 2. 8. Zamy-lení nad institutem datových schránek, jejich výhody a nevýhody	83
V. 1. 3. Doru ování na elektronickou adresu	86
V. 1. 4. Porovnání doru ování prost ednictvím ve ejné datové síť s jinými zp soby doru ování	88
VI. Doru ování a fikce doru ení v judikatu e soud	90
VI. 1. Vybraná judikatura k doru ování v civilním procesu	90
VI. 2. Vybraná judikatura k fikci doru ení	93
VI. 2. 1. Fikce doru ení v judikatu e soud p ed ú inností tzv. souhrnné novely	94
VI. 2. 2. Fikce doru ení v judikatu e soud po nabytí ú innosti tzv. souhrnné novely	95
VI. 2. 3. Otázka smluvního stanovení fikce doru ení v judikatu e soud	96
VI. 2. 4. Otázka fikce doru ení do datové schránky mezi soukromými osobami	98
VII. Doru ování soudních písemností ve styku s cizinou	102
VII. 1. Doru ování v rámci Evropské unie	103
VII. 2. Doru ování do jiných stát mimo Evropskou unii	109
Záv r	110
1. Základ souhrnné novely a pop ení jejího smyslu aktuální judikaturou soud	110
2. Aktuální problémy nového systému doru ování a nástin jejich e-ení	113
Seznam tabulek a graf	10
Seznam poufíté literatury	118

Graf . 1 Podniky používající internet ve vztahu k veřejné správě, 2008	64
Graf . 2 Podniky používající internet ve vztahu k veřejné správě podle úrovně použití, 2008	65
Graf . 3 Objem datových schránek k prosinci 2010	66
Graf . 4 Odeslané datové zprávy k prosinci 2010	67
Graf . 5 Podniky používající datové schránky podle úrovně použití, 2009	75
Tabulka . 1 Podniky používající datové schránky pro přijímání dokumentů od organizací ve veřejné správě, 2009	76
Tabulka . 2 Podniky používající datové schránky pro zasílání dokumentů organizacím ve veřejné správě, 2009	77

Doru ování v civilním soudním řízení představuje jeden ze základních prostředků komunikace mezi soudem a účastníky řízení, a je proto způsobem, jakým lze ovlivnit i vyústit další procesní instituty v průběhu občanského soudního řízení. Pro dosažení účelu soudního řízení, kterým je spravedlivé rozhodnutí o žalobcem i návrhovatelem uplatněném nároku, je nezbytné, aby byly poskytnuty dokumenty doručeny příslušnému adresátovi, ať už je jím samotný účastník řízení, osoba na řízení zústená i dohládaný soud.

Dosažení soudní ochrany ohroženého i porušeného subjektivního práva žalobce však v mnoha případech může narážet na praktické obtíže především v situacích, kdy se žalovanému úspěšně daří vyhnout se doručování soudních písemností. S ohledem na tuto skutečnost je proto třeba právní úpravu doručování nastavit tak, aby umožnila dosažení spravedlnosti pro žalobce tam, kde se žalovaný úmyslně kontaktu se soudem vyhýbá, a zároveň dostatečně zabezpečila žalovanému právo na jeho spravedlivý soudní proces.

Hledání této rovnováhy ovšem v minulých letech inilo zákonodárci nemalé obtíže a právní úprava systému doručování se tak stávala po roce 1989 jednou z nejastji novelizovaných částí občanského soudního řádu. Poslední podstatné změny doznala právní regulace doručování v rámci tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu, která byla provedena zákonem č. 7/2009 Sb. s účinností od 1. července 2009. Tato novela přinesla zcela novou právní úpravu systému doručování, neboť je založena na úplně odlišných základech a principech nežli úpravy předcházející.

Vedle pozitivních důsledků, které tzv. souhrnná novela občanského soudního řádu přinesla, však nelze nevidět i některé problémy související s aplikací nových procesních institutů v praxi, které zákonodárci nepředvídal a které budou s ohledem na tuto skutečnost předmětem mého zkoumání.

Problematika systému doručování se tedy i po tzv. souhrnné novele OS nadále řadí mezi velmi diskutovaná témata a je nezbytné a nanejvýš důležité se dosavadními rozporuplnými výsledky, které v praxi přinesla, velmi intenzivně zabývat.

I. 1. Cíl práce

Tato diplomová práce by měla podat pohled o aktuální právní úpravě doručování v civilním soudním řízení po tzv. souhrnné novele občanského soudního řádu, která byla provedena zákonem č. 7/2009 s účinností od 1. srpence 2009.

Cílem této práce je poskytnout co možná nejkomplexnější popis a analýzu platné právní úpravy doručování s akcentem na aplikační úskalí základní právní normy v oblasti doručování, kterou je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, po účinnosti tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu, jejímž jedním ze střejných témat byla právní změna v systému doručování.

Tato diplomová práce je shrnujícím dílem, které je zaměřeno na problematiku systému doručování. V rámci shora uvedeného obecného vymezení cíle diplomové práce se autorka zabývá následujícími cíli dílčími:

- vymezení pojmu doručování a fikce doručení;
- objasnění významu doručování a fikce doručení v civilním soudním řízení;
- popis vývoje právní úpravy doručování v českém civilním procesu po roce 1989;
- komparace nejdůležitějších novelizací občanského soudního řádu s tzv. souhrnnou novelou občanského soudního řádu;
- popis platné právní úpravy doručování se zaměřením na vybrané instituty v rámci systému doručování;
- popis doručování prostřednictvím datových schránek;
- popis základních výhod a nevýhod doručování prostřednictvím datových schránek;
- zjištění problémů, ke kterým v praxi dochází v souvislosti s využíváním doručování prostřednictvím datových schránek;
- popis současně soudní judikatury k pojmům doručování a fikce doručení;
- analýza otázky smluvního stanovení fikce doručení v judikatuře soudů;

ení do datové schránky mezi soukromými osobami podle zákona . 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument

- popis soudního doručování písemností v rámci styku s cizinou
- zjištění úskalí, ke kterým v praxi dochází v souvislosti s aplikací tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu
- analýza aktuálních problémů nového systému doručování a návrh jejich řešení
- zhodnocení aktuální právní úpravy doručování

Splnění hlavního cíle diplomové práce spočívá ve zhodnocení smyslu a účelu tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu se zaměřením na uvedení aplikativních úskalí, které souhrnná novela přinesla v kontextu prvních rozhodnutí vydaných soudem a následném předložení návrhů a návrhů řešení, které by mohly směřovat ke zlepšení aktuální právní úpravy systému civilního doručování.

I. 2. Metodika práce

Pro zpracování své diplomové práce autorka vyutila velké množství pramenů, které mají různorodou povahu. Jedná se především o odbornou literaturu, judikaturu Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR, právní předpisy a jejich doprovodné zprávy a statistické údaje týkající se aktuální právní úpravy doručování.

Diplomová práce postupuje od obecného ke konkrétnímu, přičemž nejprve je obecně vymezen pojem doručování a fikce doručení, jejich charakteristika a význam v rámci občanského soudního řízení. Následně je věnována pozornost vývoji právní úpravy doručování v českém civilním procesu po roce 1989, zejména novelám občanského soudního řádu, které byly provedeny zákonem . 519/1991 Sb., zákonem . 30/2000 Sb., zákonem . 151/2002 Sb. a zákonem . 555/2004 Sb. Na tuto problematiku navazuje komparace výše uvedených novelizací občanského soudního řádu s tzv. souhrnnou novelou občanského soudního řádu, která se podstatným způsobem dotkla dosavadního systému doručování v rámci civilního řízení. Následuje analýza aktuální právní úpravy doručování v rámci civilního řízení s akcentem na vybrané otázky nového způsobu

PDF Complete
Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

forma ního systému datových schránek, ú el a funkce datových schránek a zhodnocení jejich základních výhod a nevýhod v praxi.

P edložená diplomová práce je p edevším zam ěna na zji-t ní problém ů a úskalí, ke kterým v praxi dochází po ú innosti tzv. souhrnné novely ob anského soudního ádu, p i emfl nejv t-í pozornost je v nována problematice doru ování prost ednictvím datových schránek a vyuffití institutu zákonné fikce doru ení v praxi.

Ke spln ní cíl této práce byla pouflita metoda studia a analýzy aktuální legislativní úpravy institutu soudního doru ování, p i emfl základním výzkumným problémem diplomové práce je zhodnocení aplikace aktuální právní úpravy doru ování, analýza nejd leflit j-ích zm ěn, které p inesla tzv. souhrnná novela ob anského soudního ádu a zji-t ní nedostatk ů, ke kterým v praxi dochází v souvislosti s aplikací tzv. souhrnné novely ob anského soudního ádu v rámci doru ování v civilním ízení.

ím doru ování a fikce doru ení a jejich charakteristika

Dlefitou sou ástí ob anského soudního ízení je bezpochyby ádné doru ování písemností ú astník m ízení, nebo ádné doru ení soudních písemností je jedním ze základních práv ú astníka na spravedlivý soudní proces ve smyslu lánku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Tato první kapitola diplomové práce si klade za cíl vymezit doru ování mezi soudem a ú astníky soudního ízení a seznámit tená e se samotnou podstatou doru ování, nebo pouze s její znalostí je možné se dále v novat konkrétním ustanovením ob anského soudního ádu, které upravují jednotlivé zp soby doru ování, jakofl i dal-í pot ebné nálefitosti spojené s doru ováním.

II. 1. Pojem doru ování v ob anském soudním ízení

Ob anský soudní ád ani po štzv. souhrnné noveleõ provedené zákonem . 7/2009 Sb. nedefinuje pojem doru ování, pouze popisuje, jak má doru ování vypadat. Nejinak tomu bylo u ob anského soudního ádu . 142/1950 Sb., který rovn fl nspecifikoval pojem doru ování. Definiici tohoto procesního institutu ov-em nenabízejí ani trestní procesní p edpisy.¹

P estofle neexistuje jednotná definice pojmu doru ování, lze tento d lefitý procesní institut civilního ízení vymezit n kolika zp soby.

šDoru ováním se má v ob anském soudním ízení v první ad na mysli doru ení vyhotovení rozhodnutí, p edvolání nebo jiné listiny stanoveným adresát m zp sobem p edepsaným v ob anském soudním ádu.õ² šDoru ování v ob anském soudním ízení m fle také znamenat odevzdání zásilky tomu, komu je ur ena.õ³ Zna ná pozornost je v této souvislosti v nována osobám, které jsou ú astníky ízení nebo p i n m spolup sobí. Jedná se zejména o sv dky a znalce. šSoudní doru ování lze charakterizovat také jako zákonem

¹ SVOBODA K., SUK M., ZEMAN P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 11 s. ISBN 978-80-777-5.

² DRÁPAL L., BURETMJ. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 295 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

³ MADAR Z. a kolektiv. *Slovník eského práva*, 3. roz-í ené a podstatn p epracované vydání. LINDE Praha, a.s., 2002. 339 s. ISBN 80-7201-377-7.

základ je soud povinen uzavřít, že doručená soudní písemnost byla dodána do dispozice adresáta.⁴ V této souvislosti je nutné podotknout, že není podstatné, zda si adresát písemnosti danou písemnost ve skutečnosti převzal. V takovém případě má obanské právo procesní k dispozici institut *šnáhradního doručení*, jehož smyslem je zabránit právnímu v řízení. Postačí tedy, když písemnost určena adresátovi došla na jeho tzv. adresu pro doručení, případně do jeho datové schránky.⁵

II. 2. Pojem fikce doručení

V případě vymezení pojmu fikce doručení je důležité si nejprve charakterizovat samotný pojem právní fikce, kterou se v právu rozumí *šum le konstruovaná skutečnost, která nemá své vyjádření v objektivní realitě*.⁶ Jedná se o zákonnou konstrukci určitého stavu, ze kterého se v právním předpisu vychází, i když je jinak zřejmé, že tento stav neodpovídá skutečnosti.⁷ Tím se právní fikce odlišuje od právní domněnky. Zatímco pro právní domněnku je typické, že zpravidla vycházejí z určité obecné životní zkušenosti, pro fikci je charakteristické, že vychází z uměle vytvořeného skutkového předpokladu, který má v tčínou jen legislativně technický základ. Pokud jsou prokázány zákonné předpoklady ustanovení obsahujícího fikci, lze v takovém případě zákonný závěr (fikci) z nich plynoucí vyvrátit pouze tam, kde to zákon připouští. Z hlediska dokazování pak nemá v tčí význam rozlišování domněnek a fikcí, rozhodující je především to, zda zákon připouští dle kaz opaku i nikoli.⁸

Typickou právní fikcí je fikce náhradního doručení uplatňovaná správním úřadem, obanským soudním úřadem a trestním úřadem, která nastupuje v případě, že fyzická osoba, které bylo doručeno na adresu pro doručení, doručovanou písemnost vlastní vinou nepřevzala. V takovém případě je pak zřejmé, že ke skutečnému doručení nedošlo, avšak pro účely právního řízení se doručení, které nazýváme náhradním doručením, finguje.

⁴ SVOBODA K., SUK M., ZEMAN P. *Doručení v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 11 s. ISBN 978-80-777-5.

⁵ Viz tamtéž.

⁶ HENDRYCH D. a kolektiv. *Právní slovník*. 3. podstatně rozšířené vydání. C. H. Beck, 2009. 240 s. ISBN 978-80-7400-059-1.

⁷ MADAR Z. a kolektiv. *Slovník českého práva*, 3. rozšířené a podstatně přepracované vydání. LINDE Praha, a.s., 2002. 433 s. ISBN 80-7201-377-7.

⁸ DRÁPAL L., BUREŠ J. a kolektiv. *Obanský soudní úřad I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 921 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

ace není oprávněn dovolávat toho, že mu zásilka nebyla doručena, nebo právní fikce je v takovém případě daleko silnější než samotná skutečnost.⁹

V rámci této diplomové práce se budu dále zabývat pouze fikcí doručení písemností v občanském soudním řízení, jejíž význam byl posílen zákonem č. 7/2009 Sb., kterým došlo od 1. ledna 2009 k rozsáhlé novelizaci zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Fikce doručení má tedy v občanském soudním řízení po souhrnné novele občanského soudního řádu za následek to, že je písemnost považována za doručenu, i když se adresát s písemností fakticky neseznámil, a to se v rámci zákonem stanovenými důsledky.¹⁰

II. 3. Charakteristika a význam soudního doručování a fikce doručení

II. 3. 1. Podstata doručování a jeho význam v civilním soudním řízení

V první řadě je nezbytné přiblížit nejen samotnou podstatu doručování, nebo teprve s její znalostí se můžeme následně nově ustanovením občanského soudního řádu, je-li obsahují právní úpravu doručování.

Jak jsem již uvedla výše, šlo o doručování se má v občanském soudním řízení na mysli zejména doručení vyhotovení rozhodnutí, předvolání nebo jiné listiny stanoveným adresátovi se osobně předepsaným v občanském soudním řádu.¹¹ Doručovaná listina může být vyhotovena písemně nebo v elektronické podobě. V podobě, v jaké byla vyhotovena, obecně listina nemusí být také doručována. Podoba doručované listiny se vždy řídí zvoleným způsobem doručování. V případě doručování prostřednictvím veřejné datové sítě se listina doručuje v podobě elektronického dokumentu, v ostatních případech se doručuje jako písemnost. Pokud byla listina vyhotovena v jiné podobě, než v jaké má být následně doručena, soud provede potřebnou konverzi listiny.¹²

Doručování v civilním soudním řízení obecně řadíme mezi procesní úkony soudu, nebo představuje jeden z nejvýznamnějších úkonů, kterým dochází v průběhu občanského soudního řízení. Jeho význam nevyplývá pouze z toho, že prostřednictvím doručování jsou

⁹ Právní fikce. c2011. cit. 2010-09-02.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A1vn%C3%AD_fikce

¹⁰ Nová právní úprava doručování v občanském soudním řízení. c2010. cit. 2010-09-03.

<http://www.spoladore.com/cs/clanky/nova-pravni-uprava-dorucovani-v-obcanskem-soudnim-rizeni>

¹¹ DRÁPAL L, BURET M. a kolektiv. *Občanský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 295 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹² Viz tamtéž.

ovány o okolnostech dleflitých pro ízení, nýbrfl téfl ze skute nosti, fle se od ádného doru ení odvíjejí úinky úkon , které byly v ízení u in ny. Nap íklad ízení u soudu je zahájeno dnem, kdy do-el soudu návrh na zahájení ízení, právní moci m fle nabyt soudní rozhodnutí jen tehdy, pokud bylo ádn doru eno a ú astníci a dal-í osoby jsou povinny dostavit se k soudu jen za p edpokladu, fle jim bylo ádn doru eno p edvolání.¹³

Doru ování soudních písemností je tedy z formálního hlediska zásadní pro mořnost napln ní ú ink doru ovaných písemností, p edev-ím rozhodnutí, ale i dal-ích procesních úkon soud . Bez náleřfitého sd lení obsahu t chto úkon , tedy jejich oznámení ú astník m ízení, totifl není mořné o ekávat a ani vyřladovat, fle uvedená rozhodnutí i dal-í procesní úkony soudu budou moci p sobit do právní sféry procesních subjekt .¹⁴

Význam doru ování v ob anském soudním ízení mimo jiné zp sobuje, fle ú astník, který o ekává pro sebe nep íznivý výsledek ízení, se snařfl zp sobovat pr tahy v ízení i dokonce samotný ú el ízení zma it tím, fle se doru ení soudní listiny řú elovým konáním nebo opomenutímõ zám rn vyhýbá. Tyto problémy s doru ováním listin se zákonodárce snařfl v posledních letech e-ít neustálým p íjímáním nových právních úprav týkajících se doru ování v civilním soudním ízení.¹⁵ Novela ob anského soudního ádu provedená zákonem . 7/2009 Sb. se pokusila tyto nedostatky odstranit p edev-ím tím, fle jako prioritní ur íla doru ování prost ednictvím ve ejné datové síť , zavedla odpov dnost fyzických osob za to, fle budou mít adresu, na kterou jim bude mořno doru it, posílila fikci doru ení a zm nila d vody neú innosti doru ení.¹⁶

¹³ DRÁPAL L, BURE™J. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 295 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁴ DAVID, L., I™VÁNEK, F., JAV RKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Ob anský soudní ád: komentá , I. díl.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer R, 2009. 245 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

¹⁵ DRÁPAL L, BURE™J. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 295-296 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁶ MAT JKOVÁ, A. *Dal-í pohled na ob anský soudní ád po novele.* c2009. cit. 2010-09-03 http://pravniradce.ihned.cz/c4-10077440-38153090-F00000_d-dalsi-pohled-na-obcansky-soudni-rad-po-novele

Aktuální právní úprava týkající se doru ování v ob anském soudním ízení vychází obdobn jako p edcházející právní úprava ze základního principu, kterým je doru ování písemností p i jednání nebo p i jiném úkonu soudu.¹⁷

V p ípad , že není možné doru it písemnost p i jednání i jiném úkonu soudu, doru uje soud po tzv. šsouhrnné noveleš OS s ú inností od 1. ervence 2009 primárn prost ednictvím ve ejné datové síti do tzv. datové schránky adresáta. P i doru ování prost ednictvím ve ejné datové síti se postupuje podle právní úpravy obsažené v zákon . 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument , ve zn ní pozd jích p edpis . Doru ování do datové schránky má shodné ú inky jako doru ování do vlastních rukou adresáta.¹⁸

Pokud není možné doru ovat adresátu prost ednictvím ve ejné datové síti do datové schránky, doru uje soud na fládost ú astníka prost ednictvím ve ejné datové síti na elektronickou adresu nebo doru ujícím orgánem, pop ípad ú astníkem ízení nebo jeho zástupcem na jinou adresu, kterou ú astník uvedl. Doru ení prost ednictvím ve ejné datové síti na elektronickou adresu je ov-em možné pouze za p edpokladu, že ú astník ozna il akreditovaného poskytovatele certifika níh slufleb, který vydal jeho kvalifikovaný certifikát, a toto doru ení je ú inné jen tehdy, pokud ú astník doru ení potvrdí datovou zprávou opat enou jeho zaru eným elektronickým podpisem do 3 dn od odeslání písemnosti.¹⁹

Není-li možné pouflít ani jeden z vý-e nazna ených postup p i doru ování, tzn. pokud nemá adresát písemnosti z ízenu datovou schránku nebo se jejím prost ednictvím nepoda ilo doru it, a adresát soudu nesd lil svou elektronickou i jinou adresu, na kterou mu má být doru ováno, p ikro í soud k doru ování prost ednictvím doru ujících orgán , ú astník ízení nebo jejich zástupc na adresu uvedenou v § 46b o.s. . Ob anský soudní

¹⁷ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 19 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹⁸ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 19-20 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹⁹ Viz tamtéfl.

vymezuje adresu, na kterou se jednotlivým subjekt m doru uje.²⁰

I po tzv. šsouhrnné novele ob anský soudní ád nadále umofl uje doru ování uve ej ováním vyhlá-ek a doru ení vyv -ením na ú ední desce soudu.

Právní úprava doru ování s ú inností od 1. ervence 2009 vychází z obecného principu nastoupení ú ink doru ení písemnosti za p edpokladu, fe byly dodrfleny v-echny zákonem k tomu definované postupy. Ú inky doru ení je tak moflné zvrátit pouze za p edpokladu, fe adresát písemnosti podá výslovný návrh na ur ení neú innosti doru ení.²¹

II. 3. 2. 1. Typy doru ování v civilním ízení

Rozhodnutí soudu, p edvolání a jiné listiny se doru ují adresátu do jeho vlastních rukou, nebo pouze šoby ejn ō. Jedná se o rozli-ování v druzích doru ování, jefl m lo d íve vystihnout, fe listina ur ená do vlastních rukou adresáta musela být p edána p ímo adresátu a fe nebylo moflné danou listinu odevzdat jiné osob , cofl bylo zpravidla moflné p í doru ení šoby ejnémō. Podle v sou asnosti platné právní úpravy se oba druhy doru ování nyní li-í pouze tím, zda se v p ípad nezastífení adresáta na adrese pro doru ování listina uloflí a zda se adresátu zanechá v míst doru ení písemná výzva, aby si uloflenou listinu vyzvedl.²²

Z vý-e uvedeného tedy vyplývá, fe rozli-ujeme dva základní typy doru ování, a to doru ování do vlastních rukou (§ 49 OS) a tzv. oby ejné doru ování (doru ování jiných písemností - § 50 OS). Doru ování do vlastních rukou je pak dále je-t moflné lenit na doru ování do vlastních rukou s moflností náhradního doru ení a doru ování do vlastních rukou, u kterého je náhradní doru ení vylou eno.

V souvislosti se t emi moflnými druhy doru ování, rozeznáváme v sou asné dob téfl t i typy soudních doru enek. První dva typy doru enek jsou ur eny pro doru ování šdo vlastních rukouō. Prvý typ doru enky soud pouflijí v p ípad , fe zásilku je moflné podle zákona doru it ulofením, tedy v p ípad , fe p í doru ování do vlastních rukou není vylou eno náhradní doru ení. Druhý typ doru enky šdo vlastních rukouō je doru ovatelem

²⁰ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 20 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

²¹ Viz tamtéfl.

²² DRÁPAL, L., BURETMJ. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 326 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

písemnost nelze doručit uložení. Poslední typ soudních

doručenek slouží pro doručování šesti soudních zásilek, tedy u písemností, které nejsou určeny do vlastních rukou adresáta.²³

II. 3. 2. 2. Tzv. obyčejné doručování (doručování jiných písemností)

Tento způsob doručování je upraven v občanském soudním řádu v § 50, který obsahuje úpravu doručování jiných písemností, tedy všech písemností, které není nutné doručit do vlastních rukou. Postup při doručování jiných písemností se liší podle toho, zda je adresát písemnosti zastihnut a nikoli.

Pokud doručující orgán adresáta zastihne, písemnost mu v takovém případě doručí. Na rozdíl od předchozí právní úpravy již není možné doručit písemnost vhodné osobě bydlící, pobytové nebo zaměstnané na určitém místě nebo v jeho okolí, která adresáta zná a souhlasí s tím, že mu písemnost odevzdá. V případě, že doručující orgán adresáta v místě doručení nezastihne, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky a datum vhození vyznačí na doručence a na písemnosti. Pokud není v místě doručení domovní a jiná adresátem užívaná schránka, doručující orgán písemnost vrátí odesílajícímu soudu a v místě adresy pro doručování zanechá písemné oznámení o vrácení písemnosti soudu. Nelze-li zanechat v místě doručení písemné oznámení, například proto, že na adrese pro doručování není budova, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu. Je-li vrácena písemnost odesílajícímu soudu, soud ji doručí vyvěšením na úřední desce soudu. Taková písemnost se považuje za doručenu desátým dnem po vyvěšení.²⁴

Neumožňuje-li důležitý zájem ústřední řízení nebo obecný zájem vyvěšením písemnosti na úřední desce soudu, může být vyvěšení písemnosti nahrazeno vyvěšením výzvy k vyzvednutí doručované písemnosti u soudu. Přestože se ustanovení § 50 OSŘ o této možnosti výslovně nezmiňuje, je takový postup nepochybně přípustný s ohledem na to, že je obdobně uplatňován při náhradním doručování významných písemností určených do vlastních rukou. Uplynutím desátého dne po dni vyvěšení výzvy k vyzvednutí

²³ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 29 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁴ DAVID, L., IŠTVÁNEK, F., JAVŘKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Občanský soudní řád: komentář*, I. díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 263 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

písemnost za doručení, i když se adresát o tom

nedozvěděl.²⁵

II. 3. 2. 3. Doručení do vlastních rukou s možností náhradního doručení

Do vlastních rukou se doručují písemnosti, u nichž tak stanoví zákon, a písemnosti, u nichž tak nařídí předseda senátu. Ten je povinen zvolit doručení písemnosti do vlastních rukou tehdy, pokud hrozí nebezpečí, že písemnost bude místo adresátovi odevzdána úřednímu úředníku, který má na věci protichůdný zájem.²⁶ Rozhodl-li soud, že listina bude adresátu doručena do vlastních rukou, má tato skutečnost shodné právní následky jako v případě, že tento druh doručení předepsal zákon. Pokud by v rozporu s rozhodnutím soudu byla písemnost doručována pouze šobě, bylo by to za následek, že písemnost nebyla adresátu úředně doručena, ledaže by jí předjemce skutečně předvedl.²⁷

Ze zákona se do vlastních rukou doručují významné písemnosti, kterými jsou například stejnopis žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení žalovanému nebo jiným úředníkem řízení není navrhovatelem (§ 79 odst. 3), vyhotovení usnesení o zahájení řízení bez návrhu úředníkem tohoto řízení (§ 81 odst. 3), zmna žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení žalovanému nebo jiným úředníkem řízení není navrhovatelem (§ 95 odst. 1), předvolání úředníka a jejich zástupců k právnímu jednání (§ 114c odst. 2), vyhotovení rozsudku úředníkem řízení (§ 158 odst. 2), platební rozkaz žalovanému (§ 173 odst. 1), elektronický platební rozkaz žalovanému (§ 174a odst. 2 a § 173 odst. 1), evropský platební rozkaz žalovanému (§ 174b odst. 1) a další zákonem stanovené písemnosti.²⁸

Za doručení do vlastních rukou adresáta se považuje také doručení písemnosti prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky.

Postup při doručení do vlastních rukou s možností náhradního doručení se liší podle toho, zda je adresát v místě doručení zastípen či nikoli. Je-li adresát v místě

²⁵ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Obanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 335 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

²⁶ DAVID, L., ITVÁNEK, F., JAVŘKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Obanský soudní řád: komentář*, I. díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 260-261 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

²⁷ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Obanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 328 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

²⁸ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Obanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 327 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

zastífen, považuje se daná písemnost v takovém p ípad

za doru enou.

V p ípad , fle se nepoda í doru ujícímu orgánu adresáta v míst doru ování zastihnout, písemnost mu je uloflena a doru ujícím orgánem je adresátu zanechána vhodným zp sobem písemná výzva, aby si písemnost vyzvedl. Doru ující orgán ve výzv uvede, u koho, kde a v který den byla písemnost p ípravena k vyzvednutí a do kdy a v jaké dob si p íjemce m fle písemnost vyzvednout. Písemná výzva musí téfl obsahovat pou ení o následcích, jestliffe písemnost nebude v dané lh t vyzvednuta.²⁹

Doru ující orgán má mofnost uloflit písemnost v provozovn provozovatele po-tovních slufleb, pokud se písemnost doru uje jeho prost ednictvím, u soudu, jemufi byla písemnost vrácena z dvodu nemoflnosti zanechat výzvu nebo u okresního soudu, v jehoí obvodu je místo doru ení.³⁰

Adresát má mofnost vyzvednout si danou písemnost ve lh t 10 dn ode dne, kdy byla p ípravena k vyzvednutí. Tím se má na mysli okamfik, který je uveden ve výzv zanechané adresátu doru ujícím orgánem. Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve vý-e uvedené lh t , doru ující orgán po marném uplynutí této lh ty vhodí písemnost do domovní í jiné adresátem uíflvané schránky. Pokud není v míst doru ení schránka, do které by mohl doru ující orgán písemnost vhodit, vrátí se odesílajícímu soudu a soud o této skute nosti vyv sí na ú ední desce soudu sd lení. Na rozdíl od doru ování jiných písemností není vyv -ována na ú ední desce soudu samotná písemnost, nýbrfi pouze sd lení o tom, fle písemnost byla vrácena soudu.³¹

Pokud není mofné v míst doru ování zanechat písemnou výzvu, aby si adresát písemnost vyzvedl, bude písemnost doru ujícím orgánem vrácena odesílajícímu soudu, který vyv sí na ú ední desce soudu výzvu k vyzvednutí této písemnosti u soudu. V p ípad , fle si adresát písemnost ve lh t 10 dn ode dne, kdy byla p ípravena k vyzvednutí, nevyzvedne, považuje se písemnost posledním dnem této lh ty za doru enou, p estofle se adresát o jejím uloflení nedozv d l. Po marném uplynutí desetidenní lh ty z stává daná

²⁹ TÍNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 62 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

³⁰ Viz tamtéfl.

³¹ TÍNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 62-63 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

fiádné dal-í kroky k seznámení adresáta s písemností jifi

in ny nejsou.³²

II. 3. 2. 4. Doru ování do vlastních rukou bez možnosti náhradního doru ení

Doru ování do vlastních rukou bez možnosti náhradního doru ení je upraveno v § 49 odst. 5 OS . Náhradní doru ení je vylou eno u listin, u kterých to stanoví zákon nebo u nichfi to na ídil v konkrétním p ípad p edseda senátu.³³

Zákon výslovn vylou uje náhradní doru ení v p ípad tzv. kvalifikované výzvy podle § 114b OS , p edvolání k p ípravnému jednání podle § 114c OS , platebního rozkazu podle § 172 OS , elektronického platebního rozkazu podle § 174a OS , evropského platebního rozkazu podle § 174b OS a usnesení k vyjád ení se podle § 193d OS .³⁴

V p ípad písemností, u kterých zákon stanoví, fle se doru ují do vlastních rukou, nebo u nichfi to na ídil soud, m fle soud téfi vylou it možnost náhradního doru ení. Soud svého oprávn ní vyuffije zejména tehdy, pokud se to jeví pot ebné pro zaji-t ní ádného doru ení adresáta, které by jinak mohlo být problematické z d vod , které nespo ívají na stran adresáta a mohly by vést k obtíflím a pr tah m p i doru ení písemnosti.³⁵

Pokud soud rozhodne, fle písemnost nesmí být adresáta doru ena náhradním zp sobem, má tato skute nost stejné právní následky jako v p ípad vylou ení náhradního doru ení zákonem. Byla-li by daná písemnost v rozporu s na ízením soudu doru ena náhradním zp sobem, ne-lo by v takovém p ípad o ú inné doru ení.³⁶

Nezastihne-li doru ující orgán adresáta písemnosti v míst doru ování, uloffi písemnost po dobu deseti dn a adresáta zanechá vhodným zp sobem v daném míst

³² TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 63 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

³³ DRÁPAL, L., BURETMJ. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 330 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

³⁴ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 65 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

³⁵ DRÁPAL, L., BURETMJ. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 331 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

³⁶ Viz tamtéfi.

písemnosti. Pokud si adresát v této lhůt uloufenou písemnost vyzvedne, považuje se tímto dnem za doručenu.³⁷

Vyloučení náhradního doručení není podmínkou pro uloufení písemnosti, nýbrž pouze k tomu, aby byla doručovaná písemnost, nebude-li ve stanovené lhůt vyzvednuta, považována tímto náhradním způsobem za doručenu. V případě, že uplyne bezvýsledná lhůta určená k vyzvednutí písemnosti, učiní se náhradní doručení vyloučené, pokud jí přísluší oddělení do spisu soudu prvního stupně.³⁸

II. 3. 3. Podstata fikce doručení a její význam v občanském soudním řízení

Soudní doručování v občanském soudním řízení má jednu zvláštní vlastnost, kterou buď jiné doručování ani jiný způsob předávání informací nemají. V zákonem stanovených případech je totiž způsobem ve svém konečném důsledku navodit takový vnější obraz světa, který neodpovídá skutečnosti.³⁹

Podstatou fikce doručení je tedy v domě zkrácení skutečnosti, což znamená, že se doručovaná písemnost považuje po splnění zákonných podmínek za doručenu, pokud estofe se adresát písemnosti s jejím obsahem neseznámil. Souhrnná novela občanského soudního řádu, provedená zákonem č. 7/2009 Sb., s účinností od 1. července 2009 přenesla odpovědnost za doručení písemností na adresáta a posílila fikci doručení, díky které se jistí adresáti nebudou moci vyhýbat povzetí zásilky a ve svém důsledku záměrně brzdit soudní projednávání věci.

Zákon tedy adresáta nenutí, aby si osobně povzal písemnost, kterou mu soud doručuje. Aby však nedocházelo k záměrným průtahům řízení, umohl uje občanský soudní řád šdoru ito soudní písemnost uloufením na tzv. šdadrese pro doručování v uřídím smyslu⁴⁰.

³⁷ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v občanském soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 65 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

³⁸ DRÁPAL, L., BURET, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 331 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

³⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v občanském soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 15 s. ISBN 978-80-777-5

⁴⁰ Adresa pro doručování v uřídím smyslu je zákonem ustaveným místem (úlofi-t m dat), skrze které soud komunikuje s nepřítomnými účastníky, v případě s dalšími osobami na řízení zúčastněnými, pod podmínkou, že zákon s předáním informace na toto místo spojuje zákonem vymezené procesní následky, aniž by bylo nezbytně nutné, aby se adresát na této adrese v době doručování zdržoval nebo k tomuto místu měl aktuální přístup. Adresou pro doručování v uřídím smyslu jsou adresy uvedené v ustanovení § 46b OS . (evidenční adresa adresáta), v případě neelektronická adresa, kterou účastník soudu sdělil pro účely doručování (§ 46a

ak dojde u písemností, které jsou ur eny do vlastních rukou, uplynutím desetidenní lh ty od jejich ulofení na po-t nebo ode dne, kdy byla výzva k jejich vyzvednutí vyv –ena na ú ední desce soudu, nebylo-li možné zanechat výzvu k jejich vyzvednutí na adrese pro doru ování v ufl–ím smyslu. V p ípad jiných písemností (tzv. oby ejné doru ování) dojde k jejich náhradnímu doru ení jifl samotným vhozením písemnosti do schránky adresáta, která se nachází na adrese pro doru ování v ufl–ím smyslu. Pokud doru ující orgán nenalezne takovou schránku, vyv sí soud doru ovanou písemnost na své ú ední desce. K fikci doru ení poté dojde desátým dnem ode dne vyv –ení této písemnosti na ú ední desce soudu.⁴¹

Fikce doru ení m fle nastat také z d vodou odep ení p íjetí písemnosti podle § 50c OS . V p ípad odep ení p íjetí písemnosti adresátem nebo p íjemcem písemnosti nebo odep ení prokázání totofnosti i odep ení poskytnutí jiné sou innosti adresátem nebo p íjemcem písemnosti se daná písemnost považuje za doru enou dnem, kdy p íjetí písemnosti bylo odep eno nebo adresát i p íjemce písemnosti odmítl prokázat svou totofnost nebo poskytnout jinou sou innost nezbytnou k ádnému doru ení písemnosti. O t chto následcích musí být adresát i p íjemce písemnosti pou en. Toto pou ení se d je ústn p i doru ování písemnosti nebo písemn . P íjemci písemnosti se p ítom vřdy dává pou ení písemné. V p ípad , fle by p edání písemného pou ení p íjemci nebylo možné, lze pou ení zanechat v adresátov domovní nebo jiné jím uflívané schránce i na jiném vhodném míst .⁴²

Pokud adresát, pop ípad p íjemce písemnosti, odep e písemnost p íjmout, nebo pokud neposkytl doru ujícímu orgánu sou innost nezbytnou k ádnému doru ení písemnosti, je nezbytné, aby doru enka obsahovala také údaj o tom, zda bylo poskytnuto ústní nebo písemné pou ení o následcích odep ení p íjetí písemnosti nebo neposkytnutí sou innosti, a zda, pop ípad ím bylo odep ení p íjetí písemnosti od vodn no nebo v em neposkytnutí sou innosti spo ívalo.⁴³

---

odst. 2 OS). Adresou pro doru ování v ufl–ím smyslu je i datová schránka adresáta ve smyslu zákona . 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument . Zcela výjime n m fle být adresou pro doru ování v ufl–ím smyslu soud. Je tomu tak v p ípad , fle si ú astník nezvolí zástupce pro doru ování v soudem stanovené lh t .

⁴¹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 50 s. ISBN 978-80-777-5.

⁴² TÍNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 67 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁴³ ustanovení § 50g odst. 4 OS

ení v případě odmítnutí prokázání totožnosti je paradoxní především v tom ohledu, že doručující orgán nemůže vědět, zda opravdu jde o osobu adresáta či příjemce písemnosti, a přesto se bude daná písemnost takovým odepřením považovat za doručenu.⁴⁴

Jestliže soud vyufflíje institutu náhradního doručení a především doručení fikcí, snižuje tak pravděpodobnost, že skutek, který je předmětem jeho zkoumání, bude zjištěn tak, jak se doopravdy odehrál, nebo se zbavuje možnosti zjistit stanovisko a argumentaci jedné ze stran civilního řízení. Toto procesní opatření, které v reálném efektu směřuje k omezení dokazování, by proto měl soud vyufflíit ať poté, co vyčerpal veškeré přípustné prostředky, jak se takovému postupu vyhnout.⁴⁵

Z judikatury Ústavního soudu je možné dovodit, že instituty, které přenesly odpovědnost za doručení fikcí na ústávníky, mají ústavní konsekvence. Tyto procesní instituty tedy není možné vykládat tak, že za každé situace soud zbavují povinnosti pátrat po pobytu ústávníka, který se momentálně zdržuje neznámo kde, nebo i nepřítomný ústávník má právo na to, aby během řízení byly zabezpečeny jeho základní práva a zájmy.⁴⁶

Vzhledem k tomu, že soudy na neznámý pobyt ústávníka (tuzemce) po souhrnné novele občanského soudního řádu již nereagují tím, že mu ustanoví opatrovníka, nýbrž tak, že takovému ústávníku řízení doručí fikcí na evidenční adresu, je nezbytné dosavadní judikaturu Ústavního soudu vykládat tak, že soud může vyufflíit fiktivního doručení pouze za předpokladu, že vyufflíil veškeré přípustné prostředky ke zjištění pobytu adresáta, protože i ústávník neznámého pobytu má právo na spravedlivý proces.⁴⁷

Veškeré soudy by tedy měly v návaznosti na nyní platnou právní úpravu hledat kompromis mezi dřívejším stavem, při kterém mohl ústávník (F.O.) kdykoliv a poměrně snadno zpochybnit řádné doručení soudní písemnosti, a současnou procesní úpravou, jejíž cílem je bez výjimek přenesení odpovědnosti za doručování na ústávníky civilního řízení.⁴⁸

⁴⁴ TRNÁVKA, R., BARTONÍKOVÁ, K., KALIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁŘOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 67 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁴⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 50 s. ISBN 978-80-777-5.

⁴⁶ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 51 s. ISBN 978-80-777-5.

⁴⁷ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 52 s. ISBN 978-80-777-5.

⁴⁸ Viz tamtéž.

provedené zákonem . 7/2009 Sb. v-ak nadále platí, fle by civilní ízení m lo skon it vyhlá-ením rozsudku, do n hofl se promítne pravda, a nikoli fikce. Soudy by proto m ly p i doru ování tzv. náhradním zp sobem postupovat tak, aby se tento nov p ebudovaný institut p izp sobil aktuální procesní situaci v konkrétním ízení. Sou asná soudní praxe nap íklad po ítá s tím, fle soudce na základ doru ení fikcí m fle, ale nemusí vydat rozsudek pro zme-kání. Zákon tedy i po novele . 7/2009 Sb. nabízí soudci postupy, jak fikci doru ení na ú ední desce soudu nevyuflít, pokud s ohledem na konkrétní okolnosti p ípadu takový postup není vhodný.⁴⁹

---

⁴⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 17-18 s. ISBN 978-80-777-5.

týkající se doručování v civilním řízení

V rámci této kapitoly bude mým cílem nastínit i vývoj právní úpravy od roku 1989 týkající se soudního doručování v civilním řízení s akcentem na novely občanského soudního řádu, č. 519/1991 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 151/2002 Sb. a č. 555/2004 Sb., popsat východiska souhrnné novely občanského soudního řádu provedené zákonem č. 7/2009 Sb. a v neposlední řadě vystihnout vliv této souhrnné novely na průběh civilního řízení s ohledem na novou právní úpravu doručování.

III. 1. Vývoj právní úpravy doručování po roce 1989

Právní znění občanského soudního řádu vycházelo z relativně jednoduché právní úpravy týkající se doručování, nebo ustanovení § 45 OSŘ ve znění platném do konce roku 1991 určovalo jako základní doručovací orgán počtu. Podle konkrétních okolností pak mohl soud doručovat také sám nebo prostřednictvím místního národního výboru nebo orgánu veřejné bezpečnosti a ve zvláštních případech též prostřednictvím ministerstva spravedlnosti. Adresátu písemnosti bylo v té době doručováno do jeho bytu, na pracoviště nebo na kterékoli jiné místo, kde mohl být zastípen.⁵⁰

Občanský soudní řád již ve svém právním znění rozlišoval doručování do vlastních rukou a doručování veřejně. Tato právní úprava byla zachována i po souhrnné novele občanského soudního řádu provedené zákonem č. 7/2009 Sb.

Co se týče právní úpravy týkající se písemností, které nebyly doručovány do vlastních rukou adresáta, je možné říci, že takovéto písemnosti bylo možné předat osobě bydlící v téže domě nebo pracující na téže pracovišti, pokud nebyl adresát v místě doručování zastípen a daná osoba byla ochotna předmnohu písemnost převzít. V případě, že tato osoba měla na věci protichůdný zájem, nebylo možné považovat doručení za účinné. Pokud nebyl adresát při doručování zastípen, ale v místě doručování se zdržoval, a písemnost nepřevzala jiná osoba, byla v takovém případě písemnost uložena na počtu nebo u místního národního výboru a adresát byl následně vyzván k jejímu vyzvednutí.⁵¹

⁵⁰ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁKOVÁOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 9 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁵¹ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁKOVÁOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 9-10 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

u ovaly písemnosti, o nichž tak stanovil zákon nebo tak na ídil p edseda senátu. Tato právní úprava z stala zachována i po souhrnné novele ob anského soudního ádu. Pokud se nepoda ilo adresáta písemnosti ur ené do vlastních rukou zastihnout, byl v takovém p ípad u in n nový pokus o doru ení, o kterém byl adresát vyrozum n. Nebyl-li adresát zastifen ani p i op tovném pokusu o doru ení, byla písemnost ulofena na po-t nebo u místního národního výboru. K vyzvednutí zásilky byla v té dob ponechána adresátu t ídenní lh ta k jejímu vyzvednutí, jejíž poslední den byl považován za den doru ení (§ 47 OS ve zn ní do 31. 12. 1991).⁵²

Ob anský soudní ád ve svém p vodním zn ní dále obsahoval úpravu doru ování písemností orgán m nebo organizacím, za n fl p íjímali písemnosti pracovníci k tomu oprávn ní (u písemností doru ováných oby ejn kte íkoli pracovníci), doru ování advokát m, kdy se v takovém p ípad doru ovalo advokátní poradn , a též možnost ú astníka ízení zvolit si svého zástupce pro doru ování za p edpokladu, fle bylo doru ování spojeno s obtíflemi a pr tahy.⁵³

Z vý-e uvedeného je možné konstatovat, fle právní úprava doru ování byla v té dob zalofena na obecných principech rozli-ení dvou typ písemností (písemností doru ováných do vlastních rukou a písemností doru ováných oby ejn) a fikci doru ení v p ípad ulofení písemnosti. Právní úprava ur ovala jako podmínku fikce doru ení skute nost, fle se adresát v míst doru ování zdrfluje. Ob anský soudní ád v-ak jífl neupravoval postup, kterým se m l adresát písemnosti proti nastalé fikci doru ení bránit, nezdrflovat-li se v míst doru ování.⁵⁴

III. 1. 1. Novela ob anského soudního ádu provedená zákonem . 519/1991 Sb.

Za první velkou novelizaci ob anského soudního ádu, která byla p ijata po roce 1989, je možné považovat zákon . 519/1991 Sb., jenfl nabyl ú innosti dne 1. 1. 1992. Tato novelizace ob anského soudního ádu v-ak do právní úpravy doru ování nijak výrazn ji nezasáhla.

---

⁵² TÍNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 10 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁵³ Viz tamtéfl.

⁵⁴ Viz tamtéfl.

dnímu ú elu, jakým bylo odstran ní nejvýrazn jích projev socialistického zákonodárství v civiln procesním právu té doby, byly provedeny v právní úprav doru ování následující zm ny. Jednalo se p edev-ím o terminologické úpravy, které nahrazovaly pojem šmístní národní výborø pojmem šorgán obceø, pojem šorgán Ve ejné bezpe nostiø pojmem špolicejní orgánø a pojem šorganizaceø pojmem šprávnícké osobyø. Mezi místa doru ování bylo za azeno téfl místo podnikání (§ 46 OS ve zn ní novely ob anského soudního ádu . 519/1991 Sb.).⁵⁵

Podstatn jích zm n v souvislosti se zákonem . 519/1991 Sb. doznala jen právní úprava doru ování advokát m a komer ním právník m. Novelizované ustanovení § 48 OS umofl ovalo p edat písemnosti ur ené advokát m nebo komer ním právník m téfl koncipient m nebo jiným pracovník m, kte í byli u advokáta i komer ního právníka pracovn inní a byli jím pov eni k p íjímání zásilek. Do ob anského soudního ádu byl rovn fl vlofen nový paragraf 50a upravující uve ej ování vyhlá-ek, který reagoval zejména na nový zákon o konkursu a vyrovnání . 328/1991 Sb.⁵⁶

S ohledem na celkovou zm nu koncepce civiln procesního práva a snahu o vytvo ení justice, která by odpovídala demokratickému právnímu ádu, se ov-em za aly objevovat v praxi v souvislosti s doru ováním etné obtífle, jejichfl pr vodním jevem byly pr tahy ízení, pro jejichfl e-ení chyb la v ob anském soudním ádu konkrétní právní úprava. Zákonodárce na tuto nastalou situaci reagoval díl ími novelizacemi a právní úprava doru ování tak byla od roku 1992 mnohokrát novelizována.⁵⁷

III. 1. 2. Novela ob anského soudního ádu provedená zákonem . 30/2000 Sb.

Velmi rozsáhlá novelizace ob anského soudního ádu byla provedena zákonem . 30/2000 Sb., kterým se zm nil zákon . 99/1963 Sb., ob anský soudní ád, ve zn ní pozd jích p edpis , a n které dal-í zákony. Tato novela nabyla ú innosti k 1. 1. 2001.

Tato nová právní úprava vycházela zejména z negativních zku-eností souvisejících s doru ováním písemností po-tou, nebo podle d ív j-í právní úpravy se soudní písemnosti

⁵⁵ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 10 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁵⁶ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 11 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁵⁷ Viz tamtéfl.

doru ování písemností prostřednictvím pošty však bylo v případě nespolehlivé a také velmi zdlouhavé.⁵⁸

I po novele občanského soudního řádu provedené zákonem č. 30/2000 Sb. bylo možné doručovat písemnosti prostřednictvím pošty, ovšem s ohledem na přijetí zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změnách, kterých zákon, mohly provozovat poštovní služby též právnické a fyzické osoby, kterým udělilo Ministerstvo dopravy a spojů písemný souhlas, případně poštovní licenci.⁵⁹

Po novele občanského soudního řádu provedené zákonem č. 300/2000 Sb. mohl soud doručovat písemnosti soudním doručitelem nebo orgány justiční strážie, prostřednictvím držitele poštovní licence a písemného policejního orgánu a nebo prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti, pokud tak stanovily zvláštní právní předpisy, zejména pokud šlo o doručování do zahraničí (§ 45 OSŘ). Z uvedeného tedy vyplývá, že bylo nově výslovně upraveno doručování písemností soudním doručitelem, nebo v předchozí právní úpravě byla zmíněna pouze možnost doručování písemností soudem samotným. Za další změnu dosavadní úpravy bylo možné považovat možnost doručovat soudní písemnosti orgány justiční strážie. Například ovšem nebyla v ustanovení § 45 OSŘ obsažena možnost doručovat soudní písemnosti prostřednictvím orgánu obce. Doručování písemností prostřednictvím písemného policejního orgánu zůstalo nadále zachováno.⁶⁰

Právní úprava doručování se dle dle doručování fyzickým osobám, právnickým osobám, státním orgánům, státu, advokátem, notářem, obcím a vyšším územně samosprávným celkem.

V případě doručování fyzickým osobám, které nebyly zastífleny v místě doručování, byla písemnost uložena a teprve den (u zásilek adresovaných do vlastních rukou desátý den) od uložení písemnosti nastávala fikce doručení založená na vyvratitelné domněnce, že se adresát v místě doručování zdržoval.⁶¹

Právnickým osobám se písemnosti podle § 47 odst. 1 doručovaly na adresu jejich sídla, kterou byla adresa zapsaná v obchodním rejstříku nebo v jiné zákonem upravené evidenci. Písemnosti určené pro právnickou osobu bylo možné na její žádost doručovat i na

⁵⁸ TRÁVNÍKOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KŘIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 11 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁵⁹ HUBÁEK, J. *Doručování písemností soudem v novele občanského soudního řádu*. Obchodní právo, roč. 10, č. 3, 2001.

⁶⁰ Viz tamtéž.

⁶¹ TRÁVNÍKOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KŘIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 12 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

sa jejího sídla, a to za předpokladu, že o to soud požádala a uvedla tuto jinou adresu. Oprávněnými k převzetí písemnosti určené právnické osobě, a jí –lo o tzv. obyčejné zásilky i zásilky doručované do vlastních rukou adresáta, byly statutární orgány (předseda, popř. pověřený člen, jednalo-li se o statutární orgán kolektivní), zaměstnanec (člen) pověřený statutárním orgánem, vedoucí oddělení závodu i vedoucí jiné organizační složky zapisované do obchodního rejstříku, týkala-li se v rámci tohoto závodu nebo složky, prokurista a dále například nucený správce, popř. zaměstnanci pověřeni přijímáním písemností (např. zaměstnanci podatelny), apod.⁶²

Právní úprava obsažená v novelizaci občanského soudního řádu provedené zákonem č. 30/2000 Sb. reagovala též na určitý problém praxe, kdy se právnická osoba nezdržovala na adrese svého sídla a soudu nebyla známa jiná adresa, na kterou by bylo možné právnické osobě doručovat. Podle novelizovaného znění ustanovení § 47 OSŘ se v takovém případě doručovala soudní písemnost fyzické osobě, o které bylo soudu podle obsahu spisu známo, že byla oprávněna jednat za příslušnou právnickou osobu. Nebylo-li možné doručit písemnost ani tímto způsobem, pak se soud pokusil opětovně doručit na adresu sídla uvedenou v obchodním i jiném rejstříku. V případě, že byl i tento pokus neúspěšný, byla zásilka doručena dnem, kdy se jako nedoručená vrátila zpět k soudu.⁶³

III. 1. 3. Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 151/2002 Sb.

Zákon č. 151/2002 Sb., kterým se měnily některé zákony v souvislosti s přijetím zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, se s účinností od 1. 1. 2003 měly pokusit legislativní cestou vyřešit praktický problém justice s doručováním soudních písemností prostřednictvím poštovním způsobem příslušných ustanovení občanského soudního řádu týkajících se právní úpravy doručování.

Mezi změny, které tato novelizace občanského soudního řádu přinesla, patří zejména přidání ve veřejné datové síti do způsobů doručování, upřesnění doručování správním úřadům a státu, a vložení právní úpravy doručování soudním exekutorem.⁶⁴

⁶² HUPĚK, J. *Doručování písemností soudem v novele občanského soudního řádu*. Obchodní právo, Ročník 10, č. 3, 2001.

⁶³ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KŘIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁKOVÁ, I. *Doručování v občanském soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 12 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁶⁴ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KŘIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁKOVÁ, I. *Doručování v občanském soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 13 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

Novelou byla nová ustanovení § 50a až § 50e, která upravovala velmi podrobně postup při doručování soudních písemností, který byl závazný pro všechny, kdo měli soudní písemnosti doručovat. Tato ustanovení měla především řešit praktické potíže soudců, ke kterým docházelo v případech, kdy nebylo možné z nějakého důvodu prokázat doručení písemnosti a pokračovat tak v soudním řízení. Důvodem byly v té době formální nedostatky doručovacího úkonu, například vadně vyplněná či nevyplněná doručovací listina či jiný způsob doručení, neřekl zákon požadoval.

Novelizace si mimo jiné kladla za cíl řešení problematické otázky, jež vyvstala po novelizaci občanského soudního řádu zákonem č. 30/2002 Sb., a to ve vztahu občanského soudního řádu k právním předpisům, které upravovaly postup při doručování držitelů poštovní licence. Zákodárce při přijetí novely č. 30/2000 Sb. předpokládal, že budou v poštovním řádu už nyní nezbytné změny k tomu, aby byl upraven typ poštovní služby, který by korespondoval s právní úpravou obsaženou v občanském soudním řádu. K těmto potřebným změnám ovšem nedošlo, a z toho důvodu novelizace provedená zákonem č. 151/2002 Sb. vyloučila aplikaci obecných předpisů o dodávání poštovních zásilek na doručování písemností podle občanského soudního řádu. Tato nová právní úprava se však záhy stala terčem kritiky a v praxi se minula účinkem, neboť ze strany držitelů poštovní licence nebyla respektována.⁶⁵

III. 1. 4. Novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 555/2004 Sb.

Novelizace občanského soudního řádu provedená zákonem č. 555/2004 Sb. přinesla zcela novou komplexní úpravu týkající se doručování písemností.

S účinností od 1. 1. 2005 byla právní úprava doručování rozšířena do nových 31 ustanovení občanského soudního řádu. V první řadě měla být soudní písemnost doručována při jednání nebo jiném soudním úkonu. Teprve nemohla-li být písemnost doručena tímto způsobem, mohla být doručována prostřednictvím veřejné datové sítě nebo doručovacího orgánu. Právní úprava doručování prostřednictvím veřejné datové sítě byla podrobněji rozpracována a pro účinné doručení požadovala, aby adresát o tomto způsobu doručení požádal nebo s ním vyslovil souhlas a uvedl akreditovaného poskytovatele certifikačních

⁶⁵ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KALIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁKOVÁ, I. *Doručování v občanském soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 13 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

. Adresát byl povinen potvrdit přijetí písemnosti do 3 dnů od odeslání datovou zprávou opatřenou zaručeným elektronickým podpisem.⁶⁶

Mezi doručující orgány náleželi soudní doručovatelé, orgány justiční stráž, soudní exekutoři, provozovatelé poštovních služeb, orgány Policie ČR, orgány Vězeňské služby ČR, zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, územní vojenské správy, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti.

Í nadále obsahoval obanský soudní řád právní úpravu rozdělenou podle jednotlivých subjektů, kterým bylo doručováno. Tato nová úprava však byla oproti stávající úpravě podrobněji rozpracována. Vedle doručování fyzickým osobám byly upraveny též zvláštní případy doručování fyzickým osobám, které se nacházely ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě, osobám, které se ocitly v zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, osobám poflívajícím diplomatické výsady nebo imunity, vojákům a policistům. Mezi další subjekty, kterým bylo doručováno, patřily právnické osoby, advokáti, notáři, soudní exekutoři, patentoví zástupci, osoby vykonávající poradenství podle zvláštních právních předpisů, stát, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, správní úřad, obce a vyšší územní samosprávné celky. Zvláštní ustanovení byla vnována též doručování zástupcem ústřední a opatrovníkem ústřední.⁶⁷

Doručení se rozlišovalo na doručování do vlastních rukou adresáta a doručování obyčejné. Pokud bylo doručováno fyzické osobě a tato nebyla zastíflena, písemnost byla uložena. Následky nevyzvednutí si zásilky do 10 dnů od uložení písemnosti v případě doručování do vlastních rukou a do 3 dnů od uložení v případě obyčejného doručování se ovšem lišily v návaznosti na místo doručování.⁶⁸

Pokud byla písemnost doručována v místě, které nebylo podle zvláštního právního předpisu vedeno jako místo pobytu fyzické osoby, pak bylo uložení písemnosti, kterou si adresát nevyzvedl do 3 dnů (popř. do 10 dnů, šlo-li o písemnost doručovanou do vlastních rukou adresáta) považováno za neúčinné. Výjimkou z tohoto pravidla byla skutečnost, že fyzická osoba pofládala o doručování na adresu tohoto místa nebo je jinak označena soudem jako místo, kde bydlí nebo se zdržuje, podniká či pracuje, popř. jako jiné místo, kam jí mají nebo mohou být doručovány písemnosti, nebo pokud se prokázalo, že se na tomto

⁶⁶ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., KIVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doručení v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 14 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁶⁷ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., KIVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doručení v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 15 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁶⁸ Viz tamtéž.

a zastiflena, pop . kdykoli v dob do 3 dn , nebo –lo-li o písemnost doru ovanou do vlastních rukou, v dob 10 dn od ulofení.

Jiná situace nastávala v p ípad , kdyfl byla písemnost doru ována na adrese, jeff byla vedena dle zvlá–tního právního p edpisu jako místo pobytu fyzické osoby, nebo na adrese, kterou fyzická osoba sd lila soudu a pofládala o doru ování na tuto adresu, anebo na adrese, kterou fyzická osoba jinak ozna ila soudu jako místo, kde bydlí nebo se zdrfluje, podniká i pracuje, pop . jako místo, kam jí mají i mohou být doru ovány písemnosti. V takovém p ípad bylo ulofení písemnosti, kterou si adresát nevyzvedl do 3 dn (–lo-li o písemnost ur enou do vlastních rukou do 10 dn) od ulofení, neú inné, pokud fyzická osoba soudu prokázala, fle se v míst doru ování nezdrflovala v den, kdy nebyla zastiflena, a v dob do 3 dn , nebo, –lo-li o písemnost, jeff m la být doru ena do vlastních rukou, v dob do 10 dn od jejího ulofení.⁶⁹

Z vý–e uvedeného vyplývá, fle ten, komu bylo doru ováno na jinou adresu, neff která byla vedena jako místo jeho pobytu nebo která byla odli–ná od adresy, jeff byla soudu pro ú ely doru ování sd lena, nebyl odpov dný za neúsp –ný pokus o doru ení a doru ení mohlo být v takovém p ípad úsp –né pouze za p edpokladu, pokud bylo tomuto adresátovi nebo i p ímo jím prokázáno, fle se na míst doru ování zdrfloval. V p ípad , fle bylo doru ováno na adresu vedenou jako místo pobytu i adresu ú astníkem soudu sd lenou, bylo náhradní doru ení sice obecn moflné, pro vyvrácení jeho ú ink v–ak dané osobn posta ilo, pokud prokázala, fle se v den, kdy nebyla zastiflena, a následn v dob ulofení písemnosti v míst doru ování nezdrflovala.⁷⁰

Obdobn byla upravena neú innost doru ení u právnické osoby, pokud právnická osoba prokázala, fle v den, kdy nebyl zastiflen nikdo, kdo by byl oprávn n za ni písemnost p ijmout, a v dob do 3 dn , nebo, –lo-li o písemnost, která m la být doru ena do vlastních rukou, v dob do 10 dn od ulofení, ve skute nosti sídlila jinde.⁷¹

III. 2. Východiska souhrnné novely ob anského soudního ádu . 7/2009 Sb.

⁶⁹ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 15 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁷⁰ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 16 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁷¹ Viz tamtéfl.

...kou p inesl s ú inností od 1. 7. 2009 zákon . 7/2009 Sb.,
nadále vychází ze zm ny ú inné jifl od 1. 1. 2005, na základ které bylo definitivn
opu-t no pravidlo, fle soudní písemnosti jsou v ízení doru ovány p edev-ím
prost ednictvím drfitele po-tovní licence. D vodem této zm ny byla p edev-ím skute nost,
fle do-lo ke zru-ení monopolu v oblasti po-tovních slufleb, a to p íjetím zákona . 29/2000
Sb., o po-tovních slufbách. Tímto zákonem byl zru-en po-tovní ád a dal-í provád cí
p edpisy, v d sledku ehofl po nabytí ú innosti zákona o po-tovních slufbách nebyla
k dispozici pot ebná právní úprava pravidel doru ování ú edních písemností ve vnit ním
styku pro pot eby civilního soudního ízení.⁷²

Tento naprosto nevyhovující stav se pokou-ela vy e-ít nejprve novela ob anského
soudního ádu provedená zákonem . 151/2002 Sb., která vylou ila pro ú ely doru ování
soudních písemností v civilním soudním ízení poufítí obecných pravidel o dodávání
po-tovních zásilek a stanovila, fle se na toto doru ování uflíjí výlu n ustanovení
ob anského soudního ádu a ádu kancelá ského. K tomuto zamý-lenému efektu v-ak
v praxi nedo-lo, nebo drfitel po-tovní licence nadále realizoval doru ování písemností
soudu podle pravidel stanovených po-tovními p edpisy. Jako d sledek této situace
nastávaly kv lí e-ení vý-e uvedeného rozporu pr tahy v ízení, stejn jako bylo obtíflné
dodrlet princip právní jistoty ú astník ízení a dal-ích osob ve vztahu k doru ování
soudních písemností.⁷³

Tyto problémy se snaffila následn e-ít s ú inností od 1. 1. 2005 jifl vý-e
zmi ovaná novelizace ob anského soudního ádu provedená zákonem . 555/2004 Sb. Ani
tato novela ov-em nebyla v praxi pokládána za p íli- efektivní, nebo právní úprava
vt lená do ob anského soudního ádu touto novelou byla považována za velmi
kazuistickou, nep ehlednou a pro praxi nep íli- vhodnou. S ohledem na tento nevyhovující
stav tak op t vyvstala pot eba znovu a jinak upravit postup p í doru ování soudních
písemností.⁷⁴

Velikým úskalím v systému doru ování soudních písemností, na které m lo být
prop í-t novou právní úpravou pamatováno, se ukázala být zejména neodpov dnost
adresáta za místo, kam je mu doru ováno. S ohledem na tuto skute nost tak bylo velmi

⁷² SMOLÍK, P. *Doru ování ve sv tle posledních zm n ob anského soudního ádu*. Právní fórum 10/2009.
424 s.

⁷³ Viz tamtéfl.

⁷⁴ Viz tamtéfl.

ochrany ohroženého nebo porušeného práva v ústí do konce tam, kde nebyla známa adresa dlužníka a na místě, které bylo dle zvláštního předpisu vedeno jako jeho místo pobytu, se tento dlužník trvale nezdržoval. Ustanovení § 46 občanského soudního řádu ve znění zákona č. 555/2004 Sb. zakládalo automatickou neúčinnost doručení v případě, že se soud pokoušel doručit písemnost na jinou adresu, a zároveň poskytovalo dlužníkovi velkou možnost prokázat neúčinnost doručení tam, kde bylo doručováno na místo vedené jako místo pobytu, dlužník se na něm ale záměrně nezdržoval.⁷⁵

Další změnou, která měla být novou právní úpravou reflektována, byla především postupující elektronizace justice. Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě bylo doposud účinné pouze za předpokladu, že adresát přijetí písemnosti do tří dnů od odeslání potvrdil datovou zprávou opatřenou jeho zaručeným elektronickým podpisem.⁷⁶

Jedním z hlavních center zájmu při tvorbě novelizace občanského soudního řádu byla s ohledem na praktické obtíže při doručování soudních písemností právní regulace doručování a s tím související celkové zjednodušení civilního procesu, který se stal v důsledku mnohých změn poměrně nepřehledným a komplikovaným.

Souhrnná novela přináší zcela novou koncepci soudního doručování v civilním soudním řízení, která vychází na rozdíl od předchozí úpravy především z odpovědnosti adresáta za místo, kam je mu doručováno, a těží ze stále se rozvíjející elektronizace justice.⁷⁷

III. 3. Reflexe dosud provedených novelizací OS v tzv. souhrnné novele OS

Pro lepší pochopení a následné zhodnocení změn, které přinesla tzv. souhrnná novela občanského soudního řádu, bude nutné se v rámci této podkapitoly krátce zabývat vlivem předcházejících novel občanského soudního řádu na záměr zákonodárce přijetí tzv. souhrnné novely OS, kterého mělo být dosaženo. Jedná se především o tzv. švejkovou novelu občanského soudního řádu a švejkovou novelu doručovací.⁷⁸

⁷⁵ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁKOVÁOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 16-17 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁷⁶ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁKOVÁOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 17 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁷⁷ Viz tamtéž.

⁷⁸ novela provedená zákonem č. 30/2000 Sb. a novela provedená zákonem č. 555/2004 Sb.

provedené zákonem č. 30/2000 Sb. uplynulo již 10 let, tedy dost dlouhá doba na zhodnocení tohoto zákona, který měl být podle své doby vodové zprávy pouhým nakročením ke komplexní rekonstrukci občanského práva.⁷⁹

Jednalo se o první výraznější změnu právní úpravy doručování po roce 1989, která vycházela především z negativních zkušeností s doručováním písemností poštou, které bylo mnohdy nespolehlivé a též velmi zdlouhavé. Zakonodárce při tvorbě této nové právní úpravy týkající se doručování vycházel také z principu, že doručování jednotlivým subjektům vykazuje jistá specifika a s ohledem na tuto skutečnost musí být proto doručování takovým subjektům upraveno zvlášť.⁸⁰

Velká novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 30/2000 Sb. znamenala úplnou změnu dosavadní právní úpravy doručování. Mezi nejpodstatnější změny, které s účinností od 1. 1. 2001 přinesla patří zejména stanovení vyvratitelné domněnky, že se adresát v místě doručování zdržuje, zrušení povinnosti opakovaného pokusu o doručení do vlastních rukou a změna fikce doručení, která nastávala teprve den, pokud u zásilek určených do vlastních rukou desátý den, od uložení písemnosti určené fyzickým osobám, které nebyly zastífleny v místě, kde bylo doručováno.

Tato nová právní úprava znamenala též počátek atomizace doručování podle druhu adresáta. Z uvedeného tedy vyplývá, že bylo v občanském soudním řádu nově upraveno doručování soudních písemností fyzickým a právnickým osobám, státním orgánům, státu, doručování advokátům a notářům a doručování obcím.⁸¹

Další novelou občanského soudního řádu, jejíž význam by bylo v rámci této podkapitoly vhodné zhodnotit, je novela občanského soudního řádu provedená zákonem č. 555/2004 Sb. Tento zákon s účinností od 1. 1. 2005 zdokonalil doručování natolik, že se z tohoto podprávního procesního prostředí stalo téměř samostatné právní odvětví. Především však znamenal právní úpravu, která se stala velice obtížně přehlednou, v níž mnohdy problém se orientovat sami soudci, natož účastníci řízení nezastoupení advokátem.⁸²

⁷⁹ JIRSA, J. *Perspektivy českého civilního procesu*. Právní rozhledy 12/2008, červen 2008, 427 s.

⁸⁰ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KŘIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁKOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 11-12 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁸¹ HUŠEK, J. *Doručování písemností soudem v novele občanského soudního řádu*. Obchodní právo, ročník 10, č. 3, 2001.

⁸² JIRSA, J. *Perspektivy českého civilního procesu*. Právní rozhledy 12/2008, červen 2008, 429 s.

Novela občanského soudního řádu přinesla další úplnou změnu doručování a lze ji považovat za vrchol složitosti a kazuistiky, nebo zvýšila rozsah občanského soudního řádu týkající se doručování z 19 na 31 paragraf.

Občanský soudní řád i nadále obsahoval právní úpravu rozdělenou podle jednotlivých subjektů, kterým bylo doručováno, tuto úpravu však oproti předcházejícím právním úpravám je třeba více rozpracovával.⁸³

Šdoru ovací novelou došlo k opuštění preference doručování prostřednictvím datové sítě, k omezení univerzální vyvratitelné právní domněnky, že se adresát v místě doručování zdržuje, pouze na adresu zvolenou a trvalého pobytu, a u právnických osob byly rozřeny adresy pro doručování z rejstříkové a zvolené ošskutečnou š adresu a byl znovu zaveden požadavek zdržování se, jinak bylo doručení neúčinné.

Výše naznačené pokusy zákonodárce o nalezení spolehlivé právní úpravy doručování v občanském soudním řízení se však projeví v praxi jako nepříliš úspěšné a vyvstala tak potřeba nedostatky dosavadního způsobu doručování tkvící především v komplikované a kazuistické úpravě obsahující zbytečné podrobnosti v různých výtech způsobu doručování i druh adresátů odstranit.

Novela občanského soudního řádu č. 7/2009⁸⁴ se proto pokusila tyto nedostatky odstranit zejména tím, že jako prioritní určila doručování prostřednictvím veřejné datové sítě, zavedla odpovědnost fyzických osob za to, že budou mít adresu, na kterou jim bude možno doručit, posílila fikci doručování a změnila důvody neúčinnosti doručování.⁸⁵

Souhrnná novela redukuje nepřehlednost a kazuistiku dosavadní úpravy doručování, která byla do občanského soudního řádu inkorporována výše uvedeným zákonem č. 30/2000 Sb. a posílila je tímto změnami zákonem č. 555/2004 Sb. Tato právní úprava byla trvale zdrojem obtíží pro soudní doručování a podléhala kritice právní praxe.⁸⁶

Základem nového systému doručování zavedeného souhrnnou novelou občanského soudního řádu se stalo výrazné zjednodušení a harmonizace postupů pro doručování, rozření možností volby pro účastníky řízení, za souhrnného zavedení základních principů

⁸³ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁŘOVÁ, I. *Doručování v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 14 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁸⁴ *Souhrnná novela občanského soudního řádu*. Dostupné z <http://www.reformajustice.cz/cz/souhrnna-novela-obcanskeho-soudniho-radu.html> [cit. 2010-10-25]

⁸⁵ MATJÁKOVÁ, A. *Další pohled na občanský soudní řád po novele*. c2009. cit. 2010-10-25.

http://pravnicka.iradce.ihned.cz/c4-10077440-38153090-F00000_d-dalsi-pohled-na-obcansky-soudni-rad-po-novele

⁸⁶ KORBEL, F., PRUDÍKOVÁ, D. *Změny v systému doručování po 1. úpravě 2009*. Právní rozhledy, září 2009, ročník 2009, číslo 17, Mimořádná příloha.

ní zásilek. P estofe souhrnná novela roz-í íla dosavadní zp soby doru ování o dal-í dva zp soby, celkový rozsah právní úpravy týkající se doru ování poklesl z p vodních 31 ustanovení na sou asných 21, nebo novela vypustila kazuistická ustanovení o doru ování podle jednotlivých typ osob, která byla p ed 1. ervencem 2009 dotařena k řdokonalostiř rozli-ováním a samostatnými úpravami doru ování advokát m, notá m, patentovým zástupc m, soudním exekutor m, státu, obcím, kraj m, správním ú ad m, atd.⁸⁷

Z vý-e uvedeného tedy vyplývá, ře mezi hlavní obsahové zm ny v právní úprav doru ování podle ob anského soudního řádu od 1. 7. 2009 náleří p edev-řm dopln ění dvou nových zp sob doru ování (prost ednictvím datové schránky a ú astníka řzení nebo jeho zástupce), zm na zákonného po adí zp sob doru ování (prioritn do datové schránky), princip povinné doru ovací adresy, sjednocení lh t pro ulofení a vznik fikce doru ení (10 dn), nový institut vhození do schránky, omezení mořnosti vyslovení neú innosti doru ení kvalifikovaným d vodem a zesoulad ění doru ovacích postup se správním a da ovým řadem.⁸⁸

⁸⁷ KORBEL, F., PRUDÍKOVÁ, D. *Zm ny v systému doru ování po 1. ervenci 2009*. Právní rozhledy, zá í 2009, ro . 2009, . 17, Mimo řdní p íloha.

⁸⁸ Viz tamtéř.

IV. 1. 1. Ustanovení ob anského soudního ádu týkající se doru ování

innost soud p i doru ování listin v civilním soudním ízení je nyní upravena jednak v § 45 afl 50j ob anského soudního ádu, jednak v dal-ích ustanoveních ob anského soudního ádu, která p edepisují zejména zp sob doru ování jednotlivých listin. Podrobn j-í úpravu postupu p i doru ování pak má obsahovat Jednací ád pro okresní, krajské a vrchní soudy, jak vyplývá z ustanovení § 374 odst. 1 ob anského soudního ádu⁸⁹. Tento Jednací ád (vyhlá-ka . 37/1992 Sb., o jednacím ádu pro okresní a krajské soudy) v-ak obsahuje pouze dv ustanovení, která se týkají doru ování v civilním soudním ízení, a to § 28a upravující doru ování p i jednání nebo jiném soudním úkonu a § 28b popisující doru ování prost ednictvím ve ejné datové síti.⁹⁰

Souhrnná novela ob anského soudního ádu se vrátila k uvád ní nadpis k jednotlivým ustanovením a k p irozené posloupnosti ustanovení od obecného ke zvlá-tnému. Aktuální právní úprava doru ování tak postupuje od výb ru základního zp sobu doru ování p es popis adresy, kam se dle jednotlivých zp sob doru uje, afl po stanovení postup p i doru ování. Souhrnnou novelou byla téfl vypu-t na kazuistická ustanovení o doru ování podle jednotlivých typ osob, která byla p ed 1. 7. 2009 dotaflena tém k šdokonalostiø samostatnými úpravami doru ování jednotlivým subjekt m, a to advokát m, notá m, patentovým zástupc m, soudním exekutor m, státu, obcím, kraj m, správním ú ad m, atd.⁹¹

Co se tý e konkrétních ustanovení ob anského ádu upravujících doru ování m fleme uvést následující. V prvním ustanovení, které se týká doru ování, tedy v § 45 ob anského soudního ádu je obsaflen jednak vý et zp sob , pomocí kterých lze v civilním soudním ízení doru ovat rozhodnutí, p edvolání a dal-í listiny a jednak závazné po adí,

⁸⁹ Ministerstvo se zmoc uje vydat obecn závazným právním p edpisem jednací ád pro okresní, krajské a vrchní soudy, který upraví podrobn ji pro vy izování ob anskoprávních v cí organizací práce a úkoly zam stnanc p i výkonu soudnictví v etn postupu notá e p i provád ní úkon v ízení o d dictví, postup p i doru ování písemností, postup soud p i výkonu rozhodnutí, kancelá ské práce u soud v etn správní agendy.

⁹⁰ DRÁPAL, L., BURETM J. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 296 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

⁹¹ KORBEL, F., PRUDÍKOVÁ, D. *Zm ny v systému doru ování po 1. ervenci 2009.* Právní rozhledy, zá í 2009, ro . 2009, . 17, Mimo ádní p íloha.

fládnost adresáta na elektronickou adresu, na íd p edseda senátu doru ít písemnost prost ednictvím doru ujícího orgánu nebo ú astníka ízení í jeho zástupce.⁹⁴

Doru ující orgány, prost ednictvím kterých lze doru ovat soudní písemnosti, taxativn vyjmenovává ustanovení § 48 OS . Z taxativního vý tu doru ujících orgán vyplývá, že prost ednictvím n koho jiného nelze písemnosti v civilním soudním ízení doru ovat, a to ani tehdy, kdyby s tím souhlasil. Zp sobilým doru ujícím orgánem proto nejsou nap . Policie R nebo obce a jejich orgány, v etn obecní policie.⁹⁵ Pokud je soudní písemnost doru ována prost ednictvím ú astníka í jeho zástupce (§ 50e OS), není tento považován za doru ující orgán a pro doru ování se v daném p ípad poufijí zvlá–tní odli–ná pravidla.⁹⁶

Zákon hovo í o doru ujících orgánech pouze v souvislosti s distan ním doru ováním skute ných písemností, nikoli tedy datových zpráv. Ob anský soudní ád proto z uvedeného dvodu nepokládá za doru ující orgán z izovatele ani provozovatele nov z ízené síť datových schránek, tedy Ministerstvo vnitra a eskou po–tu. V této souvislosti je v–ak nutné podotknout, že by i tyto subjekty m ly být zákonem pokládány za doru ující orgány, nebo by jinak soudy mohly ztráct kontrolu nad doru ováním datových zpráv, které zasílají adresát m, a je na míst zmínit, že jifl p ed i po doru ovací novele ob anského soudního ádu (zákon . 555/2004 Sb.) bylo obtížné p im t eskou po–tu k respektování p íslu–ných ustanovení ob anského soudního ádu týkajících se doru ování.⁹⁷

Doru ující orgány uvedené v ustanovení § 48 odst. 1 OS . mohou doru ovat písemnosti v–em adresát m. Zákon nestanoví, že by doru ení n kterým z t chto doru ujících orgán m lo p ednost p ed jiným.⁹⁸ Je tedy na uváfení soudce, p ípadn jeho asistenta í vy–ího soudního ú edníka, který doru ující orgán pro doru ení konkrétní soudní písemnosti zvolí, nebo neexistuje fládný privilegovaný doru ující orgán. Pro

⁹⁴ TÍNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 40 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁹⁵ DRÁPAL, L., BURETMJ. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 320 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

⁹⁶ DAVID, L., ITMVÁNEK, F., JAV RKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Ob anský soudní ád: komentá , I. díl*. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer R, 2009. 258 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

⁹⁷ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 106 s. ISBN 978-80-777-5.

⁹⁸ DRÁPAL, L., BURETMJ. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 320 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

i šb flnýmõ adresát m je od 1. ervence 2009 mořné vyuřlít pouze ty i typy doru uřících orgán , o kterých bude pojednáno nířle. Jsou jimi soudní doru ovatelé, orgány justí ní strářle, soudní exekuto i a provozovatelé po-tovních slufleb.⁹⁹

Doru uřící orgány se navzájem li-í zejména podle toho, zda jsou, i nejsou pod p ímou kontrolou soudu, podle prost edk , které mají k prov ení a vypátrání pobytu adresáta a podle svého statutu, tedy zda jsou, i nejsou ve ejnými initeli. Zvlá-tní skupinu doru uřících orgán pak tvo í doru uřící orgány ad hoc, které soud m řle vyuřlít jen pro doru ení soudní písemností ur itým typ m adresát nebo v í adresát m, kte í jsou umíst ní v za ízení, které je pod kontrolou tohoto doru uřícího orgánu.¹⁰⁰

U soud v-ech stup musí být vytvo eny odpovídající podmínky k tomu, aby soud mohl p ístoupit k doru ení prost ednictvím kteréhokoliv z doru uřících orgán vyjmenovaných v § 48 odst. 1 OS . Doru uřící orgány, které jsou uvedeny v § 48 odst. 2, pak mohou být pov eny doru ením písemností jen adresát m, které jsou vypo teny v tomto ustanovení a za podmínek v n m stanovených. Soud tedy na ídí doru ení písemností prost ednictvím t chto doru uřících orgán pouze v p ípad , řle jsou tyto podmínky a p edpoklady spln ny.¹⁰¹

Vý-e uvedené pln platí jen v ob anském soudním ízení. V ízení exeku ním provád ním podle zákona . 120/2001 Sb. je okruh doru uřících orgán vymezen odchyln . Mimo exekutor a jejich zam stnanc lze písemností doru ovat řel prost ednictvím provozovatele po-tovních slufleb nebo prost ednictvím řjiné osoby, která provádí p epravu zásilekõ (aniř by se blířle uvád lo, o jakou osobu by se m lo jednat).¹⁰² V soudním ízení správním jsou doru uřící orgány vymezeny v § 42 odst. 1 S S z ásti odli-n od ob anského soudního ádu. Doru uřícími orgány jsou podle tohoto ustanovení soudní doru ovatel, drřitel po-tovní licence, pop ípad zvlá-tní po-tovní licence, a řjiný státní orgánõ. V ízení insolven ním se prost ednictvím doru uřících orgán doru uje pouze v p ípad , pokud má být písemnost doru ena zvlá- nebo do vlastních rukou adresáta. Krom doru uřících orgán uvedených v § 48 odst. 1, 2 lze soudní písemností

⁹⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 106 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁰⁰ Viz tamtéřl.

¹⁰¹ DRÁPAL, L, BURET, J. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 320 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁰² ustanovení § 56 zákona . 120/2001 Sb.

insolvenčního správce, který má v takovém případě postavení soudního doručovatele.¹⁰³

IV. 1. 2. 2. Univerzální doručovací orgány

Jak již bylo uvedeno výše, pro doručování soudních písemností lze od 1. července 2009 využít pouze tyto typy doručovacích orgánů. Jsou jimi soudní doručovatelé, orgány justiční strážnice, soudní exekutoři a provozovatelé poštovních služeb.

IV. 1. 2. 2. 1. Soudní doručovatelé

Soudní doručovatelé jsou zpravidla soudním orgánem nejen v občanském soudním řízení, ale též v soudním řízení správním, insolvenčním a v řízení konkurzním a vyrovnávacím. Prostednictvím soudních doručovatelů však nelze doručovat písemnosti v exekucním řízení prováděném podle zákona č. 120/2001 Sb.¹⁰⁴

Občanský soudní řád neposkytuje žádnou definici toho, kdo je soudním doručovatelem, můžeme však z logiky věci dovést, že se jedná o osobu, která je podřízena kontrole soudu (soudního záměrnice), které bylo v rámci plnění jejích pracovních povinností nařízeno, aby doručovala konkrétní písemnost adresátovi.¹⁰⁵

Soudním doručovatelem je třeba v první řadě rozumět záměrnice státu, který vykonává práci u soudu jako organizační složky státu a který byl předsedou soudu pověřen osobním doručováním písemností, a to jako jedinou náplní jeho pracovních povinností nebo vedle jiných povinností i pouze v jednotlivém případě.¹⁰⁶

Soudní praxe pokládá za soudního doručovatele i záměrnice notáře, kteří byli svou funkcí pověřeni soudem. U notářského záměrnice nelze proti tomuto závěru vůbec namítat, neboť úkony notáře (soudního záměrnice) se přímo ze zákona pokládají za úkony soudu. To však platí pouze ve vztahu k došlému řízení, v němž byl notář pověřen

¹⁰³ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 320 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁰⁴ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 321 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁰⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení.* LINDE PRAHA, a.s., 2009. 107 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁰⁶ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 321 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

a e. V jiných řízeních notář ani jeho zaměstnanec nemají postavení doručovacího orgánu. Za doručovací orgán je možné též pokládat insolvenčního správce či správce konkurzní podstaty, pokud osobně doručí soudní písemnosti v rámci konkurzního či insolvenčního řízení.¹⁰⁷

IV. 1. 2. 2. 2. Orgány justiční strážie

Orgánem justiční strážie se v § 48 odst. 1 písm. b) rozumí píšící V ze ské slufby R, který vykonává ve smyslu zákona . 555/1992 Sb. slufbu justiční strážie. Pro úely doručování v-ak justiční strážie tvoří samostatný doručovací orgán, který není součástí V ze ské slufby.¹⁰⁸

Prostednictvím tohoto orgánu lze doručovat ve-keré písemnosti v civilním soudním řízení, v řízení insolvenčním a v řízení konkurzním a vyrovnávacím.

P estofe obanský soudní řád i zákon o V ze ské slufb R . 555/1992 Sb. poítají s možností doručovat písemnosti soudu prostřednictvím orgánu justiční strážie, nelze roli justičních strážie jako doručovacího orgánu jakkoliv píce ovat, nebo prvotním úkolem justiční strážie není doručování soudních písemností, nýbrž ostraha a ochrana soudních budov, pípádně zaměstnanec soudu p i výkonu jejich pravomoci. M íe se dokonce stát, íe justiční strážie bude pouze pověna doprovodem soudního doručovatele, a nebude v takovém p ípadě vbec v postavení doručovacího orgánu.¹⁰⁹

K doručení soudní písemnosti prostřednictvím orgánu justiční strážie tedy soud p ístoupí zpravidla tehdy, pokud nelze p edpokládat, íe bude provedeno řádné doručení prostřednictvím provozovatele po-tovních slufieb, soudního exekutora nebo soudního doručovatele.¹¹⁰

Záv řem lze shrnout, íe je justiční strážie sice jediným doručovacím orgánem soudu, který je ozbrojeným sborem, není ovšem vybavena řádnými oprávněními, která by

¹⁰⁷ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 107 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁰⁸ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 108 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁰⁹ Viz tamtéž.

¹¹⁰ DRÁPAL, L., BURET, J. a kolektiv. *Ob anský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 321 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

ujícím prostřednictvím bude skutečně efektivní a povede alespoň ke zjištění, zda se adresát v místě doručení zdrfluje, případně, kde se zdrfluje.¹¹¹

IV. 1. 2. 2. 3. Soudní exekutoři

Dalším doručujícím orgánem podle § 48 odst. 1 občanského soudního řádu je soudní exekutor, kterým se rozumí *šfyzická osoba, která byla na návrh Exekutorské komory Říjmenována ministrem spravedlnosti do exekutorského úřadu*.¹¹²

V případě doručování písemností soudním exekutorem je nutné rozlišovat doručování v exekučním řízení, které je prováděno podle zákona č. 120/2001 Sb. a doručování písemností v civilním soudním řízení, kterým soudního exekutora pověřil soud. Rozdíl lze spatřovat především v tom, že zatímco v prvním případě soudní exekutor doručuje všechny písemnosti ve věci, v níž byl pověřen provedením exekuce, ledaže se rozhodl provést doručení jinak, ve druhém případě se doručování písemností netýká řízení, v němž by prováděl exekuci, nýbrž jiného soudního řízení, k němuž nemá žádný jiný vztah než ten, že v něm byl soudem pověřen provést doručování soudní písemnosti.¹¹³

V případě doručování soudních písemností v rámci civilního soudního řízení může soud pověřit doručováním pouze toho soudního exekutora, který byl jmenován do exekutorského úřadu v obvodu okresního soudu, v němž má být doručení provedeno, nebo který má sídlo v obci, v níž má být doručení provedeno. Pokud má být písemnost doručena prostřednictvím soudního exekutora v obvodu jiného okresního soudu, pověřil soudního exekutora na dořádání procesního soudu soud, v jehož obvodu má být doručení provedeno.¹¹⁴

S exekutorem jako doručujícím orgánem počítal občanský soudní řád již před tzv. souhrnnou novelou občanského soudního řádu, ovšem pouze tehdy, když povinnost exekutora doručit soudní písemnost vyplývala ze zvláštního zákona, kterým se rozumí zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád. Ten v § 76 odst. 1 uvádí, že je exekutor povinen doručovat soudní písemnosti, pokud to vyplývá ze zvláštního zákona, kterým byl pověřen

¹¹¹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 109 s. ISBN 978-80-777-5.

¹¹² DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 321 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹¹³ Viz tamtéž.

¹¹⁴ Viz tamtéž.

soudní řád. Z uvedeného tedy vyplývá, že na sebe oba dva zákony navzájem odkazovaly, aniž by určily konkrétní případy, v nichž exekutor má jako doručovací orgán figurovat a z toho důvodu soudy doručování prostřednictvím exekutorů nevyužívaly.¹¹⁵ V současné době je ovšem situace jiná, nebo obanský soudní řád po souhrnné novele se soudním exekutorem počítá, aniž by jakkoliv vymezoval podmínky, za kterých má soud exekutorovi doručení soudní písemnosti přikázat. Soud tedy má soudního exekutora pověřit doručením jakékoli soudní písemnosti, pokud to uzná za potřebné.¹¹⁶

Prostřednictvím soudního exekutora lze doručovat veškeré písemnosti v civilním soudním řízení, v insolvenčním řízení a v řízení konkurzním a vyrovnávacím na rozdíl od správního řízení soudního, ve kterém není exekutor zpravidla doručovacím orgánem.¹¹⁷

Soudní exekutor není povinen provádět doručení soudní písemnosti osobně a je tedy možné, aby doručením pověřil exekutorského koncipienta či exekutorského kandidáta.¹¹⁸ Doručení má též provést kterýkoliv zaměstnanec exekutorské kanceláře. Soudní exekutor se ovšem nemůže své povinnosti doručit soudní písemnost zprostit tím, že ji pošle poštou, nebo aby v takovém případě využil jiného doručovacího orgánu.¹¹⁹

Závěrem lze říci, že přestože má být doručování prostřednictvím soudního exekutora efektivnější než doručení prostřednictvím jiného doručovacího orgánu, soudy ani exekutoři nejsou doposud na roli exekutora jako doručovacího orgánu zvyklí a navíc se soudy nemohou plně spolehnout na to, zda a kdy exekutor jejich příkaz k doručení písemnosti splní.¹²⁰

IV. 1. 2. 2. 4. Provozovatelé poštovních služeb

Posledním z doručovacích orgánů, které obanský soudní řád uvádí ve svém ustanovení § 48 odst. 1 jsou provozovatelé poštovních služeb.

¹¹⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 110 s. ISBN 978-80-777-5.

¹¹⁶ Viz tamtéž.

¹¹⁷ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Obanský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 322 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹¹⁸ Podle § 23 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., exekutorského řádu exekutorský kandidát je zaměstnanec exekutora zapsaný do seznamu exekutorských kandidátů.

¹¹⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 110 s. ISBN 978-80-777-5.

¹²⁰ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 111 s. ISBN 978-80-777-5.

ích služeb ve smyslu na-ích procesních p edpis se rozumí osoba poskytující po-tovní služby na základ po-tovní licence nebo zvlá-tní po-tovní licence, která za tím ú elem obdržela fivnostenské oprávn ní.ö¹²¹

V této souvislosti je třeba dodat, že drfitel po-tovní licence je oprávn n a zároveň povinen zajistit v-eobecnou dostupnost základních po-tovních služeb na celém území republiky a drfitel zvlá-tní po-tovní licence získává totéž oprávn ní jako drfitel po-tovní licence, ale pouze pro vybranou ást eského území.¹²²

Provozovatel po-tovních služeb, vybavený po-tovní licencí nebo zvlá-tní po-tovní licencí, je oprávn n doru ovat písemnosti ur ené nejen ú astník m, nýbrž i soudu, a to v jakémkoli typu soudního ízení. Soudní písemnosti tzv. na doru enku (ve smyslu § 49 a § 50 OS) pak m fle doru ovat pouze takový drfitel po-tovní licence, který ve svých po-tovních podmínkách nabízí doru ování v souladu s ob anským soudním ádem.¹²³

P í doru ování soudních písemností prost ednictvím provozovatele po-tovních služeb je nutné rozli-ovat, zda jde o písemnost, u níž musí být vykááno doru ení, nebo zda není pot ebné, aby bylo prokááno doru ení písemnosti adresátu. V prvním p ípad lze p istoupit k doru ení prost ednictvím ur itého provozovatele po-tovních služeb pouze tehdy, pokud ve svých po-tovních podmínkách nabízí dodání zásilky takovým zp sobem, který je p edepsán pro doru ení písemnosti ob anským soudním ádem, a jestliffe tedy uzav ením po-tovní smlouvy na základ t chto podmínek vznikne provozovateli po-tovních služeb povinnost dodat zásilku s písemností zp sobem uvedeným v ob anském soudním ádu. Pokud provozovatel po-tovních služeb ve svých po-tovních podmínkách neumohl uje dodání zásilky zp sobem p edepsaným pro doru ení písemnosti ob anským soudním ádem, soud s ním v takovém p ípad nesmí pod sankcí neplatnosti po-tovní smlouvu uzav ít a k doru ení p istoupí prost ednictvím jiného provozovatele po-tovních služeb, pop ípad pomocí jiného univerzálního doru ujícího orgánu. V p ípad , fle nemusí být doru ení písemnosti adresátu vykááno a posta uje-li k ú innému doru ení vložení zásilky s písemností do adresátovy domovní nebo jiné jím uflívané schránky, lze v takovém

¹²¹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 112 s. ISBN 978-80-777-5.

¹²² SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 113 s. ISBN 978-80-777-5.

¹²³ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 112 s. ISBN 978-80-777-5.

–tovní smlouvu, podle které vznikne provozovateli po–tovních slufleb povinnost dodat zásilku adresátu.¹²⁴

IV. 1. 2. 3. Zvlá–tní typy doru ujících orgán

Jiřl na po átku této podkapitoly bylo zmín no, fle za ur itých okolností nem fle soud doru ovat své písemnosti prost ednictvím řb řlnýchõ doru ujících orgán , kterými jsou po–ta, soudní doru ovatel, justní ní strážl nebo exekutor. Taková situace nastává v p ípad , kdy adresát nem fle s ohledem na své sluflební í jiné pom ry vyuffívát svoji eviden ní adresu, nebo je umíst n v deten ním za ízení, ve výkonu trestu odn tí svobody nebo musí být k dispozici instituci, která má své vlastní mocenské a organiza ní struktury.¹²⁵

Za zvlá–tní doru ující orgány tedy m fleme považovat v ze skou sluflebu eské republiky, za ízení pro výkon ústavní í ochranné výchovy, ústav pro výkon zabezpe ovací detence, krajská vojenská velitelství, ministerstvo vnitra a ministerstvo spravedlnosti.

IV. 1. 2. 3. 1. V ze ská slufleba eské republiky

V ze ská slufleba eské republiky je typem ozbrojeného sboru, který plní své povinnosti podle zákona . 555/1992 Sb.¹²⁶

Prost ednictvím V ze ské slufleby je možné na ídit doru ení soudní písemnosti pouze v p ípad , jde-li o doru ení osobám, které jsou ve výkonu trestu odn tí svobody nebo ve vazb . P estofle se to v ustanovení § 48 odst. 2 písm. a) výslovn neuvádí, lze tímto zp sobem doru ovat pouze tehdy, umofl uje-li to povaha doru ované písemnosti.¹²⁷

Doru ovací povinnosti plní v ze ská slufleba prost ednictvím svých organiza ních jednotek.¹²⁸

¹²⁴ DRÁPAL, L., BURETĚJ. a kolektiv. *Ob anřký soudní ád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 322 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹²⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení.* LINDE PRAHA, a.s., 2009. 114 s. ISBN 978-80-777-5.

¹²⁶ Viz tamtéřl.

¹²⁷ DRÁPAL, L., BURETĚJ. a kolektiv. *Ob anřký soudní ád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 323 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹²⁸ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení.* LINDE PRAHA, a.s., 2009. 114 s. ISBN 978-80-777-5.

Dalším typem zvláštního doručení orgánů jsou úřady pro výkon ústavní i ochranné výchovy, kterými se ve smyslu § 48 odst. 2 písm. b) rozumí diagnostické ústavy, detské domovy, detské domovy se školou a výchovné ústavy.¹²⁹

Prostřednictvím těchto úřadů lze doručovat fyzickým osobám, které jsou zde umístěny za předpokladu, že to umožní povaha doručované písemnosti.¹³⁰

IV. 1. 2. 3. 3. Ústav pro výkon zabezpečovací detence

Ústavy pro výkon zabezpečovací detence spravuje Všeobecná služba české republiky a jejich prostřednictvím je možné doručovat písemnosti fyzickým osobám, které v nich byly umístěny na základě soudem nařízeného výkonu zabezpečovací detence, umožní-li to povaha doručované písemnosti.¹³¹

IV. 1. 2. 3. 4. Krajské vojenské velitelství

*Škrajské vojenské velitelství je vojenským správním úřadem, jehož místní působnost se řídí místem trvalého pobytu fyzických osob nebo sídlem právnických osob.*¹³²

Prostřednictvím těchto vojenských správních úřadů je možné doručit soudní písemnosti pouze vojáku v jiné službě, pokud není možné danou písemnost doručit jinak, tedy pokud jí není možné doručit adresátovi i jednání, případně v právním jednání nebo jiném soudním řízení, prostřednictvím soudního doručovatele, orgánů justiční stráž, soudního exekutora nebo provozovatele poštovních služeb i prostřednictvím úředníka úřadu nebo jeho zástupce.¹³³

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že soud musí ve vztahu k vojáku z povolání nejprve využít služeb šestičlých doručovacích orgánů a teprve v případě, že není možné

¹²⁹ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Obanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 323 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹³⁰ Viz tamtéž.

¹³¹ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Obanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 323-324 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹³² Viz tamtéž.

¹³³ Viz tamtéž.

ednictvím n kterého z šb flnýchõ doru ujících orgán ,
získává Krajské vojenské velitelství statut doru ujícího orgánu.¹³⁴

IV. 1. 2. 3. 5. Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra je zvlá-tním doru ujícím orgánem, jde-li o doru ování p íslu-ník m Policie eské republiky a písemnost není mofné doru it jiným zp sobem. Prost ednictvím ministerstva vnitra se tedy doru uje afl tehdy, nezda í-li se doru it písemnost policistovi za pomoci šb flnýchõ doru ujících orgán . Taktéfl u p íslu-ník policie platí, fle prost ednictvím ministerstva jim soud doru uje pouze tehdy, kdyfl se ze slufebních d vod zdrflují mimo svoji adresu pro doru ování.¹³⁵

IV. 1. 2. 3. 6. Ministerstvo spravedlnosti

Posledním ze zvlá-tních doru ujících orgán je ministerstvo spravedlnosti, prost ednictvím kterého se písemnosti doru ují podle § 48 odst. 2 písm. f) pouze tomu, kdo poflívá diplomatické výsady a imunity, nebo tomu, kdo je v jeho byt , anebo tomu, komu má být doru eno v budov nebo místnosti chrán né diplomatickou imunitou.¹³⁶

Prost ednictvím ministerstva spravedlnosti se doru ují zásadn také soudní dofládání do ciziny a z ciziny, pokud není smlouvou stanoven p ímý styk mezi justí ními orgány.¹³⁷

IV. 1. 3. Náhradní doru ení

V rámci této podkapitoly bude krátce charakterizován institut náhradního doru ení, který jsem jifl zmínila v souvislosti s pojmem a charakteristikou fikce doru ení.

Vzhledem k tomu, fle ob anský soudní ád adresáta nenutí, aby si osobn p evzal písemnosti, které mu soud doru uje, lze takové písemnosti šdoru itõ jejich ulofením na

¹³⁴ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 114 s. ISBN 978-80-777-5.

¹³⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 115 s. ISBN 978-80-777-5.

¹³⁶ DRÁPAL, L., BURET, J. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 324 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹³⁷ Viz tamtéfl.

ím smyslu, kterou se rozumí *žzákonem ustavené místo (úlofi-t dat), prost ednictvím kterého soud komunikuje s nep ítomnými ú astníky, p ípadn s dal-ími osobami na ízení zú astn nými, pod podmínkou, že zákon s p edáním informace na toto místo spojuje zákonem vymezené procesní následky, aniž by bylo nezbytn nutné, aby se adresát na této adrese v dob doru ování zdrfloval nebo k tomuto místu m l aktuální p ístup.*¹³⁸

K náhradnímu doru ení dochází u písemností ur ených do vlastních rukou uplynutím desetidenní lh ty od jejich ulofení na po-t nebo ode dne, kdy byla výzva k jejich vyzvednutí vyv -ena na ú ední desce soudu v p ípad , že nelze výzvu k vyzvednutí zanechat na adrese pro doru ování v ufi-ím smyslu. V p ípad písemností, které nejsou ur eny do vlastních rukou, dojde k jejich doru ení jífi vhozením do schránky adresáta, která se nachází na adrese pro doru ování v ufi-ím slova smyslu. Pokud doru ující orgán nenalezne takovou schránku, vyv sí soud doru ovanou písemnost na své ú ední desce. Fikce doru ení v takovém p ípad nastává desátým dnem ode dne vyv -ení této písemnosti.¹³⁹

Náhradní doru ení je v-ak vylou eno u listin, u nichfi to stanoví zákon nebo u nichfi to na ídil v kařdém jednotlivém p ípad p edseda senátu. Je-li vylou eno náhradní doru ení, znamená to, že marným uplynutím úlofní doby nenastává doru ení písemnosti, písemnost nesmí být po uplynutí úlofní doby vhozena do domovní i jiné adresátem ufiívané schránky a následn se nevyzvednutá písemnost vřdy vrátí odesílajícímu soudu.¹⁴⁰

IV. 1. 4. Neú innost doru ení

S institutem náhradního doru ení úzce souvisí institut neú innosti doru ení, jehoř smyslem je negace ú ink fikce doru ení.

Sou asná koncepce neú innosti doru ení je zalořena na zcela odli-ných základech než v p edchozí právní úprav . S ohledem na skute nost, že do-lo souhrnnou novelou

¹³⁸ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 34-35 s. ISBN 978-80-777-5.

¹³⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 50 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁴⁰ DRÁPAL, L., BURE^{TM}J. a kolektiv. *Ob anský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 330 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

dení tzv. adresy pro doručování, nyní již právní úprava již
nebere v úvahu, zda se adresát písemnosti na dané adrese skutečně trvale zdržuje či
nikoli.¹⁴¹

Od 1. července 2009 tedy civilní soud doručuje písemnosti především na adresu pro
doručování v ušlechtilém smyslu, která zpravidla splývá s tzv. evidenční adresou úředníka a
úředníci řízení již nemohou dodatečně namítat a prokazovat, že se v době doručování ve
skutečnosti na této adrese nezdržovali. Tuto námitku mohl před tzv. souhrnnou novelou
obanského soudního řádu vznést kterýkoli úředník (fyzická osoba), jenž bylo doručeno
tzv. náhradním způsobem, a to prakticky kdykoliv. Na právníky osoby byl ovšem zákon
již před souhrnnou novelou přešlá a odpovědnost za výsledek doručení na ně přenesl již
zákonem č. 555/2004 Sb.¹⁴²

Ke zmírnění poměrně rigorózní úpravy náhradního doručení tedy obanský soudní
řád v současné době upravuje u fyzických i právnických osob možnost prohlásit doručení
soudní písemnosti za neúčinné, pokud k tomu budou splněny všechny zákonné podmínky.

Postup, který musí úředník při prohlášení doručování písemnosti za neúčinné
zvolit, se přitom výrazně liší od pravidel upravených již novelou provedenou zákonem
č. 555/2004 Sb., kdy k prohlášení neúčinnosti stačilo soudu prokázat, že se adresát v době
doručování písemnosti v místě doručování nezdržoval. Obanský soudní řád po tzv.
souhrnné novele jako důvod neúčinnosti doručování předpokládá pouze skutečnost, že se
adresát s písemností nemohl z omluvitelného důvodu seznámit a není tedy nutno zjišťovat,
zda se adresát v místě doručování opravdu zdržuje. Zjišťování takové skutečnosti bylo totiž
v praxi mimořádně obtížné a často v podstatě nemožné, nebo potencionálně skutečnosti
nebylo možno zjistit ani v objektu, v němž se měl adresát zdržovat. Nová právní úprava tak
s ohledem na existenci tzv. povinné adresy pro doručování klade na adresáta podstatně
větší tlak a přestože se adresát není povinen v místě doručování (na adrese pro doručování)
zdržovat, jako důvod pro prohlášení doručování za neúčinné pokládá obanský soudní řád
pouze určitý důvod, pro který se nemohl adresát s písemností seznámit.¹⁴³

¹⁴¹ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., KIVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doručování
v civilním soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 69 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹⁴² SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 142 s.
ISBN 978-80-777-5.

¹⁴³ DAVID, L., ITRVÁNEK, F., JAVRKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Obanský
soudní řád: komentář*, I. díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 270 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

edý v sou asné dob jífl nem fle být skute nost, fle se fyzická osoba na adrese pro doru ování trvale nezdrfluje, v p ípad podnikající fyzické a právnické osoby skute nost, fle se na adrese pro doru ování nikdo nezdrfluje. Za omluvitelný d vod lze naproti tomu považovat skute nost, fle byl adresát dlouhodob hospitalizován, byl na sluflební cest í dovolené a toto nemohl soudu p edem ohlásit. Dal-ím omluvitelným d vodem m fle být skute nost, fle se do sféry adresáta nedostala ani výzva k vyzvednutí si písemnosti, nebo mu výzvu n kdo nap íklad odcizil a dal-í d vody, které bude adresát schopen soudu prokázat. D vodová zpráva k souhrnné novele ob anského soudního ádu uvádí, fle p i posuzování existence omluvitelného d vodu je pot eba vzít v úvahu i okolnosti p ípadu, v etn toho, zda se jedná o první doru ení ve v ci nebo zda adresátu jífl bylo ve v ci doru ováno a je seznámen s tím, fle je ú astníkem ízení.¹⁴⁴

Dal-í zm nou oproti p edchozí právní úprav je skute nost, fle k prohlá-ení doru ení písemnosti za neú inné se nyní p edpokládá jistá aktivita adresáta v podob podání návrhu na prohlá-ení doru ení konkrétní soudní písemnosti za neú inné. Jinak, pokud nep jde o zvlá-tní p ípady poru-ení postupu p i doru ování písemnosti, bude soud vycházet nadále z toho, fle písemnost byla adresátu doru ena. V d sledku této zm ny tak odpadá i d ív j-í mořnost konvalidace vadného doru ení, a to uznáním doru ení podle § 50g OS ve zn ní p ed ú inností souhrnné novely ob anského soudního ádu.¹⁴⁵

Neú innost doru ení je mořno vyslovit p edev-ím na návrh ú astníka, ve v cech uvedených v § 120 odst. 2 OS (pokud jde o nesporné ízení) ov-em i bez návrhu. Soud rozhodne v t chto ízeních o neú innosti doru ení za p edpokladu, fle je podle obsahu spisu z ejmé, fle ú astník í jeho zástupce se z omluvitelného d vodu nemohl seznámit nebo neseznámil s písemností.¹⁴⁶

Návrh na prohlá-ení doru ení konkrétní soudní písemnosti za neú inné m fle podat pouze ten ú astník nebo jeho zástupce, který se nemohl s písemností z omluvitelného d vodu seznámit, a to ve lh t 15 dn ode dne, kdy se s doru ovanou písemností seznámil í seznámit mohl. Navrhovatel musí v návrhu uvést den, kdy se s doru ovanou písemností

¹⁴⁴ TĚNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 69-70 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹⁴⁵ DAVID, L., IĚTVÁNEK, F., JAV RKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Ob anský soudní ád: komentá*, I. díl. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer R, 2009. 270 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

¹⁴⁶ TĚNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 69 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

je povinen rovněž oznámit doručení písemností, pomocí kterých má být v asnost a důvodnost návrhu prokázána.¹⁴⁷

Soud může řízení návrhatele vyhovět, pokud prokáže existenci omluvitelného důvodu. Na straně jedné nelze návrhu vyhovět pouze z důvodů zvlášť závažných, na straně druhé však nemůže být soudem přihlíženo ani k důvodům malicherným. Omluvitelnými důvody by tedy měly být zejména situace, kdy se účastník nevyhýbal doručování soudní písemností, kdy se s jejím obsahem v průběhu doručování nemohl seznámit kvůli výskytu objektivní překážky na jeho straně (např. nemoc, pobyt v nemocnici). Dále bude třeba omluvit i případy, kdy účastník neměl možnost seznámit se s doručovanou písemností například v důsledku běžného pobytu mimo obvyklé bydliště (např. služební cesta, státní studijní pobyt, dovolená), nebo zákon sice počítá s institutem určité adresy, na níž má být účastník zpravidla zastupován, avšak pro uvedené případy nepředpokládá procesním subjektem povinnost zvolit si v případech obvyklé nepřítomnosti v místě obvyklého bydliště svého zástupce pro doručování a případná sankce vyplývající z uplatnění fikce doručení by se v takových případech jevila jako nepřiměřená.¹⁴⁸

Smyslem nového ustanovení § 50d OS je tedy podle záměru zákonodárce zamezení zjevným nespravedlnostem, ke kterým by mohlo při bezvýjimečné aplikaci pro účastníky právních doručovacích pravidel dojít.¹⁴⁹

IV. 1. 5. Průkaz doručení

Soud doručuje rozhodnutí, předvolání a jiné listiny (v písemné i elektronické podobě) při jednání, přípravném jednání nebo jiném soudním úkonu, prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky nebo na elektronickou adresu, prostřednictvím doručovacího orgánu nebo prostřednictvím účastníka řízení i jeho zástupce. Kromě těchto způsobů doručování, které jsou vypořádány v § 45, slouží k doručování písemností též

¹⁴⁷ DAVID, L., FIALOVÁ, F., JAVORKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Občanský soudní řád: komentář*, I. díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 271 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

¹⁴⁸ Viz tamtéž.

¹⁴⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 143 s. ISBN 978-80-777-5.

desce soudu, pop ípad vyv –ení na ú ední desce soudu spolu se sou asným zve ejn ním v Obchodním v stníku.¹⁵⁰

V každém ze ty v zákon p edvídaných zp sob doru ení (krátkou cestou, prost ednictvím ve ejné datové síť, prost ednictvím doru ujícího úkonu nebo prost ednictvím ú astníka i jeho zástupce) musí být ádn prokázáno, že do-lo k doru ení v souladu se zákonnou úpravou.¹⁵¹

Ve vztahu k t mto formám doru ování uvádí ustanovení § 50f zp sobilé prost edky, pomocí kterých m že být provedené doru ení vykázáno. Jedná se tedy o tzv. pr kazu doru ení.¹⁵²

Prokázat doru ení soudní písemnosti je tak možné ty mi základními zp soby, a to soudním protokolem, v n mfl je doru ení krátkou cestou zaznamenáno, datovou zprávou adresáta s jeho zaru eným elektronickým podpisem, kterou je p íjetí písemnosti potvrzeno, doru enkou a datovaným a podepsaným potvrzením o p íjetí písemnosti.¹⁵³

I v p ípad , že není možné prokázat doru ení písemnosti fládným z t chto uvedených zp sob , umofl uje ob anský soudní ád náhradní pr kaz doru ení. Procesní subjekty p ítom nejsou zákonem nijak omezeny a je tedy možné vyufflít v-ech dostupných d kazních prost edk , kterými je možné prokázat, že k doru ení písemnosti do-lo. Jako typické p íklady je možné uvést výsledky sv dk , d kaz listinou i vyufflítí audiovizuálních záznam .¹⁵⁴

IV. 1. 5. 1. Pr kaz doru ení soudním protokolem

Byla-li písemnost doru ena soudem p í jednání, p í p ípravném jednání nebo p í jiném soudním úkonu, o n mfl byl po ízen zvukový i zvukov obrazový záznam, sepí-e se o tom zvlá-tní protokol o úkonu. V protokolu se krom obecných náleflitostí uvede, jaká písemnost byla doru ena, kdo ji doru il a kdo je adresátem, pop . kdo ji za adresáta jako p íjemce p evzal. Protokol pak podepí-e ten, kdo doru ení provedl (p edseda senátu,

¹⁵⁰ DRÁPAL, L., BURE^{TM}J. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 359-360 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁵¹ SMOLÍK, P. *Doru ování ve sv tle posledních zm n ob anského soudního ádu.* Právní fórum 10/2009.434 s.

¹⁵² DRÁPAL, L., BURE^{TM}J. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 359-360 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁵³ SMOLÍK, P. *Doru ování ve sv tle posledních zm n ob anského soudního ádu.* Právní fórum 10/2009 434 s.

¹⁵⁴ Viz tamtéfl.

o jiná soudní osoba, která doručení provedla) a adresát,

popř. příjemce písemnosti.¹⁵⁵

Podpis příjemce v protokolu o jednání nebo jiném soudním úkonu je potěba připojit bezprostředně po údajích o doručení písemnosti. Pokud je protokol podepisován tisnopisem nebo zaznamenáván technickou cestou, vyhotoví se souasně příloha protokolu, ve které se doručení písemnosti zaznamená a opatří předepsanými podpisy. Příloha protokolu se pak trvale spojí s protokolem.¹⁵⁶

Pokud je při jednání či jiném soudním úkonu, při kterém se doručuje písemnost, přítomen jak ústník, tak jeho zástupce s procesní plnou mocí nebo s prostou plnou mocí, která zástupce opravňuje přijímat písemnosti, a nejde-li o písemnost ukládající ústníku, aby v soudním řízení něco osobně vykonal, lze za účinné považovat pouze doručení písemnosti zástupci ústníka, který stvrzuje doručení písemnosti svým podpisem.¹⁵⁷

IV. 1. 5. 2. Průkaz doručení při doručování prostřednictvím datové sítě

V případě doručování prostřednictvím veřejné datové sítě se rozlišuje jednak doručování soudních písemností do datové schránky, a jednak doručování soudních písemností na elektronickou adresu.

IV. 1. 5. 2. 1. Průkaz doručení při doručování do datové schránky

Při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky musíme mít na paměti rozdíl mezi dodáním listiny v elektronické podobě do datové schránky a jejím doručením adresátu.

Dodání rozhodnutí, předvolání či jiné listiny do datové schránky potvrzuje oznámení ministerstva vnitřní opatřené jeho elektronickou značkou. Pokud se do datové schránky nepřihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodané listině do 10 dnů od dodání listiny do datové schránky, pak je toto oznámení, za

¹⁵⁵ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 360 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁵⁶ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 361 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁵⁷ Viz tamtéž.

ny, u nichž je náhradní doručení vyloučeno, prokazem o takovém náhradním doručení.¹⁵⁸

V případě, že se do 10 dnů od dodání listiny přihlásí oprávněná osoba do datové schránky, došlo k doručení listiny formou jejího převzetí. Prokazem o doručení listiny je v tomto případě oznámení ministerstva vnitřních věcí o doručení listiny adresátu, které bylo opatřeno jeho uznávanou elektronickou značkou.¹⁵⁹

IV. 1. 5. 2. 2. Prokazem o doručení písemnosti na elektronickou adresu

Písemnost předávaná prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu může být prokazem o doručení pouze datová zpráva adresáta, kterou příjemce, v níž potvrdil, že mu listina v elektronické podobě skutečně došla. V zájmu autentizace zprávy je podepsána, aby byla podepsána zaručeným elektronickým podpisem a aby byla vyhotovena do 3 dnů ode dne, kdy listina byla soudem na elektronickou adresu odeslána.¹⁶⁰

Opožděně vyhotovená datová zpráva není prokazem o doručení, i kdyby byla opatřena zaručeným elektronickým podpisem. Marným uplynutím tří dnů od odeslání listiny soudem se doručení ze zákona stává neúčinným, aniž by bylo významné, zda adresát doručovanou listinu převzal a jak s ní případně naložil.¹⁶¹

IV. 1. 5. 3. Doručení

*Doručením se rozumí listina, kterou se dokládá doručení adresátovi písemností, provedené doručit orgánem nebo soudem písemně, o němž se nepožaduje zvukový nebo zvukově-obrazový záznam a ani nesepisuje protokol.*¹⁶²

Zásadní změnou, která se týká doručení, je skutečnost, že ji občanský soudní řád po tzv. souhrnné novele prohlásil ve svém ustanovení § 50f odst. 3 za veřejnou listinu.¹⁶³

¹⁵⁸ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 361 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁵⁹ Viz tamtéž.

¹⁶⁰ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 361-362 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁶¹ Viz tamtéž.

¹⁶² DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 365 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁶³ SMOLÍK, P. *Doručení ve světle posledních změn občanského soudního řádu.* Právní fórum 10/2009. 434 s.

řetěhovala ve stejné listině, když se pro případ, že doručena nebude obsahovat všechny předepsané náležitosti, stanoví domněnka, že údaje uvedené na doručence se považují za pravdivé, není-li prokázán opak.¹⁶⁴

eskové procesní předpisy vyvolávají doručení jako doklad o doručení dokumentu během řízení pouze ve vztahu k doručování soudních písemností, nikoli však ve vztahu k doručování písemností účastníkům řízení v řízení soudu. Důvodem je především skutečnost, že nikdo nepředpokládá, že by se soud stal pro účastníky řízení nedostupným nebo že by dokonce přestal šosobně přijímat jemu určené písemnosti, a to v podobě, ve které byly skutečně odeslány.¹⁶⁵

Náležitosti doručení se liší podle toho, jakým způsobem je písemnost doručována, zda byla doručena adresáti, zda pro něj byla uložena, zda byla po uložení vyzvednuta, zda bylo její přijetí adresátem odepřeno, či zda byla adresátem odepřena součinnost potěbná k jejímu doručení, nebo zda nebyla jiná písemnost podle § 50 doručena adresáti i příjemci.¹⁶⁶

Každá doručena, kterou má být doloženo doručení prostřednictvím doručovacího orgánu, musí obsahovat označení odesílajícího soudu, doručovacího orgánu, který byl soudem pověřen doručením, adresáta, adresy pro doručování a doručované listiny. Při doručování do vlastních rukou musí doručena obsahovat také údaj o tom, zda je vyloučeno vložení písemnosti do domovní či jiné adresátem užívané schránky, a to pro případ, že adresát nebude zastížen, že písemnost bude uložena v provozovně provozovatele poštovních služeb či u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení, a že si adresát písemnost nevyzvedne v úložní době.¹⁶⁷

Pokud má být doručenkou doloženo doručení listiny při výkonu soudu, o němž se nepožaduje zvukový či zvukově obrazový záznam a ani neseписuje protokol, postačuje, aby doručena obsahovala označení soudu, jenž provedl doručení, označení adresáta a doručované listiny.¹⁶⁸

¹⁶⁴ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Obanský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 365 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁶⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 117 s. ISBN 978-80-777-5

¹⁶⁶ DAVID, L., FIALÁNEK, F., JAVŘKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Obanský soudní řád: komentář*, I. díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 278 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

¹⁶⁷ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Obanský soudní řád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 365 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

¹⁶⁸ Viz tamtéž.

lívají soudy p i doru ování soudních písemností t i typy doru enek. Prvním typem doru enek jsou doru enky ur ené pro doru ování písemností ur ených šdo vlastních rukou, které lze doru it ulofením. Tento typ doru enek je ur en pro doru ování flaloby, rozsudku, p edvolání k prvnímu jednání (viz § 49 odst. 1-3 OS). D íve se jednalo o doru enky s tzv. modrým pruhem. Druhým typem doru enek, jeř jsou vyuffívány soudy p i doru ování písemností, jsou doru enky ur ené pro doru ování šdo vlastních rukou s vylou ením náhradního doru ení ulofením. Takto se doru uje platební rozkaz, kvalifikovaná výzva flalovanému k uvedení skute ností, na kterých staví svoji obranu (§ 114b OS), p edvolání k p ípravnému jednání podle § 114c OS . D íve se v tomto p ípad ě jednalo o doru enky s tzv. červeným pruhem. Posledním typem doru enek jsou doru enky pro doru ování jiných písemností. Tyto písemnosti lze vhodit p ímo do schránky, a to s ú inkou doru ení.¹⁶⁹

Souhrnnou novelou ob anského soudního ádu, s ú inností od 1. ervence 2009, bylo upu-t no od toho, aby byly doru enky mezi sebou navzájem odd leny r znými barevnými pruhy. V-echny vý-e uvedené typy doru enek jsou tedy vybaveny zeleným pruhem. Toto barevné sjednocení se nejeví p íli- – astným, nebo vede k nár stu po tu chybných doru ení ze strany po-ty, jejíř zam stnanci nemohou jednotlivé typy doru ení rozeznat na první pohled podle barvy pruhu.¹⁷⁰

IV. 1. 5. 4. Jiné pr kazy doru ení

Jako pr kaz doru ení m fle podle ustanovení § 50f odst. 5 slouřit v-e, co provedené doru ení prokazuje. Takovým jiným pr kazem doru ení m fle být nap . prohlá-ení adresáta.

I kdyř není v sou asné právní úprav ě zákon ě výslovn ě jako pr kaz doru ení ozna eno, lze jím nepochybn ě prokázat kařdě doru ení vykonané jakýmkoliv p ípustným zp sobem, bylo-li obsařeno v podání adresáta nebo jeho jiném úkonu u soudu, z n hofl bez

¹⁶⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním řzení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 117-118 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁷⁰ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním řzení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 118 s. ISBN 978-80-777-5.

PDF Complete

Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

nost mu byla doručena a v který den, popřípadě hodinu nebo minutu, kdy doručení došlo.¹⁷¹

Předpokládá se, že prohlášení adresáta bude pravdivé. Pokud se ukáže, že k doručení došlo jindy nebo že písemnost ve skutečnosti nebyla adresátu doručena, pak soud vychází ze svého zjištění.¹⁷²

---

¹⁷¹ DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kolektiv. *Občanský soudní řád I.* 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 362 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

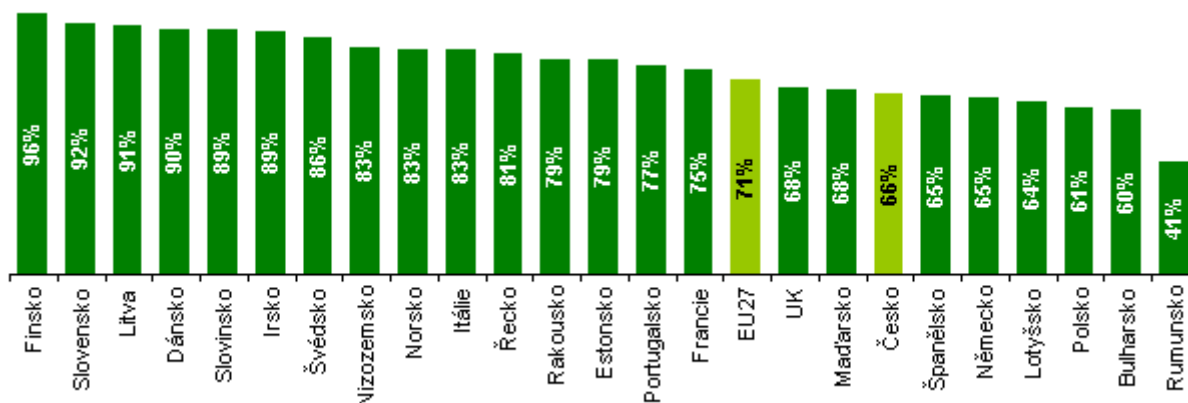
¹⁷² Viz tamtéž.

ictvím ve ejné datové síť

V této kapitole diplomové práce zaměřím svoji pozornost na nový způsob doručování zavedený souhrnnou novelou občanského soudního řádu s účinností od 1. 7. 2009 a pokusím se nastínit systém jeho fungování, jeho základní výhody a nevýhody a problémy, ke kterým v praxi dochází v souvislosti s jeho využíváním v rámci občanského soudního řízení.

Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě jako možnost doručování poprvé připustila již novela OSŘ č. 555/2004 Sb., která vstoupila v účinnost od 1. 1. 2005 a do občanského soudního řádu vložila nový § 45f. Tváří této právní úpravy ovšem předpokládali, že elektronický způsob doručování bude možný až poté, co bude schválen speciální zákon, který upraví elektronickou komunikaci mezi osobami soukromého práva a státními úřady.¹⁷³ V této souvislosti je třeba zmínit, že v oblasti elektronické komunikace mezi občany a veřejnou správou Česká republika zaostává za evropským standardem.¹⁷⁴

Graf . 1 Podniky* používající internet ve vztahu k veřejné správě, 2008

* % podniků s 10 a více zaměstnanci

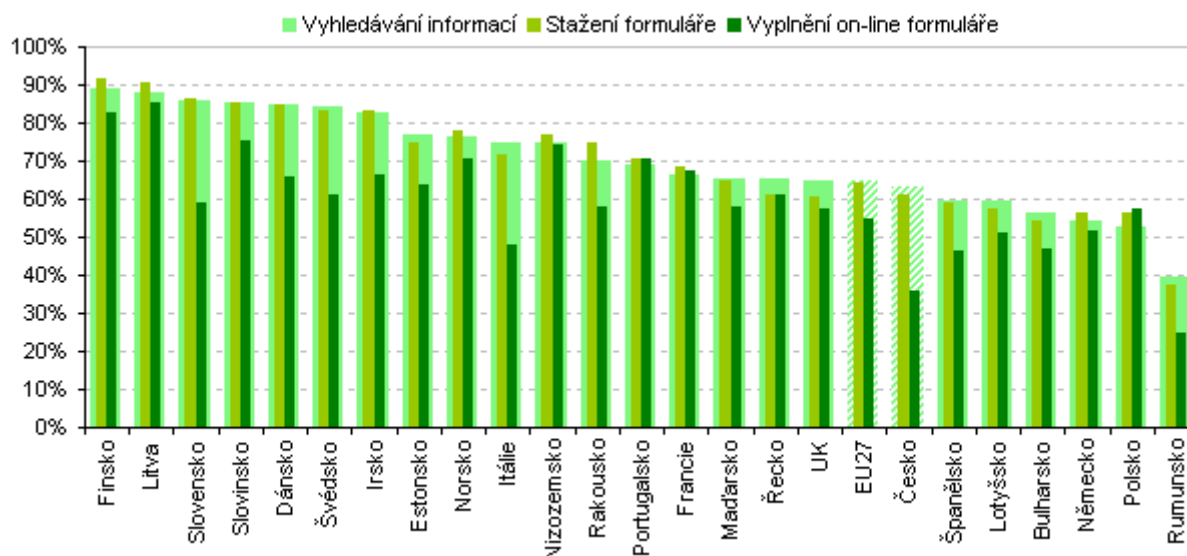
Zdroj: Eurostat, 2010

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_ict_ve_vztahu_k_veřejne_spravě_podniky, c2011. cit. 2011-03-17

¹⁷³ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 161 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁷⁴ Viz graf . 1 a . 2

Graf 2.1 Podniky používající internet ve vztahu k veřejné správě podle úrovně použití, 2008

* % podniků s 10 a více zaměstnanci

Zdroj: Eurostat, 2010

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_ict_ve_vztahu_k_verejne_sprave_podniky, c2011. cit. 2011-03-17

Právní pravidla pro elektronickou komunikaci mezi soudem a účastníky jsou s účinností od 1. července 2009 obsažena ve dvou zákonech a jejich prováděcích předpisech. Prvním z nich je zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který upravuje elektronický styk mezi veřejnými státními orgány navzájem i oboustrannou elektronickou komunikaci mezi jakýmkoli orgánem státní moci a osobami soukromého práva. Proto, pokud jde o korespondenci mezi soudem a účastníky řízení prostřednictvím datových schránek, odkazuje občanský soudní řád práva na zákon o elektronických úkonech.¹⁷⁵

Elektronickou komunikaci nikoli prostřednictvím datových schránek však stále upravuje občanský soudní řád. To platí i pro ty které instituty, které jsou společně s veřejným soudním doručováním. Jedná se například o institut neúčinnosti doručení podle § 50d OSŘ. Zákon č. 300/2008 Sb. i tzv. souhrnná novela OSŘ, její významná zásáhla do podstaty soudního doručování, vstoupily v účinnost od 1. července 2009. Doručování prostřednictvím datových schránek ovšem začalo v úplnosti fungovat až od 1. listopadu

¹⁷⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 161 s. ISBN 978-80-777-5.

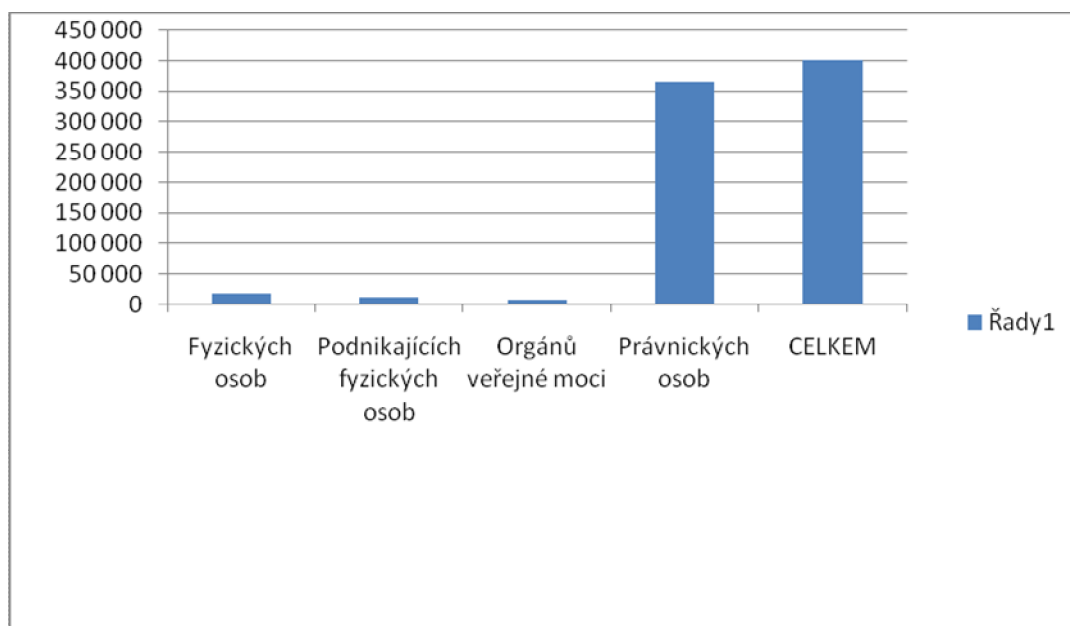

í legislativní úprav došlo k okamžitému masivnímu nárstu datových schránek a fakt, že korespondence zúčastněných stran probíhá i elektronicky, se odráží i na počtu odeslaných zpráv.¹⁷⁷

Graf . 3 Objem datových schránek k prosinci 2010

Celkem zprístupněných datových schránek:

Fyzických osob	17 581
Podnikajících fyzických osob	10 352
Orgánů veřejné moci	7 673
Právnických osob	365 406
CELKEM	401 012

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

<http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-nove-poskytuji-informace-o-svem-vytizeni.aspx> c2011. cit. 2011-03-17

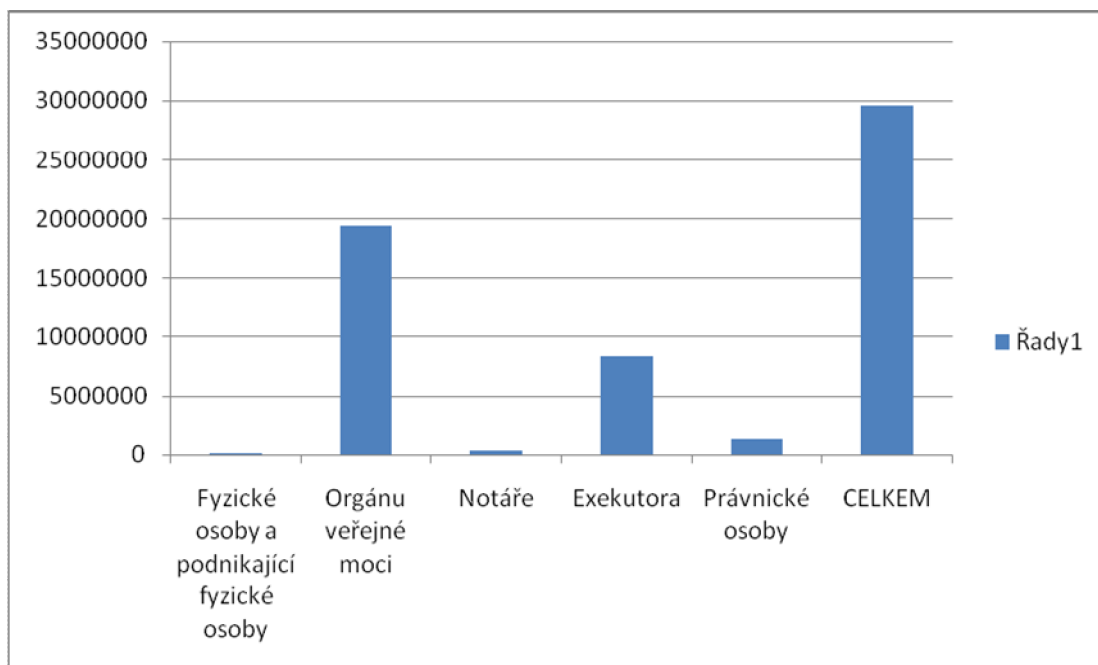
¹⁷⁶ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 161 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁷⁷ Viz graf . 3 a . 4.

é zprávy k prosinci 2010

Odeslané datové zprávy:

Fyzické osoby a podnikající fyzické osoby	152779
Orgánu ve ejné moci	19 388 998
Notá e	378238
Exekutora	8 329 707
Právnícké osoby	1335040
CELKEM	29584762

Zdroj: Ministerstvo vnitra R

<http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-nove-poskytuji-informace-o-svem-vytizeni.aspx> c2011.
cit. 2011-03-17

V. 1. 1. Základní typy elektronického doručování

Obanský soudní řád po novele OSŘ č. 7/2009 Sb. rozeznává dva základní způsoby elektronického doručování, a to doručování do datové schránky a doručování prostřednictvím veřejné datové sítě bez využití datové schránky. Do druhého typu elektronického doručování lze za aditivní komunikaci přes ústním zvolenou elektronickou adresu, komunikaci vyvolávající elektronickou podatelnu soudu i návrh na vydání elektronického platebního rozkazu zasílaný prostřednictvím webu ministerstva spravedlnosti.¹⁷⁸

Shora uvedené způsoby komunikace se od sebe navzájem odlišují zejména tím, zda užívají i neuvládají subjekt, který není ústním zvolenou komunikace. Doručování do datové schránky vyvolává na rozdíl od druhého typu elektronického doručování řízené komunikace skrze státní mocí nadaného prostředníka. Ve druhém případě dochází k přímé komunikaci mezi soudem a ústním zvolenou, ale ústním řízení disponuje elektronickou adresou, o doručování na tuto adresu požádá nebo s ním souhlasí a zároveň uvede kvalifikovaného poskytovatele svých certifikačních služeb a předloží svůj platný kvalifikovaný certifikát.¹⁷⁹

Dalším rozdílem mezi oběma typy elektronického doručování je skutečnost, že ústním, který je vybaven datovou schránkou, nemá na výběr a je povinen na elektronickou komunikaci prostřednictvím datové schránky přistoupit. Naopak ústníka řízení, který datovou schránku nemá, není možné nutit do elektronického doručování, což vyplývá z ustanovení § 45 odst. 2 a § 46 odst. 1 OSŘ.¹⁸⁰

Pokud ústník disponuje švestní datovou schránkou a soud mu přesto doručí písemnost jiným způsobem, dopouští se takovým jednáním procesní chyby. Jestliže soud své rozhodnutí adresátu nedopatřením doručí jiným způsobem než do datové schránky a adresát si písemnost prokazatelně převeze, nebude toto pochybení soudu nedostatkem, jenž by měl za následek případné zrušení a vrácení věci. Tuto benevolenci je možné ověřit oekávat pouze za předpokladu, že si ústník i jeho zástupce skutečně osobně písemnost

¹⁷⁸ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 161-162 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁷⁹ Viz tamtéž.

¹⁸⁰ Viz tamtéž.

em stvrdí. V p ípad tzv. náhradního doru ení písemnosti p ezumné soudy tuto vadu prvostup ového soudu pravd podobn akceptovat nebudou a nesprávná volba zp sobu doru ení bude nedostatkem, který bude mít za následek p ípadné zru-ení a vrácení v ci soudu prvního stupn .¹⁸¹

V. 1. 2. Doru ování do datové schránky

V. 1. 2. 1. O datových schránkách obecn

Datová schránka je definována jako *šelektronické úlofi-t , které je ur eno k doru ování orgány ve ejné moci, provád ní úkon v i orgán m ve ejné moci a dodávání dokument fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob*.¹⁸²

Datová schránka je individualizovanou sou ástí informa ního systému, která je p íazena ur ítemu uflivatelí a která mu umoflí uje odesílat elektronické dokumenty do jiných datových schránek. Tyto dokumenty, které jsou nazývané datové zprávy, je moflné prost ednictvím datové schránky odesílat, p íjímat a provád t s nimi i dal-í operace, které jsou obdobné t m, které uflivatelé znají od poskytovatel e-mailu.¹⁸³

Systém datových schránek nicmén není totoflný, ani kompatibilní s klasickým e-mailem. Jedná se o autonomní, zabezpe ený a státem garantovaný systém, který umoflí uje pouze vnit ní komunikaci mezi jednotlivými datovými schránkami navzájem. Do datové schránky tak není moflné zaslat ani z ní odeslat e-mail nebo jinou formu souboru, nýbrfl pouze datovou zprávu z jedné datové schránky do druhé.¹⁸⁴

Institut datové schránky je tedy nástrojem pro komunikaci elektronickými prost edky mezi orgány ve ejné moci navzájem i mezi orgány ve ejné moci a fyzickými nebo právnickými osobami tak, fle datová schránka slouflí k p íjmu dokument orgán ve ejné moci a podání fyzických nebo právnických osob i k jejich odeslání.¹⁸⁵ Dokumenty

¹⁸¹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 162-163 s. ISBN 978-80-777-5.

¹⁸² ustanovení § 2 odst. 1 zákona . 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument , ve zn ní zákona . 190/2009 Sb.

¹⁸³ KORBEL, F., PRUDÍKOVÁ, D. *Zm ny v systému doru ování po 1. ervenci 2009*. Právní rozhledy, zá í 2009, ro . 2009, . 17, Mimo ádní p íloha, s. 2.

¹⁸⁴ Viz tamtéfl.

¹⁸⁵ Viz Tabulka . 3.

zprávy a z stávají v datové schránce uloženy, dokud je

uživatel neodstraní.¹⁸⁶

Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů upravuje několik druhů datových schránek, a to podle subjektu, který je jejich uživatelem. Podle toho se rozlišují datové schránky fyzických osob, datové schránky fyzických osob podnikatelů, datové schránky právnických osob a datové schránky orgánů veřejné moci.¹⁸⁷

Dalším rozlišením v souvislosti s datovými schránkami je skutečnost, zda se datová schránka zřizuje uživateli povinně ex lege nebo pouze na jeho žádost.

Zákon o datových schránkách vychází z koncepce selektivní povinnosti mít datovou schránku, přestože při pracích na návrhu zákona přicházela v úvahu i možnost povinného zřízení datové schránky všem orgánům a osobám bez výjimky. Povinnost mít datovou schránku byla stanovena všem orgánům a osobám, které mají schránku orgánu veřejné moci, a vybraným osobám, které mají schránku osob. Schránku orgánu veřejné moci tak od 1. 7. 2009 zřizuje ministerstvo vnitra povinně všem orgánům veřejné moci, notářům, soudním exekutorům a územním samosprávným celky. Schránku osob bude ministerstvem vnitra od tohoto data povinně zřizována pouze všem právnickým osobám zřízeným zákonem a zapsaným v obchodním rejstříku nebo organizačním složení podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a dále insolvenčním správcem.¹⁸⁸

Zákonná povinnost mít datovou schránku osob byla stanovena i advokátům a daňovými poradci, kterým bylo ovšem poskytnuto třileté přechodné období od účinnosti zákona, do jehož uplynutí mohou mít datové schránky zřízeny pouze fakultativně.¹⁸⁹

V. 1. 2. 2. Účel a funkce datových schránek

Datové schránky jsou určeny k provádění elektronických úkonů všemi orgány veřejné moci, doručování orgány veřejné moci, vzájemné komunikaci mezi orgány veřejné moci.

¹⁸⁶ MACKOVÁ, A., TRNKA, B. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s komentářem*, v etn souvisejících zákonů a prováděcích předpisů. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009. 17 s. ISBN 978-80-7357-472-7.

¹⁸⁷ MACKOVÁ, A. *Datové schránky v právním životě*. Ad Notam, duben 2010, ročník 2010, číslo 2, s. 4.

¹⁸⁸ KORBEL, F., PRUDÍKOVÁ, D. *Změny v systému doručování po 1. lednu 2009*. Právní rozhledy, září 2009, ročník 2009, číslo 17, Mimořádná příloha, s. 2-3.

¹⁸⁹ Viz tamtéž.

ckých osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob mezi t mito osobami (šprivátníõ komunikace).¹⁹⁰

Zatímco pro orgány ve ejné moci platí povinnost v p ípad , fe má adresát z ízenu datovou schránku, doru ovat tímto zp sobem, pro fyzické a právnické osoby tato povinnost doru ovat orgánu ve ejné moci do jeho datové schránky stanovena není. Fyzické a právnické osoby tedy mohou vyuflít jakýchkoli jiných zákonem dovolených zp sob komunikace s orgány ve ejné moci.¹⁹¹

P vodn m ly datové schránky slouflit pouze jako prost edek škomunikaceõ mezi orgány ve ejné správy a fyzickými a právnickými osobami, nikoli ov-em mezi fyzickými a právnickými osobami navzájem, to ov-em bylo zm n no novelizací provedenou zákonem . 499/2009 Sb. Na základ ustanovení § 18a je s ú inností od 1. ledna 2010 moflné za odm nu, která náleflí provozovateli informa ního systému datových schránek, dodávat do datové schránky fyzické osoby, podnikající fyzické osoby a právnické osoby dokumenty od jiných fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob, pokud o umofln ní p íjímání t chto dokument do své datové schránky tato fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba pofládá. K doru ení dokumentu dojde p i tomto postupu pouze za p edpokladu, fe adresát p íjetí písemnosti odesílateli potvrdí.¹⁹²

Prost ednictvím datové schránky je moflné odesílat a p íjímat zprávy, zji- ovat stavy odeslaných zpráv, p íjímat doklady o dodání a doru ení i ov ovat, zda má adresát datovou schránku. P es datové schránky je moflné posílat v-echny dokumenty, fládosti a stíflnosti, tedy v-e, co lze p evést z papírové podoby do digitální. Výjimku tvo í pouze dokumenty v listinné podob , jejichfl jedine nost nelze konverzí nahradit. Jedná se nap íklad o ob anský pr kaz, cestovní doklad, zbrojní pr kaz, idi ský pr kaz i vkladní kníflku.¹⁹³

Zákon . 300/2008 Sb. sou asn upravuje pravidla pro autorizovanou konverzi dokument z listinné podoby do podoby dokumentu obsafleného v datové zpráv nebo datovém souboru a autorizovanou konverzi dokumentu obsafleného v datové zpráv do

¹⁹⁰ BUDI^{TM} P., H EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 98 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

¹⁹¹ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ovat v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 23-24 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹⁹² TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ovat v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 24 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹⁹³ *Ú el a funkce datové schránky*, c.2009. cit. 2011-01-10

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/datove-schranky/ucel-a-funkce-datove-schranky/1001772/52731/>

k, aby tento způsob doručování mohl fungovat a bylo možné dokument v listinné podobě, který je poté třeba zaslat orgánu ve stejné věci, převeďte do datové zprávy a naopak dokument, který adresát obdrží v datové zprávě, převeďte do jeho podoby listinné.¹⁹⁴

Datové schránky zřizuje a spravuje Ministerstvo vnitra ČR. Součástí je zřizován tzv. informační systém datových schránek, který je informačním systémem ve stejné věci obsahujícím informace o datových schránkách a jejich uživatelích. Správcem tohoto systému je opět Ministerstvo vnitra ČR, provozovatelem tohoto systému je potom držitel pověření licence, Česká pošta, a.s. Náklady spojené s provozováním informačního systému datových schránek jsou hrazeny státem z prostředků státního rozpočtu. Vyhledávání v informačním systému datových schránek je možné na základě tzv. identifikátoru, který má každá datová schránka a slouží k její identifikaci, a na základě údajů majitele datové schránky.¹⁹⁵

V. 1. 2. 3. Typy datových schránek

Zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů rozlišuje podle subjektu, kterým jsou datové schránky zřizovány, tři typy datových schránek. Jedná se o datové schránky fyzických osob, datové schránky podnikajících fyzických osob, datové schránky právnických osob a datové schránky orgánů ve stejné věci.

V. 1. 2. 3. 1. Datové schránky fyzických osob

V souvislosti s datovými schránkami fyzických osob rozlišujeme jejich dva druhy, a to datové schránky fyzické osoby nepodnikající (občan) a fyzické osoby podnikající.

Přitom platí, že fyzická osoba (občan) může mít zřízenou pouze jednu datovou schránku fyzické osoby a podnikající fyzická osoba může mít zřízenou jen jednu datovou schránku podnikající fyzické osoby bez ohledu na počet jejích podnikatelských aktivit.

¹⁹⁴ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., KIVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doručování v občanském soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 24-25 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹⁹⁵ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., KIVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doručování v občanském soudním řízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 25 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

výjimka ve vztahu k advokát m, da ovým poradc m a insolven ním správ m, nebo pro advokacii, da ové poradenství a insolven ní správcovství se z izuje samostatná datová schránka podnikající fyzické osoby. V praxi to tedy znamená, že nap . advokát, který je sou asn soudním tlumo níkem, bude mít ze zákona z ízení datovou schránku podnikající fyzické osoby advokáta a bude mít zárove možnost nechat si na fládost z ídit datovou schránku podnikající fyzické osoby pro tlumo nictví, respektive i pro dal-í podnikatelské innosti.¹⁹⁶

V p ípad fyzických osob tedy existují ty i možné varianty fyzických osob s datovými schránkami. První z nich je podnikající fyzická osoba, kterou zákon o datových schránkách pod azuje pod legislativní zkratku orgán ve ejné moci (notá , exekutor). Druhou variantou je podnikající fyzická osoba, která podniká podle zvlá-tních právních p edpis , takovými osobami jsou advokáti, da oví poradci a insolven ní správci. T etí možností je podnikající fyzická osoba, která podniká podle flivnostenského zákona a poslední kategorií je nepodnikající fyzická osoba, nebo-li ob an. Z vý-e uvedeného len ní je možné dovodit, že za ur itých okolností m že mít fyzická osoba z ízeny afl t i datové schránky (nap . v kombinaci advokát, tlumo ník, ob an).¹⁹⁷

Základní pravidla pro z izování datové schránky nepodnikající fyzické osoby upravuje § 3 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument . Nepodnikající fyzické osob je na základ tohoto ustanovení možné z ídit datovou schránku bezplatn na její fládost, pokud je pln zp sobilá k právním úkon m, a to do 3 pracovních dn ode dne podání fládosti. V fládosti o z ízení datové schránky musí fyzická osoba uvést jméno (pop . jména), p íjmení a jejich p ípadné zm ny, rodné p íjmení, den, m síc a rok narození, místo a okres narození a státní ob anství, pokud není státním ob anem eské republiky. Podpis fyzické osoby pod touto fládostí musí být ú edn ov en.¹⁹⁸

V p ípad datové schránky podnikající fyzické osoby je základním ustanovením § 4 vý-e uvedeného zákona. Podnikající fyzické osob je v souladu s tímto ustanovením bezplatn z izována datová schránka taktéfl na její fládost do 3 pracovních dn ode dne podání fládosti, nejde-li o advokáta, da ového poradce i insolven ního správce. T mto

¹⁹⁶ SMEJKAL, V. *Datové schránky nastupují*. Právní rádce. c2009. cit. 2011-01-11

Dostupné z <http://pravniradce.ihned.cz/c1-37865170-datove-schranky-nastupuji>

¹⁹⁷ Viz tamtéfl.

¹⁹⁸ SMOLÍK, P. *Doru ování ve sv tle posledních zm n ob anského soudního ádu*. Právní fórum 10/2009.425 s.

ována bezodkladn poté, co ministerstvo vnitra obdrží informaci o jejich zapsání do zákonem stanovené evidence. Mezi náležitosti žádosti o zřízení datové schránky podnikající fyzické osoby patří jméno (pop. jména), příjmení, obchodní firma, rodné příjmení, den, měsíc a rok narození, místo a okres narození, státní občanství, pokud není podnikající fyzická osoba státním občanem České republiky, identifikační číslo ekonomického subjektu, pokud bylo přiděleno a místo podnikání, pop. sídlo. Podpis podnikající fyzické osoby pod žádostí o zřízení datové schránky musí být rovněž úřední.¹⁹⁹

V. 1. 2. 3. 2. Datové schránky právnických osob

Datovou schránku právnické osoby žádí ministerstvo vnitra bezplatně právnické osob zřízené zákonem, právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a organizační složce podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, a to v případě právnické osoby zřízené zákonem bezodkladně po jejím vzniku, v případě právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku bezodkladně poté, co ministerstvo vnitra obdrží informaci o jejím zapsání do obchodního rejstříku.²⁰⁰

Právnické osob, která není výše uvedena, žádí ministerstvo vnitra datovou schránku právnické osoby bezplatně na její žádost do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti. V žádosti o zřízení datové schránky musí právnická osoba uvést název či obchodní firmu, identifikační číslo ekonomického subjektu, a pokud nebylo přiděleno, evidenční číslo nebo jiný obdobný údaj, byl-li přidělen, adresu sídla, jméno, pop. jména, příjmení, datum narození a adresu pobytu osoby oprávněné jednat jejím jménem, stát její registrace nebo evidence.²⁰¹ Další náležitostmi žádosti je úřední podpis řádatele, tj. osoby oprávněné za právnickou osobu, pro kterou má být datová schránka zřízena, jednat. Tato povinnost řádatele je stanovena s ohledem na skutečnost, že žádost o zřízení datové schránky nemusí být předávána osobně, a tedy nemusí existovat možnost ověřit si

¹⁹⁹ SMOLÍK, P. *Doruování ve sv. tle posledních změn občanského soudního řádu*. Právní fórum 10/2009. 425 s.

²⁰⁰ SMEJKAL, V. *Datové schránky nastupují*. Právní rádce. c2009, cit. 2011-01-11.

Dostupné z <http://pravniciradce.ihned.cz/c1-37865170-datove-schranky-nastupuji>

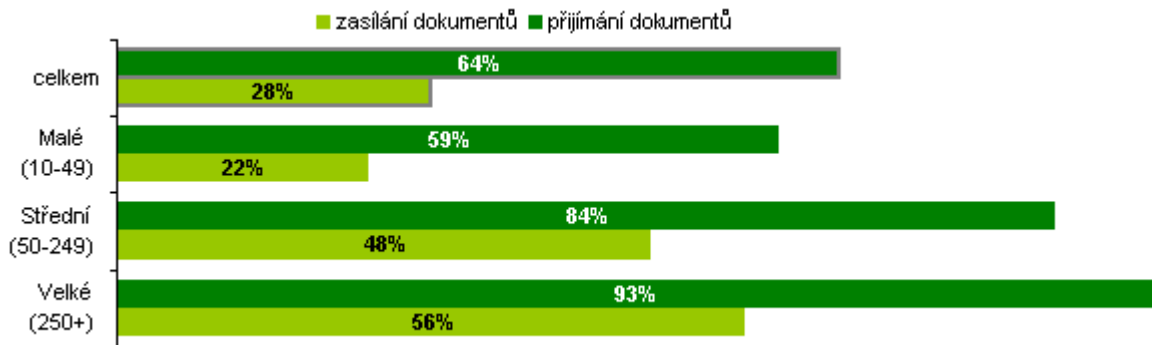
²⁰¹ SMOLÍK, P. *Doruování ve sv. tle posledních změn občanského soudního řádu*. Právní fórum 10/2009. 425 s.

2008 Sb. ve svém ustanovení § 27 stanoví, že k podpisu může dojít i před zastupovatelem státu zastupujícím v ministerstvu nebo zastupovatelem zastupujícím v kontaktním místě veřejné správy i elektronicky, za podmínky, že je vládnost podepsána zaručeným elektronickým podpisem řádatelů založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.²⁰²

Pokud jsou v vládnosti oznámeny nedostatky, je řádatel vyzván k jejich odstranění. Pokud je řádatel ve stanovené lhůtě neodstraní, ministerstvo vnitřních věcí řádateli oznámí, že datovou schránku právnické osoby nelze zřídit. Ministerstvo rovněž oznámí řádateli, že datovou schránku právnické osoby nelze zřídit, pokud mu již datová schránka právnické osoby byla zřízena.²⁰³

Přístup do datové schránky právnické osoby má podle ustanovení § 8 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů statutární orgán právnické osoby, jen statutárního orgánu právnické osoby nebo vedoucí organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, pro nějž byla datová schránka zřízena.²⁰⁴

Graf 5.5 Podniky používající datové schránky podle úrovně použití, 2009

* % podniků v dané velikostní skupině

Zdroj: Český statistický úřad, 2010

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_ict_ve_vztahu_k_veřejne_sprave_podniky, c2011. cit. 2011-03-17

²⁰² MACKOVÁ, A., TRNKA, B. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s komentářem, v etn souvisejících zákonů a prováděcích předpisů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009. 21-22 s. ISBN 978-80-7357-472-7.

²⁰³ MACKOVÁ, A., TRNKA, B. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů s komentářem, v etn souvisejících zákonů a prováděcích předpisů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009. 21-22 s. ISBN 978-80-7357-472-7.

²⁰⁴ SMOLÍK, P. *Doručování ve světle posledních změn občanského soudního řádu*. Právní fórum 10/2009. 426 s

Odv tví (ekonomická innost) - CZ NACE	Velikost podniku (po et zam stnaných osob)			
	Malé (10-49)	St ední (50-249)	Velké (250+)	Celkem (10+)
Zpracovatelský pr mysl - C (10-33)	56,5	86,8	92,4	66,0
Potraviná ský, nápojový a tabákový pr mysl (10-12)	39,3	86,3	93,7	53,8
Textilní, od vní, koed lní a obuvnický pr mysl (13-15)	43,4	72,4	83,9	50,0
D evozpracující a papírenský pr mysl (16-18)	46,5	90,1	94,2	55,3
Petrochemický, chemický, farmaceutický, gumárenský a plastový pr mysl (19-23)	68,3	81,0	93,1	73,8
Pr mysl skla, keramiky, porcelánu a stavebních hmot, výroba základních kov , hutních a kovod lných výrobk (24-25)	58,6	90,6	97,4	68,0
Výroba po íta , elektronických a optických p ístroj a za ízení (26)	71,9	90,0	91,6	79,4
Výroba elektrických za ízení, výroba stroj a za ízení j. n. (27-28)	63,9	89,8	91,6	72,6
Automobilový pr mysl a výroba ost. dopr. prost edk a za ízení (29-30)	71,7	88,0	89,8	81,7
Výroba nábytku; ostatní zprac. pr m.; opravy a instalace stroj a za ízení (31-33)	62,4	88,0	90,5	68,9
Výroba a rozvod vody, elekt iny, plynu, tepla a innosti související				
s odpady - D, E (35-39)	75,2	89,5	98,2	80,5
Stavebnictví - F (41-43)	66,0	84,1	88,2	68,6
Obchod; opravy motorových vozidel - G (45-47)	55,4	85,3	94,6	59,5
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel (45)	67,5	80,4	100,0	69,9
Velkoobchod, krom motorových vozidel (46)	71,5	94,8	95,1	75,0
Maloobchod, krom motorových vozidel (47)	34,7	67,4	93,8	38,8
Doprava a skladování - H (49-53)	48,1	75,7	95,3	54,5
Ubytování, stravování a pohostinství - I (55-56)	47,8	65,6	90,2	49,8
Ubytování (55)	60,8	66,4	89,1	61,9
Stravování a pohostinství (56)	42,5	65,0	91,0	44,6
Informa ní a komunika ní innosti - J (58-63)	78,9	87,6	91,2	80,9
innosti v oblasti vydavatelství, filmu, videozáznam a TV program (58-60)	73,2	84,1	85,4	75,6
Telekomunika ní innosti (61)	82,3	87,8	100,0	84,0
innosti v oblasti informa ních technologií a informa ní innosti (62-63)	80,7	88,8	92,4	82,7
Pen ýnictví a pojí ovnictví - K (64-66)	88,9	96,2	93,8	91,4
innosti v oblasti nemovitostí - L (68)	79,7	93,6	100,0	81,7
Profesní, v decké a technické innosti - M (69-75)	70,7	78,0	93,6	72,1
Administrativní a podp rné innosti - N (77-82)	51,2	68,9	87,0	57,3
innosti cest. agentur, kancelá í a jiné rezerva ní a související innosti (79)	68,3	73,7	64,8	68,9
Ostatní administrativní a podp rné innosti (77-78,80-82)	49,1	68,6	87,6	56,1
Celkem	59,1	83,8	92,5	64,5

* jako % z celkového po tu podnik v dané velikostní a odv tvové skupin

Zdroj: eský statistický ú ad, 2010

[http://notes4.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F50025B645/\\$File/97031031.pdf](http://notes4.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F50025B645/$File/97031031.pdf) c2011. cit. 2011-03-17

latové schránky pro zasílání dokument

Odv tví (ekonomická innost) - CZ NACE	Velikost podniku (po et zam staných osob)			
	Malé (10-49)	St ední (50-249)	Velké (250+)	Celkem (10+)
Zpracovatelský pr mysl - C (10-33)	22,3	53,3	57,8	32,0
Potraviná ský, nápojový a tabákový pr mysl (10-12)	10,5	42,9	54,5	20,8
Textilní, od vní, ko0ed lní a obuvnický pr mysl (13-15)	18,8	26,3	41,8	20,9
D evozpracující a papírenský pr mysl (16-18)	22,5	65,9	52,3	30,6
Petrochemický, chemický, farmaceutický, gumárenský a plastový pr mysl (19-23)	33,6	55,9	57,8	41,7
Pr mysl skla, keramiky, porcelánu a stavebních hmot, výroba základních kov , hutních a kovod lných výrobk (24-25)	20,8	57,1	63,5	31,5
Výroba po íta , elektronických a optických p ístroj a za ízení (26)	45,2	58,2	62,7	51,0
Výroba elektrických za ízení, výroba stroj a za ízení j. n. (27-28)	23,6	58,6	65,8	35,8
Automobilový pr mysl a výroba ost. dopr. prost edk a za ízení (29-30)	32,4	60,6	57,2	48,1
Výroba nábytku; ostatní zprac. pr m.; opravy a instalace stroj a za ízení (31-33)	18,6	45,7	40,0	25,2
Výroba a rozvod vody, elekt iny, plynu, tepla a innosti související				
s odpady - D, E (35-39)	35,5	57,1	35,7	41,4
Stavebnictví - F (41-43)	18,9	38,9	58,0	21,9
Obchod; opravy motorových vozidel - G (45-47)	23,6	45,4	56,2	26,6
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel (45)	23,9	44,9	71,5	27,6
Velkoobchod, krom motorových vozidel (46)	30,4	48,4	58,5	33,2
Maloobchod, krom motorových vozidel (47)	16,3	38,7	53,5	19,0
Doprava a skladování - H (49-53)	21,3	58,3	64,3	29,0
Ubytování, stravování a pohostinství - I (55-56)	13,8	38,8	40,6	16,3
Ubytování (55)	21,3	36,6	24,9	23,4
Stravování a pohostinství (56)	10,8	40,5	52,2	13,3
Informa ní a komunika ní innosti - J (58-63)	35,1	44,1	46,4	37,1
innosti v oblasti vydavatelství, filmu, videozáznam a TV program (58-60)	29,5	34,4	39,8	30,8
Telekomunika ní innosti (61)	26,7	69,1	33,7	33,3
innosti v oblasti informa ních technologií a informa ní innosti (62-63)	38,8	44,3	52,4	40,4
Pen ýnictví a pojí ovnictví - K (64-66)	48,6	47,7	53,2	48,8
innosti v oblasti nemovitostí - L (68)	27,3	51,4	52,4	30,7
Profesní, v decké a technické innosti - M (69-75)	28,4	36,2	64,7	30,1
Administrativní a podp rné innosti - N (77-82)	15,6	29,2	51,6	20,8
innosti cest. agentur, kancelá í a jiné rezerva ní a související innosti (79)	23,7	43,5	64,8	26,8
Ostatní administrativní a podp rné innosti (77-78,80-82)	14,6	28,4	51,2	20,2
Celkem	22,4	47,7	56,1	27,9

* jako % z celkového po tu podnik v dané velikostní a odv tvové skupin

Zdroj: eský statistický ú ad, 2010

[http://www.miniscitani.eu/csu/2010edicniplan.nsf/t/F50025B67F/\\$File/97031032.pdf](http://www.miniscitani.eu/csu/2010edicniplan.nsf/t/F50025B67F/$File/97031032.pdf) c2011. cit. 2011-03-17

P vodní koncept, fle subjekty budou mít zásadn jednu datovou schránku byl novelizací zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument opu-t n zejména s ohledem na organiza ní strukturu orgán ve ejné moci (nap íklad pro územní pracovi-t nebo vnit ní organiza ní jednotky). Stejn tak se v pr b hu p ípravy projektu datových schránek objevily relevantní pofladavky, aby byly datové schránky z ízeny téfl subjekt m, které nejsou orgány ve ejné moci, jako je nap íklad Národní památkový ústav nebo obecní í m stská policie. Takto z ízené datové schránky jsou v podstat plnohodnotným ekvivalentem datových schránek p íslu-ných orgán ve ejné moci a doru ení jejich prost ednictvím má stejné ú inky jako doru ení do hlavní datové schránky daného orgánu ve ejné moci.²⁰⁵

Základní pravidla pro z ízování datové schránky orgánu ve ejné moci upravuje ustanovení § 6 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument . Orgánu ve ejné moci je datová schránka z ízena Ministerstvem vnitra bez fládosti automaticky po jeho vzniku, pop . po zápisu do p íslu-né evidence v p ípad notá a soudních exekutor . Dal-í datová schránka orgánu ve ejné moci se z ízuje zejména pro vnit ní pot ebu organiza ní jednotky orgánu ve ejné moci, a to bezplatn na fládost takového orgánu do 3 pracovních dn ode dne podání fládosti. Náležitosti fládosti o z ízení dal-í datové schránky orgánu ve ejné moci jsou uvedeny v ustanovení § 6 odst. 3 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument .²⁰⁶

V. 1. 2. 4. Z ízení a zp ístupn ní datové schránky

Jiřl v p edchozím textu byly zmín ny dva možné zp soby z ízení datové schránky, a to z ízení datové schránky ze zákona a z ízení datové schránky na fládost.

Ze zákona se z ízují datové schránky orgán m ve ejné moci, právnickým osobám z ízeným zákonem, právnickým osobám zapsaným v obchodním rejst íku, organiza ním

²⁰⁵ MACKOVÁ, A. *Datové schránky v právním řívot* . Ad Notam, duben 2010, ro . 2010, . 2, s. 5.

²⁰⁶ MACKOVÁ, A., ^{17F} DRO , B. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument s komentá em, v etn souvisejících zákon a provád cích p edpis* . Praha: Wolters Kluwer R, a.s., 2009. 22 s. ISBN 978-80-7357-472-7.

právnických osob zapsaným v obchodním rejstříku, insolvenčním správcem, advokátem a daňovým poradcem.²⁰⁷

Druhou možností, jak může být datová schránka zřízena, je podání žádosti o její zřízení. O zřízení datové schránky mohou tedy požádat subjekty, kterým není datová schránka zřízena ze zákona, tj. fyzické osoby, včetně podnikajících fyzických osob a část právnických osob (např. občanská sdružení, církev). Orgány veřejné moci mohou také požádat o zřízení další datové schránky. Žádost v takovém případě podává vždy orgán veřejné moci, pro jehož vnitřní organizační jednotku má být datová schránka zřízena, nikoliv přímo tato organizační jednotka.²⁰⁸

Žádost se podává ministerstvu vnitra a musí obsahovat údaje stanovené zákonem č. 300/2008 Sb. Zákon nestanoví povinnost podat žádost na tiskopisu, nicméně tiskopis žádosti byl zpracován a jeho použití je tedy doporučováno. Žádost je možné podat několika způsoby, a to osobně na podatelnu ministerstva vnitra nebo na kontaktních místech veřejné správy (pracoviště CzechPOINT), poštou, elektronickou poštou na adresu elektronické podatelny ministerstva vnitra nebo prostřednictvím datové schránky. Tato poslední možnost se uplatní pouze při podání žádosti o zřízení další datové schránky orgánu veřejné moci.²⁰⁹

Posouzení žádosti o zřízení datové schránky spočívá zejména v posouzení úplnosti a správnosti údajů uvedených v žádosti a ověření, že žádající subjekt již není držitelem datové schránky. Správnost údajů uvedených v žádosti je ověřována za využití informačního systému evidence obyvatel a dalších informačních systémů. Pokud splňuje žádost stanovené požadavky, žádá ministerstvo vnitra datovou schránku do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti. V této lhůtě budou žadatelé vypraveny píštnové údaje.²¹⁰

Píštnové údaje ministerstvo vnitra zasílá do vlastních rukou uffiivatele datové schránky, a to neprodleně po jejím zřízení. Pokud byla datová schránka přidělena fyzické osobě, údaje jsou adresovány přímo jí, jde-li o datovou schránku právnické osoby, zásilku

²⁰⁷ BUDIŤP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 121 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

²⁰⁸ BUDIŤP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 122 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

²⁰⁹ BUDIŤP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 124 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

²¹⁰ BUDIŤP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 124-125 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

op ípad , fle je uflivatelem datové schránky ú ad ve ejné správě, ministerstvo vnitra p ístupové údaje poskytne vedoucímu tohoto orgánu.²¹¹

Zákon . 300/2008 Sb. vychází ze zásady, fle uflivatel datové schránky nem fle svým nekonáním zma it doru ování ú edních písemností do šsvěõ datové schránky, a proto ke zp ístupn ní nové datové schránky dojde bu prvním p íhlá-ením, nebo patnáctým dnem po doru ení p ístupových údaj . Od té doby datová schránka získává postavení adresy pro doru ování v ufl-ím smyslu a zároveň se stává i prost edkem, jehofl prost ednictvím m fle uflivatel datové schránky, ale nemusí odesílat svá podání adresovaná soudu.²¹²

V. 1. 2. 5. Doru ení dat do datové schránky

Sd lení a rozhodnutí soudu, která do-la adresátu do datové schránky, se pokládají za doru ená okamflíkem, kdy se tato osoba do své datové schránky p íhlásí. Pokud se adresát do své datové schránky nep íhlásí do deseti dn od dodání dokumentu do datové schránky, povafluje se daný dokument za doru ený. Tímto zp sobem je možné doru ovat i soudní písemnosti ur ené do vlastních rukou.²¹³

Nevyvratitelná skutková domn nka doru ení desátým dnem po uložení do datové schránky je v podstat obdobou doru ovacích domn nek na základ uložení i vhození písemnosti do schránky podle ustanovení § 49 odst. 5 OS nebo podle § 50 odst. 1 OS . S ohledem na tuto skute nost není možné elektronickou ukládací domn nku pouflít tam, kde je doru ení uložením vylou eno. Tak je tomu t eba v p ípad doru ení platebního rozkazu nebo tam, kde takový zp sob doru ení znemoflní p ímo soudce svým pokynem.²¹⁴

Adresát, který je vybaven datovou schránkou, p íjímá soudní sd lení a rozhodnutí pouze prost ednictvím datové schránky. V p ípad jeho komunikace se soudem si ov-em m fle vybrat, zda soudu své písemnosti bude zasílat po-tou, nebo prost ednictvím své datové schránky. Pokud si vybere komunikaci prost ednictvím datové schránky, nebude

²¹¹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 164 s. ISBN 978-80-777-5.

²¹² SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 164-165 s. ISBN 978-80-777-5.

²¹³ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 175-176 s. ISBN 978-80-777-5.

²¹⁴ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 176 s. ISBN 978-80-777-5.

ni zaru eným, ani uznávaným elektronickým podpisem, nebo dostate ná identifikace ú astníka je zabezpe ena tím, že do jeho datové schránky nemá p ístup nikdo jiný neř on sám. Soud tedy nemá d vod pochybovat o tom, kdo je autorem doru eného podání a nem že trvat na tom, že podání musí být opat eno uznávaným nebo alespo zaru eným elektronickým podpisem p vodce dokumentu. Fakt, že podání u in né v í soudu prost ednictvím datové schránky uřivatele nemusí být podepsáno, ostatn vyplývá i z výslovné dikce ustanovení § 18 odst. 2 zákona . 300/2008 Sb.²¹⁵

V. 1. 2. 6. Znep ístupn ní datové schránky

Znep ístupn ní datové schránky je upraveno v ustanovení § 11 zákona . 300/2008 Sb. Provozovatel datových schránek má za ur itých okolností právo na tzv. znep ístupn ní datové schránky, kterým se rozumí *řopat ení ministerstva vnitra, jehoř výsledkem je nemofnost doru ování do datové schránky konkrétního adresáta*.²¹⁶ Toto opat ení m že mít v zákonem vyjmenovaných p ípadech i zp tné ú inky.²¹⁶

Ministerstvo vnitra znep ístupn ní datovou schránku fyzické osoby nebo podnikající fyzické osoby v zákonem stanovených p ípadech, které se vářlí k této osob . Jedná se o úmrtí, prohlá-ení za mrtvého, zbavení í omezení zp sobilosti k právním úkon m, omezení osobn í svobody z dvodu vzetí do vazby, výkonu trestu odn tí svobody, výkonu zabezpe ovací detence, ochranného lé ení nebo ochrany zdraví lidu. Datová schránka je pak znep ístupn na ke dni, kdo do-řo k události, která je d vodem jejího znep ístupn ní. Datová schránka podnikající fyzické osoby í právnické osoby bude znep ístupn na ke dni výmazu této osoby ze zákonem stanovené evidence (nap . obchodn í í řivnostenský rejst ík). Datovou schránku právnické osoby z ízené zákonem a datovou schránku orgánu ve ejné moci znep ístupn ní ministerstvo vnitra dnem zru-ení t chto subjekt . U notá řa soudních exekutor dojde k znep ístupn ní jejich datové schránky ke dni zániku funkce.²¹⁷

²¹⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 176-177 s. ISBN 978-80-777-5.

²¹⁶ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 170 s. ISBN 978-80-777-5.

²¹⁷ BUDIřP., H EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 124 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

ráanky je aktem ministerstva vnitra, a proto se m fle stát, fle ministerstvo ke znep ístupn ní z r zných d vod p ístupí afl poté, co dojde ke skute nosti, s nífl zákon znep ístupn ní datové schránky spojuje. V takovém p ípad ministerstvo znep ístupní datovou schránku se zp tnou ú inností, a to k datu právní skute nosti, na nífl je znep ístupn ní datové schránky navázáno zákonem.²¹⁸

Subjekty, které musí být vybaveny datovou schránkou p ímo ze zákona, nemohou pofládat ministerstvo vnitra o její znep ístupn ní, nýbrfl pouze o tzv. zneplatn ní p ístupových údaj , jehofl ú elem je zabránit nepovolaným osobám v p ístupu do datové schránky jejího uflivatele. Ministerstvo vnitra ke zneplatn ní p ístupí pouze na návrh na základ oznámení osoby oprávn né k p ístupu do datové schránky a p í spln ní konkrétních p edpoklad . Jedná se o ztrátu í odcizení p ístupových údaj nebo pokud osoba, která dosud byla k p ístupu oprávn na, toto oprávn ní ztratí. Takovou osobou m fle být nejen statutární orgán nebo administrátor datové schránky, ale i osoba, kterou subjekt, jemufl byla datová schránka z ízena, nebo administrátor datové schránky, pov íl vstupováním do datové schránky.²¹⁹

U subjekt , které nemají povinnost mít datovou schránku, ministerstvo znep ístupní jejich datovou schránku téfl na jejich fládost. Svojí fládostí tak dává oprávn ná osoba najevo, fle si nadále nep eje doru ování dokument do datové schránky. Subjekt, kterému byla datové schránka z ízena ze zákona, ov-em takovou moflnost volby nemá.²²⁰

Datovou schránku znep ístupn nou na základ fládosti subjektu, jemufl byla z ízena, je moflné na jeho fládost op tovn zp ístupnit. Ministerstvo vnitra tak u íní do 3 pracovních dn od podání fládosti. V p ípad , fle byla datová schránka na fládost znep ístupn na dvakrát za poslední rok, je moflné ji zp ístupnit nejd íve uplynutím jednoho roku od jejího posledního zp ístupn ní. Ú elem tohoto zákonného ustanovení je zabránit zneufllívání moflnosti zp ístup ovat a op tovn znep ístup ovat datovou schránku, cofl by mohlo vést ke komplikacím p í doru ování v konkrétním ízení.²²¹

²¹⁸ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 171 s. ISBN 978-80-777-5.

²¹⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 173-174 s. ISBN 978-80-777-5.

²²⁰ BUDIŤP., H EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 127 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

²²¹ Viz tamtéfl.

Zrušení datové schránky je upraveno v ustanovení § 13 zákona č. 300/2008 Sb. Zrušení datové schránky musí vždy předcházet její zneplatnění, ne každá zneplatněná datová schránka ovšem může být zrušena.²²²

Ke zrušení datové schránky může dojít ze strany v zákoně uvedených důvodů. Ministerstvo vnitra zruší datovou schránku fyzické osoby po uplynutí 3 let ode dne úmrtí fyzické osoby, datovou schránku podnikající fyzické osoby pak po uplynutí 3 let ode dne výmazu podnikající fyzické osoby ze zákonně stanovené evidence. Datová schránka právnické osoby bude ministerstvem zrušena po uplynutí 3 let ode dne zániku právnické osoby, pokud nemá právního nástupce, a ke zrušení datové schránky orgánem ve veřejné moci dojde po uplynutí 3 let ode dne jeho zrušení.²²³

Tímto úsek mezi zneplatněním a zrušením datové schránky zákonodárce stanovil z toho důvodu, aby bylo možné po tuto dobu a pro účely úředního řízení zpracovat údaje o provozu těchto již nefunkčních, ale stále existujících datových schránek.²²⁴

V. 1. 2. 8. Zamyšlení nad institutem datových schránek, jejich výhody a nevýhody

Fenomén datových schránek, které začaly v České republice fungovat k 1. lednu 2009, znamená revoluci zejména v jednom aspektu, a to ve skutečnosti, že se poprvé v historii doručování elektronický dokument rovná papírovému. Datové schránky ovšem nemusí pro každého být přínosem. V následujícím textu bych se proto chtěla zamyslet nad informačním systémem datových stránek a v této souvislosti zmínit jeho hlavní výhody a nevýhody.

Informační systém datových schránek s sebou nese několik základních vlastností, které vyplývají z povahy věci. Jedná se o záležitost technickou, zákonnou, administrativní i logickou. Například z povahy systému datových schránek a jeho technických parametrů vyplývá skutečnost, že prostřednictvím datových schránek, respektive datovou zprávou nelze zaslat uchopitelný předmět. Je možné naskenovat či přepsat dokument, případně

²²² BUDIŠP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 127 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

²²³ Viz tamtéž.

²²⁴ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 175 s. ISBN 978-80-777-5.

mén po ád se jedná o ur itou digitální kopii originálu.

Vlastnoru ní podpis í pachovou stopu ov-em v bec není mofiné p evést do zasílatelné podoby pro systém datových schránek. Z uvedeného tedy vyplývá, fle v-e nelze pouflít pro elektronickou komunikaci.²²⁵

Z pohledu správce informa ního systému datových schránek, kterým je ministerstvo vnitra, je technicky z ízeno pouze jediné datové úloffi-t , které má za úkol spravovat ve-kerou komunikaci mezi orgány ve ejné moci na stran jedné a osobami soukromého práva na stran druhé. Jedná se o e-ení, které je logické z ekonomického hlediska, nebo vytvo ení a správa jednoho centrálního úloffi-t je ekonomicky výhodn j-í, neff kdyby bylo nutné se starat o více men-ích úloffi- . Otázkou ov-em z stává, zda má být z izovatelem a správcem informa ního systému datových schránek práv jeden z orgán ve ejné moci, který sám pat í do skupiny orgán vyuffívajících systém datových schránek a zda by tedy nebylo lep-ím e-ením, aby správu systému datových schránek m l na starosti jiný, nezávislý a nestranný institut.²²⁶

Dal-ím problémem, který se objevil v souvislosti se systémem datových schránek, je otázka jejich bezpe nosti. Do datových schránek jsou doru ovány dokumenty mimo ádné d leffitosti, proto je nutné dbát na to, aby byl systém jejich fungování dostate n zabezpe en.²²⁷

Základní a nejzávafln j-í problém ov-em nespo ívá v technických ani procesních aspektech datových schránek, nýbrff v tom, fle pouflívání datových schránek m ní formu, ve které jsou informace nej ast ji p ená-eny a pouflívány. P echod od písemných dokument k dokument m elektronickým znamená zásadní zvý-ení nárok na jejich ochranu. V této souvislosti je d leffité zmínit pot ebu stanovení bezpe nostních pravidel pro p ístup do datové schránky samotné. Zp sob aktivace datových schránek je v sou asnosti takový, fle na za átku mají do datové schránky organizace (právnícké osoby i orgány ve ejné moci) p ístup pouze statutární zástupci na základ doru ených informací. Ti ho pak ale mohou dále delegovat na administrátory a dal-í jimi oprávn é osoby. Pokud tak budou ínit bez stanovených pravidel, je pravd podobné, fle v organizaci brzy ztratí

²²⁵ *Výhody a nevýhody datových schránek*, c2010, cit. 2011-01-18

<http://www.datoveschranky.eu/informace-o-datovych-schrankach/zaver-teorie/vyhody-a-nevyhody-datovych-schranek>

²²⁶ Viz tamtéff.

²²⁷ TĚNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, *Doru ování v civilním soudním ízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 29 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

í do jejich datové schránky p ístup. P ítom je pot eba si uv domít, že v datových schránkách se budou ásto vyskytovat dokumenty, které byly d íve b řín zasílány šdo vlastních rukouů.²²⁸

V souvislosti se systémem datových schránek bych ráda je-t zmínila otázku faktického urychlení civilního soudního ízení, kv li kterému byl celý systém datových schránek vlastn vytvo en. Je t eba si uv domít, že tento zp sob doru ování vyuffijí jen osoby ve ejného práva a osoby soukromého práva, které jsou datovými schránkami vybaveny a naprosté v t-ín fyzických osob bude soud nadále doru ovat klasicky, tedy po-tou v listinné podob . S tím souvisí í dal-í kontroverzní vlastnost datových schránek, a sice to, že doru ování do datových schránek je zpoplatn no ástkami, které jsou naprosto srovnatelné s klasickým doru ováním po-tou, nebo datová zpráva stojí ministerstvo vnitra afl 18 K a tyto peníze jdou za kařdou odeslanou zprávu na konto eské po-ty, jakofito provozovatele systému datových schránek.²²⁹

Záv rem této podkapitoly se pokusím nastínit hlavní výhody a nevýhody systému datových schránek. K hlavním výhodám datových schránek pat í zejména rychlost doru ení, úspora ásu stráveného ekáním na po-t , p ístupnost z jakéhokoli místa prost ednictvím internetu a mořnost jednodu-e pov ít vybíráním a odesláním po-ty jinou osobu. Výhodou pro ú ady zároveň je, že kdyřl odesílají ostatním subjekt m dokumenty do datových schránek, mají jistotu, že se adresát nem že vyhnout jejich doru ení. U klasického doru ování v listinné podob se n kdy stávalo, že se dopisy vracely s poznámkou ōna uvedené adrese se nenacházíů, cofl ásto znamenalo nedoru itelnost písemnosti. Pro b říné uřivatele datových stránek z toho ov-em plyne nutnost pravidelného ōvybíráníů datové schránky, aby p ede-li desetidenní fikci doru ení, anifl by se s obsahem datové zprávy seznámili. Datová schránka proto není p íli-vhodná pro ty, kterým nechodí p íli-mnoho ú ední korespondence nebo nemají ásto p ístup k internetu.²³⁰

Hlavní nevýhodou datových schránek je skute nost, že obsah datových zpráv je v ní ulofen pouze na dobu 90 dn ōd doru ení a poté je smazán. Jeho uchování si tak

²²⁸ VYSTAV LOVÁ, H. *Datové schránky a informa ní bezpe nost*, c2009, cit. 2011-01-18
<http://www.systemonline.cz/clanky/datove-schranky-a-informacni-bezpecnost.htm>

²²⁹ *Výhody a nevýhody datových schránek*, c2010, cit. 2011-01-18

<http://www.datoveschranky.eu/informace-o-datovych-schrankach/zaver-teorie/vyhody-a-nevyhody-datovych-schranek>

²³⁰ BALHAROVÁ V. *Jak si z ídit datovou schránku a na co si dát pozor?* cit. 2011-01-18

Dostupné z <http://www.ct24.cz/ekonomika/poradna/84746-jak-si-zridit-datovou-schranku-a-na-co-si-dat-pozor/>

...dnost. Pouhé vytisknutí dokument ov- em neposta uje. Pro p evod elektronických dokument do listinné podoby a naopak je nutná tzv. autorizovaná konverze dokumentu. Toto slufbu zaji- ují v- echna ve ejná kontaktní místa CzechPOINT, která dokument p evedou tak, fle má výstup hodnotu ú edn ov ené kopie dokumentu. Za jednu p evedenou stranu dokumentu v- ak uflivatel zaplatí 30 korun, což v p ípad vícestránkového dokumentu nep edstavuje zrovna levnou zálefitost. Pro n koho m fle být jistou nevýhodou téfl skute nost, fle má vstupní heslo do datové schránky ur itou omezenou platnost a poté musí být zm n no. Z bezpe nostního hlediska se ov- em jedná o dobrý prvek.²³¹

V. 1. 3. Doru ování na elektronickou adresu

Na rozdíl od systému datových schránek je doru ování prost ednictvím ve ejné datové síti na elektronickou adresu, kterou adresát soudu sám sd lí, mofné pouze tehdy, jestliffe adresát soud o doru ování tímto zp sobem pofádal nebo s ním vyslovil souhlas a jestliffe uvedl akreditovaného poskytovatele certifika ních slufleb, který vydal jeho kvalifikovaný certifikát a vede jeho evidenci, nebo p edloflil sv j platný kvalifikovaný certifikát. Za p edpokladu, fle adresát pofládá soud o doru ování na elektronickou adresu, považuje se pro ú ely daného ízení tato adresa za adresu pro doru ování.²³²

Za fládost o doru ování listin prost ednictvím ve ejné datové síti na elektronickou adresu nebo za souhlas s tímto doru ováním lze zpravidla považovat to, fle adresát na svém podání, které je ur eno soudu nebo p i jiném úkonu u in ném v í soudu uvedl svou elektronickou adresu.²³³

Pokud tedy doru uje soud písemnosti prost ednictvím ve ejné datové síti na elektronickou adresu, vyzve adresáta písemnosti sou asn s odesláním elektronické zprávy, aby soudu doru ení potvrdil do 3 dn ode dne odeslání písemnosti datovou zprávou opat enou zaru eným elektronickým podpisem. Vráti-li se písemnost zasláná na elektronickou adresu soudu jako nedoru itelná nebo jestliffe adresát do 3 dn od odeslání

²³¹ BALHAROVÁ, V. *Jak si z ídit datovou schránku a na co si dát pozor?* cit. 2011-01-18 Dostupné z <http://www.ct24.cz/ekonomika/poradna/84746-jak-si-zridit-datovou-schranku-a-na-co-si-dat-pozor/>

²³² TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, *Doru ování v civilním soudním ízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 39 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

²³³ DRÁPAL, L., BURET J. a kolektiv. *Ob anský soudní íd I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 317 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

p íjetí datovou zprávou se zaru eným elektronickým podpisem, je takové doru ení ze zákona považováno jako neú inné.²³⁴

V p ípad doru ování prost ednictvím ve ejné datové síti na elektronickou adresu, kterou adresát soudu sd lil, nem fle na rozdíl od doru ování do datové schránky i prost ednictvím doru ujícího orgánu nikdy nastat fikce doru ení a pokud je doru ení na tuto adresu ze zákona považováno jako neú inné, musí se soud pokusit o doru ení písemnosti jiným v zákon uvedeným zp sobem.²³⁵

Z vý-e uvedeného je tedy z ejmé, fle na v li adresáta nezáleží pouze to, zda mu tímto zp sobem budou listiny v bec doru ovány, ale též ú innost takového doru ení. Pokud adresát není ochoten v as a p edepsaným zp sobem potvrdit p íjetí doru ované listiny, nedo-lo k ádnému doru ení, i kdyfl ve skute nosti adresát listinu doopravdy obdrfl. Na elektronickou adresu proto soud doru uje v t-inou jen takové listiny, u kterých m fle d vodn p edpokládat, fle jsou v zájmu adresáta a fle tedy jejich p íjetí bude adresátem potvrzeno.²³⁶

Doru ení listiny prost ednictvím ve ejné datové síti na elektronickou adresu je tedy ú inné pouze za p edpokladu, fle byla p edm tná listina zaslána na elektronickou adresu, kterou adresát soudu sd lil, odeslaná listina se soudu nevrátila jako nedoru itelná a adresát nejpozd ji do 3 dn potvrdil p íjetí listiny datovou zprávou opat enou jeho zaru eným elektronickým podpisem. Opofd n do-lá datová zpráva o p íjetí písemnosti pak má stejné právní následky, jako kdyby adresát p íjetí listiny v bec nepotvrdil.²³⁷

²³⁴ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, *Doru ování v civilním soudním ízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 39 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

²³⁵ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, *Doru ování v civilním soudním ízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 39-40 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

²³⁶ DRÁPAL, L., BURETMJ. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, 2009. 318 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

²³⁷ Viz tamtéž.

doruování

V rámci této podkapitoly bych ráda porovnávala doručování prostřednictvím veřejné datové sítě se způsoby doručování, které byly hojně využívány před účinností souhrnné novely občanského soudního řádu.

Dnem 1. 7. 2009 nabyla účinnosti již mnohokrát zmíněná tzv. souhrnná novela občanského soudního řádu, která mimo jiné zcela změnila postupy doručování a zavedla zákonnou prioritu doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, před dosud používaným doručováním prostřednictvím doručovacího orgánu.²³⁸

Nejrozšířenější formou doručování ze strany orgánů veřejné moci tradičně bylo doručování listin prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Procesní předpisy umožňovaly též jiné způsoby doručování, včetně doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu, tento způsob však byl zcela dominantní. Zavedením datových schránek došlo k podstatnému rozšíření elektronické formy doručování za podmínkami, které nebyly předtím, a to včetně doručování na elektronickou adresu.²³⁹

S výjimkou případů, kdy je doručováno na místo nebo veřejnou vyhláškou, je v současné době doručování prostřednictvím informačního systému datových schránek obecně primárním způsobem doručování, je-li adresátem držitelem předpřipravené datové schránky. Subjektu, který má zřízenou a předpřipravenou datovou schránku, doručuje orgán veřejné moci do datové schránky automaticky, pokud není dán zákonný důvod pro jiný postup před doručování písemností.²⁴⁰

Z hlediska možnosti předstupu k doručovanému dokumentu měly být, a to je elektronická forma doručování bezpochyby komfortnější než doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, nebo datovou schránku lze prostřednictvím počítače s instalovaným programem 602XML Filler administrovat z kteréhokoliv místa s předstupem na internet.²⁴¹

²³⁸ KORBEL, F., PRUDÍKOVÁ, D. *Změny v systému doručování po 1. únoru 2009*. Právní rozhledy, září 2009, ro. 2009, č. 17, s. 1.

²³⁹ BUDIŠP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 113 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

²⁴⁰ Viz tamtéž.

²⁴¹ BUDIŠP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 114 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

stránky probíhá za obdobných podmínek jako doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, a jifi české pošty, s.p., nebo jiného provozovatele a neznamena tedy v žádném případě zhoršení právních ochrany adresáta nebo jeho postavení. Naopak lze říci, že informační systém datových schránek poskytuje adresátovi komfortnější přístup, což má za cíl přispět ke zvýšení efektivity doručování jak z hlediska správních orgánů, tak z hlediska samotných adresátů.²⁴²

Určité úskalí z hlediska adresátů ve veřejné moci můžeme spatřovat v případě doručování elektronických dokumentů v nutnosti následné péče o ně. Problémy souvisejí především s expirací certifikátů, na nichž jsou založeny uznávané elektronické podpisy připojené k doručovaným dokumentům, a s absencí povinnosti opatřovat dokumenty kvalifikovaným časovým razítkem. Jistým řešením se zdá být doporučení uchovávat doručovanou datovou zprávu jako celek, nebo šobálka zprávy je kvalifikovaným časovým razítkem opatřena. Nicméně ani opatření dokumentu kvalifikovaným časovým razítkem nepředstavuje s ohledem na vývoj používaných kryptografických algoritmů trvalé řešení. V okamžiku, kdy tyto algoritmy nebudou považovány za bezpečné, není možné časová razítka vytvořená s jejich využitím považovat za prákazná a prákaznost bude nutné zajistit jinými prostředky, například v novém šoražtkování dokumentu s využitím silnějších algoritmů. Z tohoto pohledu je tedy péče o doručené dokumenty v digitální podobě náročnější, než je tomu v případě, kdy jsou dokumenty doručovány v podobě listinné, a proto jisté řešení představuje možnost nechat si doručný dokument zkonvertovat do listinné podoby a nadále jifi nakládat pouze s výstupem z autorizované konverze dokumentů. Takový postup však do určité míry popírá převodní záměr, a to posilovat obousměrnou elektronickou komunikaci s orgány ve veřejné moci.²⁴³

²⁴² BUDIŠŤP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 114 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

²⁴³ BUDIŠŤP., H. EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, 2010. 115 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

Usnesení v judikatuře soudů

V rámci této kapitoly bych ráda zaměřila svoji pozornost na vybranou judikaturu k tématu, kterým významným institutem doručování v civilním soudním řízení, nebo judikatura vyšších soudů má v našem právním řádu velký dopad na formování práva.

Za nejvýznamnější judikáty v civilním soudním řízení považujeme rozhodnutí (judikáty) Nejvyššího soudu ČR, které přestože jsou závazné pouze pro rozhodnutí v konkrétní věci, neformálně z nich často soudy nižšího stupně vycházejí, respektujíce autoritu Nejvyššího soudu, jakož i pro přesvědčivost výkladu sporných otázek. Judikatura vyšších soudů je proto vítanou pomocí a návodem pro správnou interpretaci a aplikaci právních norem v praxi.²⁴⁴

VI. 1. Vybraná judikatura k doručování v civilním procesu

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. 21 Cdo 658/2008

Doručenka byla podle právní úpravy účinné do 30. 6. 2009 listinou, která má povahu veškeré listiny; to platilo i tehdy, neměla-li doručka veškerou náležitosti, které podle zákona musí obsahovat. Každý údaj, který byl (ve skutečnosti) na doručence uveden, se považuje za pravdivý, nebyl-li dokázán opak. Šopaků ve smyslu ustanovení § 50f odst. 9 OS ve znění účinném do 30. 6. 2009 prokazoval (pomocí důkazních prostředků) ten, kdo ho za řízení tvrdil, a nesl procesní odpovědnost (důkazní břemeno) za to, že nebyl zjištěn.

Rozhodl-li soud prvního stupně o věci rozsudkem pro uznání (§ 153a OS) a dospěje-li odvolací soud k závěru, že pro vydání rozsudku pro uznání nebyly splněny předpoklady stanovené zákonem, odvolací soud změní rozsudek soudu prvního stupně tak, že se rozsudek pro uznání nevydává (§ 220 odst. 1 písm. a) OS); zrušení rozsudku soudu prvního stupně by bylo v tomto případě v rozporu s ustanovením § 219a OS.²⁴⁵

²⁴⁴ FETTER, R. *Co je to judikatura aneb Pouchy ze soudních síní*, c2010, cit. 2011-01-20 <http://www.mesec.cz/clanky/co-je-to-judikatura-aneb-pouchy-ze-soudnich-sini/>

²⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. 21 Cdo 658/2008

P edpokladem formální vykonatelnosti rozhod ího nálezu je jeho ú inné doru ení. Nejvy—í soud jifl ve svém rozhodnutí ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1592/2006, uzav el, fle do okruhu procesních otázek, jejichfl úprava je v dispozici stran (rozhodc), doru ování rozhodnutí nepat í. Mají-li nastat ú inky právní moci a vykonatelnosti rozhod ího nálezu ve stejném rozsahu jako v p ípad soudního rozhodnutí, je nezbytné trvat na dodržení pravidel, jimifl se ídí doru ování rozhodnutí vydaných v ob anském soudním ízení. Na základ tohoto záv ru je t eba dovodit, fle p edm tem dohody ú astník ve smyslu § 19 odst. 1 zákona . 216/1994 Sb. nem fle být ani postup pro p ípad, fle se ú astníkovi nepoda í písemnosti podle § 45 a násl. OS doru it. I v tomto p ípad je nezbytné se ídit ustanoveními ob anského soudního ádu, která takovou situaci e—í.

K exekuci na ízený rozhod í nález není formáln vykonatelný (nenabyl právní moci), nebo za situace, kdy byl doru ován na místo povinné opatrovníku pro doru ování, jehofl jmenoval Správce seznamu rozhodc Spole nosti pro rozhod í ízení, a.s. s od vodn ním, fle pobyt flalované (v tomto ízení v procesním postavení povinné) není znám, a jenfl nebyl ádn ustanoven, nelze exeku ní titul považovat za ádn doru ený.²⁴⁶

Usnesení Nejvy—ího soudu ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. 30 Cdo 1072/2005

Jednal-li soud s opatrovníkem, který byl ú astníku ízení ustanoven, a koli k tomu nebyly spln ny podmínky podle ustanovení § 29 odst. 2 OS , jednal tak nadále s osobou, jeffl za zástupce nelze považovat, a pravidlo, fle soudní rozhodnutí bylo doru eno ú astníku, bylo-li ádn doru eno jeho zástupci, se neuplatní. Ú astníku ízení tak byla nesprávným postupem soudu v pr b hu ízení od ata mořnost jednat p ed soudem, a ízení se tak stalo zmate ným.²⁴⁷

Nález Ústavního soudu R ze dne 26. 7. 2006, sp. zn. II. ÚS 90/06

Pokud ú astník ízení realizuje své základní právo podle lánku 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod tím, fle si zvolí zástupcem advokáta s procesní plnou mocí, je

²⁴⁶ Usnesení Nejvy—ího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 20 Cdo 2103/2007

²⁴⁷ Usnesení Nejvy—ího soudu ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. 30 Cdo 1072/2005

y nezbytné, aby soud na tuto volbu ú astníka ízení adekvátn reagoval zejména tím, fle mu podle § 45c odst. 1 ob anského soudního ádu doru uje ve-keré písemnosti a fle mu podle § 28a odst. 1 ob anského soudního ádu umofl uje realizovat procesní úkony za ú astníka. V opa ném p ípad dochází k poru-ování základních procesních práv ú astníka ízení. Je p ítom lhotejné, zda do-lo ke zmocn ní advokáta pouze z obecn pojatého zájmu ú astníka ízení na tom, aby v d sledku neznalosti nedo-el újmy, anebo zda má konkrétní omezení, nap . zdravotní, které mu plnohodnotnou ú ast na ízení neumofl uje. Posledn uvedený p ípad by v-ak v situaci, kdy ú astník ízení nikoho ke svému zastupování nezmocnil, m l být pro napln ní ústavní zásady ú astník soudního ízení d vodem pro ustanovení opatrovníka podle § 29 odst. 3 ob anského soudního ádu, pakliffe by se soud o kvalifikovaných zdravotních potíffích ú astníka ízení dozv d l.²⁴⁸

Nález Ústavního soudu R ze dne 13. 12. 2001, sp. zn. III. ÚS 473/01

P í doru ování rozhodnutí vyhotovených soudy zejména i ú astník m v ízení p ed soudy vedeného nelze p ípustit stav, který by by jen vzbuzoval pochybnosti o tom, zda tato rozhodnutí byla doru ena i nikoli. P edev-ím musí být p esn ozna en adresát písemnosti, místo, kam je mu doru ováno v etn p esného ozna ení ulice a ísla domu, p ípadn p esné ozna ení organizace i firmy, u které pracuje. Tyto základní pofladavky na doru ování písemností i soudem se zvyraz ují obzvlá-t p í tzv. náhradním doru ení. Ned sledný postup soud p í doru ování jejich rozhodnutí potom m fle vést v kone ném d sledku k odmítnutí práva ú astník na samotný p ístup k soud m a takto i práva na soudní ochranu.²⁴⁹

Nález Ústavního soudu R ze dne 27. 8. 2009, sp. zn. II. ÚS 264/09

Doru ení rozhodnutí v neúplné podob je ze strany soudu zásahem do práv ú astníka, a nezjedná-li soud nápravu vzniklého stavu, promítne se to do práva ú astníka na spravedlivý proces.

²⁴⁸ Nález Ústavního soudu R ze dne 26. 7. 2006, sp. zn. II. ÚS 90/06

²⁴⁹ Nález Ústavního soudu R ze dne 13. 12. 2001, sp. zn. III. ÚS 473/01

jeho stejnopisy, je pot eba doru it v takové podob , aby listina obsahovala celý text, tak jako její originál. Vedle úplného záhlaví i úplný výrok, ádné pou ení o opravných prost edcích a plný text od vodn ní. Doru it n který stejnopis rozhodnutí v neúplné podob tak, fle v n m chybí kterákoliv ást jeho textu, znamená vadu v postupu soudu, kterou lze e-it leda doru ením nového, kompletního stejnopisu rozhodnutí, a to se v-emi d sledky z toho plynoucími, v etn nového po átku b hu lh ty k podání opravného prost edku.

Pro rozhodnutí konkrétního p ípadu je významná otázka prokazování ádného doru ení rozhodnutí, resp. toho, co bylo a co nebylo ú astníku soudem doru eno. Pokud krajský soud i napodruhé doru oval do vlastních rukou advokáta, bez poznámky nap . v tom smyslu, fle doru ení má jifl jen informativní charakter, je Ústavní soud toho názoru, fle svým postupem dal st flovateli za pravdu, fle p vodní doru ení nebylo v po ádku. Pak je ale namíst uplatnit v í soudu stejnou formální p ísnost, jako ji v otázce doru ování a p edkládání podání (posuzování zme-kání lh t, doru ení nep íslu-nému soudu, atd.) uplat uje soud v í ú astník m. Pochybení p i po izování kopií rozsudku, p i n mfl vypadne n která strana i list, se m fle jevit jako drobné, bez váfn j-ích dopad do práv ú astníka. Nicmén hodnocení takové chyby musí být proporcionální k posouzení postupu ú astníka, který omylem adresuje své podání nesprávnému soudu. V obou p ípadech jde o chybu, p i emfl nelze jedné p isoudit fatální d sledky p i sou asném tolerování druhé.²⁵⁰

VI. 2. Vybraná judikatura k fikci doru ení

V rámci této podkapitoly nastíním rozdíl mezi zákonnou konstrukcí náhradního doru ení v judikatu e soud p ed ú inností souhrnné novely ob anského soudního ádu a po její ú innosti a následn zam ím svoji pozornost na otázku moffnosti smluvního stanovení fikce doru ení a problematiku doru ování fikcí do datové schránky mezi soukromými osobami.

²⁵⁰ Nález Ústavního soudu R ze dne 27. 8. 2009, sp. zn. II. ÚS 264/09

Zákonná konstrukce náhradního doručení byla judikaturou soudů do nabytí účinnosti souhrnné novely občanského soudního řádu, tedy do 30. 6. 2009, vnímána následujícím způsobem, který lze demonstrovat například na Nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 29. 10. 2003, sp. zn. II. ÚS 92/01, na Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 4. 2004, sp. zn. 29 Odo 923/2002 nebo na Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1876/2007.

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 29. 10. 2003, sp. zn. II. ÚS 92/01

V případě náhradního doručení je ustanovení § 47 odst. 2 OSŘ konstruována právní fikce, která účinky doručení písemnosti nastanou po uplynutí stanovené doby ex lege i v případě, kdy písemnost fakticky neposílá. Právní fikce jako nástroj odmítnutí reality právem je nástrojem výjimečným. Aby mohla svůj účel (dosazení právní jistoty) splnit, musí respektovat všechny náležitosti, které s ní zákon spojuje. Nejsou-li všechny právní náležitosti splněny, není soud oprávněn naplnit fikce konstatovat (viz § 1. 2 odst. 2 Listiny, podle nichž lze uplatňovat státní moc jen v případech a mezích stanovených způsobem, který zákon stanoví).

Při náhradním doručení ve srovnání s doručením písemným se jedná v otázce použití právní fikce o situaci diametrálně odlišnou. Pojmovým znakem právní fikce je disparita mezi realitou a právem. Vadné doručení nemůže být použitím právní fikce zhojeno, protože se osoba, jíž je doručováno, o doručované písemnosti nedozví, a účel doručení tak není reálně naplněn. Proto nelze oba typy doručení (písemné a náhradní) v daném ohledu považovat vtažením analogie. Je-li účelem fikce náhradního doručení posílení právní jistoty, je vyvození právní fikce doručení v situaci, kdy bylo doručováno vadně, postupem, jenž právní jistotu nechrání, ale naopak oslabuje.²⁵¹

²⁵¹ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 29. 10. 2003, sp. zn. II. ÚS 92/01

Namítá-li účastník, že zákonné předpoklady pro vznik fikce doručení nebyly naplněny, je povinností soudu provést –et ení směřující ke zjištění opodstatněnosti vnesených námitek. Případná neúplnost nebo nesprávnost takového –et ení (a jemu odpovídající nesprávnost závěru o opodstatněnosti odvolání) se totiž dotýká základního procesního práva účastníka na opravný prostředek proti rozhodnutí soudu prvního stupně, resp. na jeho věcné projednání (čl. 90 ústavního zákona č. 1/1993Sb., Ústava České republiky, čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, § 201 OS).²⁵²

Usnesení Nejvyššího soudu R 20 Cdo 1876/2007 ze dne 28. 4. 2009.

Zákonná konstrukce náhradního doručení je založena na předpokladu, že adresát se v době doručení (tj. určitého dne) v místě doručení skutečně zdržuje a může si tedy zásilku vyzvednout u soudu či držitele poštovní licence. Je-li tento předpoklad splněn, pak jde adresátu plně k tíži, že si zásilku nevyzvedl. Podmínka, že se adresát v místě doručení zdržuje, proto není splněna nejen v důsledku dlouhodobé nepřítomnosti, nýbrž i tehdy, jde-li o stav zcela přechodný, tj. například krátkodobý i několikadenní pobyt mimo bydliště, například dovolená apod.²⁵³

VI. 2. 2. Fikce doručení v judikatu českého soudnictví po nabytí účinnosti tzv. souhrnné novely

Současně vnímání právní fikce doručení v judikatu českého soudnictví po nabytí účinnosti tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu, tedy od 1. 7. 2009, lze demonstrovat na Nález Ústavního soudu R II. ÚS 1056/09 ze dne 18. 11. 2009.

Nález Ústavního soudu R ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 1056/09

V případě náhradního doručování je ustanoveními OS konstruována právní fikce, že účinky doručení písemnosti nastanou po uplynutí stanovené doby ex lege i v případě, že

²⁵² Usnesení Nejvyššího soudu R ze dne 29. 4. 2004, sp. zn. 29 Odo 923/2002

²⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu R ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1876/2007

l. Právní fikce, coby nástroj odmítnutí reality právem, je nástrojem výjimným. Aby mohla svůj účel (dosáhnout právní jistoty) splnit, musí respektovat všechny náležitosti, které s ní zákon spojuje. Nejsou-li všechny právní náležitosti splněny, není soud oprávněn naplnit fikce konstatovat (viz čl. 2 odst. 3 Ústavy, resp. čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle nich hofl lze uplatňovat státní moc jen v případech, mezích a způsobu, které stanoví zákon).

Konstatuje-li obecný soud naplnění fikce doručení, a pro to nejsou splněny podmínky ve smyslu ustanovení § 50c odst. 4 a § 46 odst. 5 občanského soudního řádu, jedná se o interpretaci citovaných ustanovení natolik extrémní, že ji nelze považovat za ústavně konformní. V důsledku této interpretace bylo stávajícímu stavu znemožněno domáhat se stanoveným postupem svých práv u nezávislého a nestranného soudu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).²⁵⁴

VI. 2. 3. Otázka smluvního stanovení fikce doručení v judikatuře soudů

V praxi není ničím zvláštním, obsahuje-li smlouva uzavřená mezi stranami ustanovení, které stanovuje fikci doručení určitého projevu v le jednou smluvní stranou stran druhé, a to bez ohledu na to, zda k takovému doručení skutečně došlo. V této věci se jedná o ustanovení typu šjakákoli písemnost, která má být podle této smlouvy doručena druhé smluvní straně se považuje za doručenu nejpozději 3 den po jejím odeslání. Smluvními stranami bývá takovéto ustanovení v zásadě bez výhrad potífl akceptováno, nicméně aktuální judikaturou lze takovouto formulaci považovat minimálně za spornou.²⁵⁵

Problematika doručení projevu v le je upravena především v ustanovení § 45 zákona č. 40/1964., občanský zákoník, v platném znění. Otázka doručení projevu v le a případná modifikace tohoto pravidla, je zcela jistě jednou z hlavních zásad soukromého práva, avšak podle současné soudní judikatury není, ani na základě smluvní volnosti, možné, aby byly zakládány, měněny a rušeny práva a povinnosti účastníků, na základě projevu v le, který jim doručen nebyl, resp. který se vůbec nedostal do sféry jejich dispozice.²⁵⁶

²⁵⁴ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 1056/09

²⁵⁵ TRNKA, M., FOJTÍK, L. *K možnosti smluvního stanovení fikce doručení*, 2010, cit. 2011-01-20 <http://elaw.cz/cs/obcanske-pravo/292-k-moznosti-smluvniho-stanoveni-fikce-doruceni.html>

²⁵⁶ Viz tamtéfl

jednostranný právní úkon považován za perfektní a úinný, judikují soudy v české republice velmi ustálen, přičemž pro názornost uvádím **rozhodnutí Nejvyššího soudu R sp. zn. 32 Odo 442/2003**, které se vyjadřuje k dané problematice následujícím způsobem a současná judikatura se od tohoto rozhodnutí dosud neodklonila. Právní úkon není perfektní, nedošlo-li adresovaný projev v le jednatelk do sféry adresáta. Projev v le adresátovi dojde v okamžiku, kdy se dostane do sféry jeho dispozice, tedy jakmile nabude adresát objektivní možnost seznámit se s obsahem projevu v le. Od tohoto okamžiku je právní úkon pro jednatelk subjekt závazný a nelze jej jednostranně odvolat. To, aby se adresát seznámil s obsahem právního úkonu přitom není nezbytné; dostatečné, že má objektivní možnost seznat jeho obsah.²⁵⁷

S výše uvedeným je tedy zcela v souladu, upraví-li si účastníci daného smluvního vztahu specifické pravidlo pro doručování, nebo jim vyhovující specifický režim. Jedná se například o sjednání kontaktní adresy i přes její kontaktní osoby, přičemž doručení je považováno za úinné, pokud dojde do uvedeného specifického místa, nebo uvedené osobě. V těchto konkrétních případech pak dochází k doručení do sféry dispozice adresáta i přes skutečnost, že se adresát s obsahem nemusel seznámit.²⁵⁸

Na druhé straně je nutné též zmínit odlišný právní názor k dané problematice, který judikoval **Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku** ze dne 16. 11. 2009 **pod sp. zn. 5 Cmo 161/2009**, že šdohodou nelze platně stanovit nevyvratitelnou právní domněnku ani fikci, že určitá zpráva obsahující právní úkon platí za doručenu pouze na základě jejího odeslání, aniž došla do sféry příjemce zprávy.²⁵⁹

S ohledem na shora uvedené tedy není možné považovat za platné smluvní ujednání a z něj plynoucí případné právní úinky, kde dochází k doručení v momentu předání přepravci, resp. poštovní službě, nebo za předpokladu, že by uvedené ujednání bylo platné, docházelo by k doručení i za podmínky, že přepravce v bec uvedený dokument nedoručí (ať již úmyslně či z nedbalosti) nebo například zanikne-li dokument vlivem vyšší moci (*vis maior*).

Závěrem je třeba k problematice možnosti smluvního stanovení fikce doručení říci, že vzhledem k tomu, že je doručení spíše otázkou faktickou a nikoli právní, bude pro

²⁵⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu R sp. zn. 32 Odo 442/2003

²⁵⁸ TOMEK, M., FOJTÍK, L. *K možnosti smluvního stanovení fikce doručení*, 2010, cit. 2011-01-20 <http://elaw.cz/cs/obcanske-pravo/292-k-moznosti-smluvniho-stanoveni-fikce-doruceni.html>

²⁵⁹ Rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 5 Cmo 161/2009 ze dne 16. 11. 2009

v v le ú inný i nikoli, nezbytné nejprve zodpov d t otázku, zda byl v bec projev v le ádn doru en do sféry dispozice adresáta, a to bez ohledu na p íslu-ná smluvní ujednání.²⁶⁰

VI. 2. 4. Otázka fikce doru ení do datové schránky mezi soukromými osobami

Od 1. ledna 2010 vstoupila v ú innost ustanovení, která umofl ují vyuffití datových schránek téfl mezi soukromými osobami. V této souvislosti pak vzniká otázka, zda je moflné vyuffití výhodu prokazatelnosti doru ení do datové schránky p i doru ování úkon hmotn právní povahy a zda se p ítom uplatní tzv. fikce doru ení, nepotvrdí-li adresát p íjetí zprávy. Zákon . 308/2008 Sb. k této problematice vyjad uje ve svém ustanovení § 18a odst. 2 tak, fle je dokument dodaný do datové schránky doru en afl okamflíkem, kdy jeho p evzetí potvrdí odesílateli adresát prost ednictvím své datové schránky.²⁶¹ Otázkou z stává, zda je tomu skute n tak?²⁶²

Zákon . 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument stanovil v § 17 odst. 3 a 4, fle dokument, který byl dodán do datové schránky, je doru en okamflíkem, kdy se do datové schránky p íhlásí adresát. V p ípad , fle se do datové schránky nep íhlásí ve lh t 10 dn , povafluje se daný dokument za doru ený posledním dnem této lh ty. V této souvislosti je d leflité podotknout, fle se jedná o obdobu fikce doru ení, jak ji zná ob anský soudní ád, správní ád i zákon o správ daní a poplatk pro písemnosti ur ené do vlastních rukou adresáta. Tato obdoba fikce doru ení, k nífl dochází p ímo ze zákona, se ov-em vztahuje výlu n na doru ování z pozice vrchnostenské, tedy v p ípad , kdy doru uje orgán ve ejné moci písemnosti ú astník m. Smyslem takové fikce doru ení je p edev-ím uleh ení právní pozice orgánu ve ejné moci, jenfl je v zájmu rychlosti ízení schopen vykázat doru ení i v p ípadech, kdy adresátovi fakticky doru eno nebylo a m fleme íci, fle se tedy jedná o fikci procesní a ve ejnoprávní.

²⁶⁰ TOMEK, M., FOJTÍK, L. *K moflnosti smluvního stanovení fikce doru ení*,c2010, cit. 2011-01-20
<http://elaw.cz/cs/obcanske-pravo/292-k-moznosti-smluvniho-stanoveni-fikce-doruceni.html>

²⁶¹ ustanovení § 18a odst. 2 zákona . 300/2008 Sb. (Ustanovení § 17 odst. 3 a 4 se na dokument dodaný podle odstavce 1 nevztahuje. Dokument podle odstavce 1 je doru en okamflíkem, kdy jeho p evzetí potvrdí odesílateli adresát prost ednictvím své datové schránky; toto potvrzení je bezplatné)

²⁶² KORBEL, F. *Lze doru ovat fikcí do datové schránky mezi soukromými osobami?*,c2010, cit. 2011-01-20
<http://jinepravo.blogspot.com/2010/01f-korbel-lze-dorucovat-fikci-do-datove.html>

e ve zvlá- rizikových p ípadech, jako v p ípad trestního p íkazu, platebního rozkazu, p edvolání k p ípravnému jednání, apod.²⁶³

Vzhledem k tomu, že jsou soukromoprávní vztahy ovládané zásadou rovnosti, nemá v nich takto stanovená ve ejnoprávní fikce doručení své místo, a zákon . 300/2008 Sb. proto v § 18a odst. 2 říká, že se ustanovení § 17 odst. 3 a 4, týkající se doručování dokumentů orgánů ve ejné moci prostřednictvím datových schránek, nepoufijí. Otázkou ovšem z stává, kdy dojde k šdoru ení mezi soukromými osobami, které pro vzájemnou korespondenci vyufily datovou schránku? M lo by se jednat o otázku pov t-inou d kazní, nýbrž zákon o datových schránkách se jí pokusil vy e-it autoritativn sám, když v § 18a odst. 2 u inil dov tek, že dokument je doručen teprve okamfíkem, š kdy jeho p evzetí potvrdí odesílateli adresát prostřednictvím své datové schránky.²⁶⁴

Tímto e-ením jsou v-ak p edpokládáné výhody státem garantovaného systému datových schránek znehodnocovány, nebo zákon o datových schránkách váže okamfík doručení zprávy mezi soukromými osobami a na libovolí p íjemce, který jej má svou odpovědí potvrdit a není tak v podstat fládný rozdíl oproti b fnému e-mailu. V porovnání s klasickým listinným doručováním po-tou jde dokonce o jistý krok zp t, nebo doporu ená listinná zásilka je doručena adresátovi jífl podpisem dodejky p ed vydáním zalepené po-tovní obálky, aniž by m l adresát možnost se dle obsahu písemnosti rozhodnout, zda doručení potvrdí, i zma í.²⁶⁵

S ohledem na vý-e uvedené je ovšem ve skute nosti t eba p istupovat k výkladu § 18a odst. 2 zákona . 300/2008 Sb. i z pozice soukromého práva. Zejména je nutné vzít v úvahu skute nost, že zákon o datových schránkách, který je p vodn p edpisem ve ejnoprávním, se v d sledku poslaneckého dopln ní novelou provedenou zákonem . 190/2009 Sb. stal áste n í p edpisem soukromoprávním, a to práv s ohledem na právní úpravu doručování mezi soukromými osobami.²⁶⁶

P í doručování právních úkonů se z hlediska soukromoprávního uplat uje zásada, že pokud se doručuje mezi nep ítomnými ú astníky, pak projev v le navrhovatele v í

²⁶³ KORBEL, F. *Lze doručovat fikci do datové schránky mezi soukromými osobami?*, c2010, cit. 2011-01-20 <http://jinepravo.blogspot.com/2010/01f-korbel-lze-dorucovat-fikci-do-datove.html>

²⁶⁴ Viz tamtéfl.

²⁶⁵ KORBEL, F. *Lze doručovat fikci do datové schránky mezi soukromými osobami?*, c2010, cit. 2011-01-20 <http://jinepravo.blogspot.com/2010/01f-korbel-lze-dorucovat-fikci-do-datove.html>

²⁶⁶ Viz tamtéfl.

y mu dojde.²⁶⁷ Pojem šdojití ov-em není v soukromém právu vykládán striktně ve smyslu šdoru ení tak, jak jej známe z procesních předpisů ve veřejného práva, tj. že by jej adresát musel fyzicky převzít. Na výklad ustanovení § 45 odst. 1 občanského zákoníku panuje dlouhodobá shoda v **judikatu českého Nejvyššího soudu ČR**, kdy se nevyžaduje skutečné šdojití zásilky do rukou adresáta, nýbrž postačí její dojití do sféry jeho dispozice, tj. do stavu, kdy adresát nabyl objektivní možnost se se zásilkou seznámit. Tento názor zaujal Nejvyšší soud ČR v publikovaném **usnesení sp. zn. 28 Cdo 2622/2006**, ve kterém uvedl, že slovní spojení šdostane se do sféry jeho dispozice nelze vykládat ve smyslu procesních předpisů, ale je jím třeba rozumět konkrétní možnost nepřítomné osoby seznámit se s jí adresovaným právním úkonem. Právní teorie i soudní praxe takovou možnost chápou nejen samotné převzetí písemného hmotného právního úkonu adresátem, ale i ty případy, jestliže doručení dopisu obsahujícího projev vůle do bytu adresáta i do jeho poštovní schránky, popřímo i vhozením oznámení do poštovní schránky o uložení takové zásilky, nabyl adresát hmotného právního úkonu objektivní přiležitost seznámit se s obsahem dané zásilky. Přitom se nevyžaduje, aby se adresát skutečně seznámil s obsahem hmotného právního úkonu, a postačuje, že má objektivní přiležitost tak učinit. Obdobné závěry učinil Nejvyšší soud ČR i v dalších rozhodnutích (**sp. zn. 28 Cdo 72/2004, sp. zn. 26 Cdo 864/2004**, aj.)²⁶⁸

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že i bez potřeby zvláštního ujednání mezi stranami dojde k doručení v soukromoprávním styku tehdy, pokud doručí odesílatel zásilku do sféry dispozice adresáta, aniž by se s ní musel adresát skutečně seznámit, natož doručení potvrzovat. Sférou dispozice adresáta se mimo jiné rozumí jeho poštovní schránka nebo i vzdálený úložný prostor v místě jeho bydliště, pokud se tam zdržuje. Smyslem tohoto výkladu je zejména ochrana reálné možnosti odesílatele učinit takové hmotné právní úkony, které jsou závislé na doručení adresátovi, nýbrž i adresáta, který musí mít objektivní možnost se se zásilkou seznámit. Zároveň se tím ovšem zabráňuje případné obstrukční snaze adresáta zmařit doručení, nebo v opačném případě by nebylo možné učinit perfektními právní úkony, na které má odesílatel subjektivní právo (například výpověď ze smlouvy za splnění stanovených podmínek).²⁶⁹

²⁶⁷ Ustanovení § 45 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, v platném znění

²⁶⁸ KORBEL, F. *Lze doručovat fikci do datové schránky mezi soukromými osobami?*, 2010, cit. 2011-01-20 <http://jinepravo.blogspot.com/2010/01f-korbel-lze-dorucovat-fikci-do-datove.html>

²⁶⁹ Viz tamtéž.

ora uvedené záv ry dotknout doru ování prost ednictvím datových schránek? Datová schránka nabízí odesílateli na rozdíl od zásilky listinné okamžitou d kazní odezvu o tom, že jeho zpráva byla dodána do datové schránky příjemce. Vzhledem k univerzální přístupnosti datové schránky odkudkoli prostřednictvím internetu lze stále pochybovat o tom, že zásilka lokalizovaná v datové schránce adresáta je zároveň ve sfé e jeho dispozice. To ovšem vede k záv ru, že pokud je při doručování prostřednictvím datové schránky mezi soukromými osobami vyloučena ve veřejnoprávní fikci doručení podle § 17 odst. 4 zákona o datových schránkách, uplatní se s obdobnými d sledky soukromoprávní fikce podle § 45 odst. 1 občanského zákoníku, u které je rozhodující okamžik dojití zásilky do dispozice adresáta. Zásadní problém ovšem stále tkví v tom, zda je v bec možná zcela výslovn formulované ustanovení § 18a odst. 2 v ta 2 zákona . 300/2008 Sb. o pot eb odeslání potvrzující datové zprávy předkládat výše uvedeným výkladem i proti vůli adresáta, nebo zda lze toto nejasně formulované ustanovení zákona o datových schránkách nahradit jako dispozitivní normu oboustrannou dohodou stran.²⁷⁰ K jaké možnosti se aplikují v praxi při výkladu daného ustanovení připojí, z stává otázkou, je ovšem jistě zcela zřejmé, že pokud by bylo ustanovení zákona o datových schránkách bude nadále in vitro do budoucna zná né potíže.

²⁷⁰ KORBEL, F. *Lze doručovat fikci do datové schránky mezi soukromými osobami?*, 2010, cit. 2011-01-20 <http://jinepravo.blogspot.com/2010/01f-korbel-lze-dorucovat-fikci-do-datove.html>.

Písemností ve styku s cizinou

V rámci této kapitoly bych ráda pojednala o obecné úpravě doručování v rámci styku s cizinou, nebo ustanovení § 45 a 50i OS o doručování se mnohou uplatnit pouze, pokud má adresát adresu pro doručování na území České republiky.

Na první pohled by se mohlo zdát, že doručování soudních písemností do ciziny je záležitostí pouze soudu, jenž ústávní českého civilního soudního řízení nemusí zajímat, což ovšem není pravda. Doručování do zahraničí zpravidla obstarává dohládaný soud cizího státu, a to podle vlastních procesních předpisů, které mohou definovat i takové způsoby doručování, které u nás nejsou běžné či přijatelné. Některé způsoby doručování zároveň nezabezpečí, že se soudní písemnosti skutečně dostanou do dispozice adresáta a že na adresát bude moci reagovat. Z uvedeného tedy vyplývá, že by nejen soudci, ale také potenciální účastníci civilního soudního řízení s cizím prvkem měli v novat doručování do ciziny daleko větší pozornost než doposud.²⁷¹

Nově je nyní upraveno vymezení všech možných případů, kdy je třeba soudní písemnosti doručovat do ciziny, a to s přihlédnutím ke skutečnosti, že v současné době v takových případech může existovat více režimů, zejména s ohledem na doručování soudních písemností v rámci justiční spolupráce mezi členskými státy Evropské unie. Jedná se o tři možnosti, které musí být doručujícím soudem řádně respektovány a není možné tyto postupy za jakýchkoli důvodů zamítnout, nebo by takový postup negativně ovlivnil účinnost doručování v konkrétním případě.²⁷²

První režim se týká doručování soudních písemností v rámci členských států Evropské unie a v takovém případě musí být doručováno v souladu s příslušným, přímo použitelným předpisem, kterým je nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 1393/2007 ze dne 13. 11. 2007, které nahradilo dřívejší nařízení Rady ES č. 1348/2000 ze dne 29. 5. 2000.²⁷³

V případě, že se nejedná o členský stát Evropské unie, má být doručováno v souladu s dvoustrannou či vícestrannou mezinárodní smlouvou, jimiž jsou česká

²⁷¹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 191-192 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁷² DAVID, L., PÍŠTIVÁNEK, F., JAVŘKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Občanský soudní řád: komentář*, I. díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 281 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

²⁷³ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-777-5.

písemnosti vázány.²⁷⁴ Příkladem dvoustranné úmluvy, která se mimo jiné vztahuje k doručování, je Smlouva mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech ze dne 28. 5. 2001. Jako příklad mnohostranné úmluvy je možné uvést haagskou Úmluvu o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině v občanských a obchodních věcech ze dne 15. 11. 1965.²⁷⁵

Tetím reflexem pro doručování do ciziny se používá za předpokladu, že v daném případě nelze postupovat ani podle evropského nařízení ani podle mezinárodní smlouvy. V takovém případě upravuje obecný reflex doručování soudních písemností do ciziny zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním, č. 97/1963 Sb. v ustanoveních § 55 a § 60.²⁷⁶

Pro účinnost doručení a přihlížení, jejichž podmínkou může být u určitých doručovaných písemností vázání práva na okamžik jejich doručení, je velice důležité, aby bylo možné zjistit no skutečné datum doručení. V případě, že se nedoručí do členského státu Evropské unie nebo se doručování neřídí mezinárodní smlouvou, pak pro případ, že by takové zjištění nebylo možné, se uplatní fikce, že k doručení došlo v ten den, kdy byla soudu předložena listina, z jejíhož obsahu vyplývá, že adresátovi byla tato písemnost doručena, nebo v den, kdy byl u soudu učiněn úkon, z něhož vyplývá, že k doručení písemnosti došlo. To, že zákon klade na uplatnění této fikce přísný požadavek, že doručení musí z obsahu listiny či jiného úkonu ústníka šjednoznamenat vyplývat, je nutné zohlednit v případě, že by o takovém doručení vznikly pochybnosti. V takovém případě bychom neměli dovést, že doručení nelze pokládat za jednoznačné, a nelze tedy danou fikci doručení uplatnit.²⁷⁷

VII. 1. Doručování v rámci Evropské unie

Členské státy Evropské unie v návaznosti na potřebu spolupráce v oblasti doručování soudních a mimosoudních písemností přenesly pravomoc přijímat závazné akty v oblasti soudní spolupráce v občanských věcech přímo na orgány Společenství, které přijaly

²⁷⁴ DAVID, L., PÍŠTIVÁNEK, F., JAVŘKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Občanský soudní řád: komentář*, I. díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 281 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

²⁷⁵ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁷⁶ DAVID, L., PÍŠTIVÁNEK, F., JAVŘKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Občanský soudní řád: komentář*, I. díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 281 s. ISBN 978-80-7357-460-4.

²⁷⁷ Viz tamtéž.

u v listopadu roku 2007. Jedná se o jifi zmín né na ízení Evropského parlamentu a Rady (ES) . 1393/2007 ze dne 13. 11. 2007 o doru ování soudních a mimosoudních písemností ve v cech ob anských a obchodních v lenských státech a o zru-ení na ízení Rady (ES) . 1348/2000. Na ízení je aplikovatelné p i doru ování soudních i mimosoudních písemností v ob anských a obchodních v cech, pokud jde o doru ování z jednoho lenského státu Evropské unie do druhého lenského státu Evropské unie s výjimkou Dánska, které si vyhradilo právo na spolupráci lenských stát neparticipovat.²⁷⁸

Doru ování soudních písemností do ciziny v rámci Unie funguje obdobným zp sobem jako b fné dofládání mezi soudy uvnit lenského státu. Na ízení tedy vychází ze spolupráce tzv. odesílajících a p íjímajících subjekt . Odesílající subjekty jsou šú ední osoby, orgány nebo jiné osoby ur ené p íslu-ným lenským státem k tomu, aby zasílaly soudní a mimosoudní písemnosti, jeff mají být doru eny v jiném lenském stát ů.²⁷⁹ P íjímající subjekty pak m fleme definovat jako *šú ední osoby, orgány nebo jiné subjekty ur ené p íslu-ným lenským státem k tomu, aby p íjímaly soudní a mimosoudní písemnosti z jiného lenského státu a zabezpe ily jejich doru ení adresátovi*.²⁸⁰

V eské republice jsou t mito odesílajícími orgány v-echny soudy, státní zastupitelství a soudní exekuto i. P íjímajícími subjekty pak v-echny eské okresní soudy. Totéff platí u v t-iny lenských stát Evropské unie (nap íklad v N mecku nebo na Slovensku). Každý stát Unie je povinen své p íjímající a odesílající subjekty sd lit evropské Komisi, které je zve ejní ve svém V stníku. lenské státy Unie mohou i nadále uvnit Unie doru ovat písemnosti i prost ednictvím svých diplomatických i konzulárních zástupc , tuto moffnost ov-em eské soudy jiff nevyuflívají.²⁸¹

Na ízení umoffl uje eskému justí nímu orgánu zaslat písemnost jedním ze t í moffných zp sob , kterými jsou p ímé zaslání písemnosti po-tou, zaslání písemnosti prost ednictvím ministerstva zahrani ních v cí p es zastupitelské ú ady eské republiky v zahrani í a zaslání písemnosti prost ednictvím cizozemských justí ních orgán . Jednotlivé zp soby jsou co do závaffnosti ú ink doru ení rovnocenné. Justí ní orgán proto

²⁷⁸ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, *Doru ování v civilním soudním ízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 76 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

²⁷⁹ Viz tamtéff.

²⁸⁰ TÝNOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, *Doru ování v civilním soudním ízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 76-77 s. ISBN 978-80-87212-20-2. 76-77 s.

²⁸¹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 195 s. ISBN 978-80-777-5.

mnosti podle p edpokládaných komplikací p i doru ení a podle omezení vyplývajících z uvedených zp sob .²⁸²

Doru ovat do jiného lenského státu Unie p ímo, prost ednictvím poskytovatele po- tovních slufleb, je ov- em mofné pouze na doru enku s p ekladem do jazyka státu, který písemnost odesílá. Z pohledu eských soud je v- ak potífl v tom, fle cizí po- tovní orgán není doru ujícím orgánem ve smyslu ustanovení § 48 OS a jeho doru enka proto nemá statut ve ejné listiny ve smyslu ustanovení § 50g OS , zpravidla ani neobsahuje ve- keré náleflitosti eské doru enky. Z tohoto d vodu nelze o ekávat, fle by eské soudy za stávajících procesních p edpis mofnost doru ovat bez asistence cizího orgánu soudní moci v rámci Unie hojn vyufflivaly. Tuto skute nost podporuje i fakt, fle cizí po- ta nemá za povinnost a zpravidla ani reálné mofnosti pátrat po pobytu adresáta, pokud se ukáfle, fle se adresát v míst svého p edpokládaného pobytu nezdrfluje.²⁸³

Základní systém doru ování podle na ízení je mofné zjednodu- en vyjád it následujícím zp sobem. fladatel, který pot ebuje doru it soudní nebo mimosoudní písemnost do jiného lenského státu Unie, se obrací na odesílající subjekt ve svém lenském státu, který písemnost za- le p íjmajícím subjektu lenského státu, ve kterém se adresát písemnosti zdrfluje, a p íjmající subjekt písemnost doru í adresátovi.²⁸⁴

Vzhledem k tomu, fle se jedná o doru ování do ciziny, je t eba dbát také na jazyk, ve kterém je písemnost vyhotovena. Doru ovaná písemnost musí být vyhotovena v jazyce, kterému adresát rozumí, nebo v ú edním jazyce p íjmajícího lenského státu, nebo opat ena p ekladem do jednoho z t chto jazyk . V p ípad , fle písemnost není vyhotovena v n kterém z t chto jazyk , ani není opat ena p ekladem, m fle adresát její p íjetí bez jakýchkoli pro n j negativních d sledk odmítnout. Odesílající subjekt je povinen adresáta fladatele o této mofnosti pou it. Náklady na p eklad písemnosti nese vfldy fladatel.²⁸⁵

Jakákoliv písemnost, kterou doru uje p íjmající orgán (soud jiného státu Unie), je vybavena pr vodkovým formulá em, jeho fl obsah na ízení striktn ve své p íloze I. upravuje. Jazykem tohoto formulá e je ú ední e státu, na jeho fl území má k doru ení

²⁸² DAVID, L., I^{TM}VÁNEK, F., JAV RKOVÁ, N., KASÍKOVÁ, M., LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Ob anský soudní ád: komentá* , I. díl. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer R, 2009. 282 s. ISBN 978-80-7357-460-4. 282 s.

²⁸³ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 196 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁸⁴ ^{TM}NOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, *Doru ování v civilním soudním ízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 77 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

²⁸⁵ Viz tamtéfl.

jehož orgán doručování vyřizuje, nepřipustil. Žádosti o doručování písemností si orgány států Unie mezi sebou předávají buď přímo a doručované písemnosti nemusejí být nijak upraveny. Důležitá je především vyřizovat vždy s co nejvyšší možnou mírou urychlení, nejpozději však do jednoho měsíce od obdržení žádosti o doručení. Mimo to musí příjímající orgán dořadujícímu soudu do sedmi dnů od obdržení žádosti o doručení sdělit, zda žádost o doručení skutečně obdržel. V případě, že příjímající subjekt není pro doručování písemností příslušný, neprodleně odešle žádost o doručení příslušnému soudu. Například Okresní soud v Kladně zjistil, že adresát se zdržuje v obvodu Okresního soudu v Mělníku, a proto postoupil žádost o doručení k vyřízení Okresnímu soudu v Mělníku.²⁸⁶

Příjímající subjekt může doručit písemnost při svém vlastním úkonu tím, že si adresáta předvolá a doručí mu písemnost přímo, nebo na kterém ze způsobů, které předpokládají procesní předpisy dořadáného soudu. Jestliže to není v rozporu s procesními předpisy platnými v místě, kde se doručuje, je příjímající subjekt povinen využít způsobu doručení, který zvolil odesílající subjekt. V souvislosti s novou úpravou českého soudního doručování je důležité připomenout, že soud může doručit dokument, který je určen adresátu, jenž je vybaven datovou schránkou, buď přímo, nebo prostřednictvím datové schránky a nemůže tedy doručovat prostřednictvím pošty. To platí i pro doručování cizích písemností podle nařízení č. 1393/2007. V případě, že dořadující soud v rámci dořadání neuvedl konkrétní požadavek na doručení specifickou formou, musí přijmout doručení podle procesních předpisů státu, na jehož území se doručení provádí. Takové doručení je považováno za řádné doručení i tehdy, když je procesní předpisy dořadujícího soudu výslovně vyloučeno.²⁸⁷

Za realizaci doručení soudní i mimosoudní písemnosti nesmí příjímající subjekt vyžadovat úhradu poplatků. Pokud však má podle právních předpisů příjímajícího státu nárok na náhradu nákladů vzniklých jeho činnostmi soudní úředník, popřímo jiná osoba, která činí úkony při doručování, je povinen tyto náklady uhradit žadatel. Tyto náklady se hradí jednorázovým poplatkem, jehož výše nesmí být nepřiměřená a diskriminativní. Pokud

²⁸⁶ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 196 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁸⁷ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručování v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 197 s. ISBN 978-80-777-5.

vzniklé.²⁸⁸

Adresát může písemnost doručenou ze zahraničí odmítnout, pokud doručená písemnost není v jazyce, kterému adresát rozumí, nebo v úředním jazyce soudu, který písemnost doručuje. Postačí ovšem, když listinu doprovází překlad v takové řeči. O tomto právu musí adresáta doručující soud poučit. V případě, že přijímající orgán adresáta o jeho právu poučí písemně písemností, musí své právo na odmítnutí dokumentu realizovat do jednoho týdne od doručení písemnosti. Adresát může odmítnout přijetí pro něho nesrozumitelné písemnosti i tím, že do týdne od jejího doručení vrátí písemnost dožadnému soudu.²⁸⁹

Na území zavádí nevyvratitelnou právní domněnku, že adresát rozumí kterékoli řeči, která je úředním jazykem místa doručení. U kteréhokoli jiného jazyka je ovšem v cí odesílajícího soudu, aby postavil najisto, zda adresát tomuto jazyku rozumí. Například tím, že si zjistí národnost a státní příslušnost adresáta a na základě této informace pak následně zaujme stanovisko, zda adresát doručovanému dokumentu skutečně porozumí.²⁹⁰

Datem doručení písemnosti, která je zasílána do jiného členského státu Unie, je den, který za den doručení pokládají procesní předpisy dožadného soudu, tedy přijímajícího orgánu. Procesní právo dožadujícího soudu se při určení data doručení uplatní pouze tehdy, když je nutno písemnost doručit v určené lhůtě. Například pokud se jedná o předvolání k ústnímu jednání, musí mít adresát zachovánu lhůtu k přípravě na jednání. Za takovéto situace je tedy datum, které je třeba vzít ve vztahu k řádateli v úvahu, stanoveno právními předpisy odesílajícího členského státu.²⁹¹

K doručení písemnosti prostřednictvím cizího unijního soudu nemusí ovšem dojít pouze tak, že si adresát písemnost převezme proti podpisu. K doručení může samozřejmě dojít také třeba vhozením do schránky, fikcí doručení ve vhrli, když adresát písemnosti bezdůvodně odmítne převzít, nebo uplynutím úložní doby. Z tohoto důvodu proto na území

²⁸⁸ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KIVÁKOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁŘOVÁ, *Doručení v civilním soudním řízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 82-83 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

²⁸⁹ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručení v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 198 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁹⁰ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doručení v soudním řízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 198 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁹¹ Viz tamtéž.

dofádaný soud doru ení stvrdí potvrzením na speciálním formulá i, které má charakter ve ejné listiny.²⁹²

Doru ování podle shora uvedeného na ízení nelze vyuffít, pokud není známa adresa osoby, které má být písemnost doru ena. Shodné pravidlo obsahovalo jifl p edchozí na ízení . 1348/2000, které bylo na ízením . 1393/2007 nahrazeno. Toto pravidlo je mofné vykládat tak, fe dofládaný soud cizího lenského státu by m l z ú ední povinnosti zji- ovat, zda je mu známo místo, kde se adresát zdrfluje. Pouze tehdy, kdyfl má dofládaný soud jistotu, fe se adresát v míst doru ování zdrfluje, m fe doru it tzv. náhradním zp sobem, tedy nap íklad ulofením na po-t í u soudu. Jinak je povinen písemnost vrátit dofladujícímu soudu s tím, fe se doru ení nezda ilo. Následn bude zálefitostí dofladujícího soudu, aby p ijal procesní opat ení podle svých vnitrostátních procesních p edpis , které by mu umofnilo pokrač ovat v ízení, i kdyfl se doru ení nezda ilo. eský soud by tedy pravd podobn v takovém p ípad ustanovil adresátu opatrovníka s od vodn ním, fe se mu nepoda ilo doru it na známou adresu v cizin . Unijní p edpisy tímto zp sobem reagují na skute nost, fe problematika adresát neznámého pobytu není prvotn problémem doru ování, nýbrfl jiných procesních institut .²⁹³

Záv rem je t eba íci, fe na ízení . 1393/2007 je mofné vyuffít pouze v ob anských a obchodních v cech, nikoli na da ové, celní í správní v ci ani na odpov dnost státu za jednání í opomenutí p í výkonu státní moci. Pokud budou eské správní soudy p ezkoumávat rozhodnutí jiného státního orgánu o ve ejném právu, nemohou v t chto p ípadech postupovat podle zmín ného na ízení a musejí vyuffít jiných cest pro doru ování svých dokument do ciziny, nap íklad dvoustranných mezinárodních smluv o procesní spolupráci. Zmín né na ízení není mofné pouffít ani ve sporech mezi státem a osobami soukromého práva podle zákona . 82/1998 Sb., o odpov dnosti za -kodu zp sobenou p í výkonu ve ejné moci.²⁹⁴

²⁹² SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 199 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁹³ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 199-200 s. ISBN 978-80-777-5.

²⁹⁴ SVOBODA, K., SUK, M., ZEMAN, P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., 2009. 220 s. ISBN 978-80-777-5.

V případě potřeby doručení písemnost do jiného než členského státu Evropské unie se postupuje buď podle mezinárodní smlouvy nebo jestliže nebyla se státem, do kterého se doručuje, žádná mezinárodní smlouva uzavřena, podle zvláštního právního předpisu. Z hlediska mezinárodních smluv upravujících doručování máme v této oblasti považovat za nejvýznamnější Úmluvu o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních, která byla sjednána v Haagu dne 15. listopadu 1865.²⁹⁵

Pokud tedy není možné před doručování postupovat podle uzavřené mezinárodní smlouvy, postupuje se před doručování do ciziny podle zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů. V případě, že je ve věci dána pravomoc českých soudních orgánů, postupují v řízení podle platných a účinných českých procesních předpisů, tj. podle ustanovení občanského soudního řádu o doručování. Český justiční orgán tedy může dožádat o doručení orgán cizího státu. V takovém případě jsou tato doručení před českým soudem účinná, i když nejsou přímo v souladu s předpisy cizího práva, pokud vyhovují předpisům českým (§ 60 zákona č. 97/1963 Sb.).²⁹⁶

²⁹⁵ TÝNOVÁ, R., BARTONÍKOVÁ, K., KLIČKOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁŘOVÁ, *Doručování v civilním soudním řízení*. I. vydání. Leges, s.r.o., 2009. 85 s. ISBN 978-80-87212-20-2.

²⁹⁶ Viz tamtéž.

Cílem této seminární práce bylo především rozebrat aktuální právní úpravu systému doručování se zaměřením na analýzu nejdeficitnějších změn, které přinesla tzv. souhrnná novela občanského soudního řádu a zjistit úskalí, ke kterým v praxi dochází v souvislosti s její aplikací a zmínit též možná doporučení a návrhy, které by mohly odstranit výkladové a aplikativní problémy nových ustanovení občanského soudního řádu.

S ohledem na výše uvedené bych se proto v závěru své diplomové práce chtěla zamyslet nad smyslem a účelem tzv. souhrnné novely a jejím odrazem v praxi a poukázat na jistá aplikativní úskalí, které přinesla v kontextu prvních rozhodnutí vydaných soudy.

1. Základ souhrnné novely a popis jejího smyslu aktuální judikaturou soudů

S ohledem na praktické obtíže při doručování soudních písemností byla právní regulace doručování při tvorbě tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu jedním z jejích hlavních pilířů. Souhrnná novela přinesla opětovně úplně novou koncepci systému doručování v občanském soudním řízení, která vychází na rozdíl od předcházející právní úpravy zejména z odpovědnosti adresáta za místo, kam mu je doručováno, a rovněž ze stále se rozvíjející elektronizace justice.

Reformovaný systém doručování měl soudům umožnit, aby ústní řízení, které se záměrně vyhýbají při řízení soudních písemností, bylo možno doručit na tzv. adresu pro doručování, která v případě fyzických osob (nepodnikatelů) v tuzemsku splývá s adresou jejich trvalého pobytu. Záměrem zákonodávce bylo přenést odpovědnost za výsledek doručování na adresáta a urychlit tak průběh občanského soudního řízení, nebo v minulosti často docházelo k situacím, kdy se ústní řízení záměrně snižoval nepřibíráním písemností v místě, kde se zdržoval, protahovat soudní řízení a mátožit tak jeho účel.

Tento záměr zákonodávce však v současně době vzal prozatím za své, nebo se institut doručovacích fikcí na tzv. evidenční adresu ústníka stal na základě **usnesení Krajského soudu v Ostravě** ze dne 16. 9. 2009, **sp. zn. 71 Co 254/2009**²⁹⁷, uveřejněného

²⁹⁷ Je-li ústník neznámého pobytu, musí soud učinit vhodná opatření k ochraně jeho procesních práv a povinností (§ 29 odst. 3 OSŘ); nestává-li, lze podle ustanovení § 46b písm. a) OSŘ je možné takovémuto ústníkovi doručit písemnosti soudy.

tí a stanovisek (v tzv. zelené sbírce), prakticky nepoužitelným.

Zaměřme-li pozornost na argumentaci, na jejímž základě Krajský soud Ostrava dospěl ve svém usnesení sp. zn. 71 Co 254/2009 k výše uvedenému závěru, je nutné podotknout, že se v usnesení ostravského soudu zejména do téže, že i nepřítomnému účastníkovi řízení musí být zajištěna ochrana jeho zájmu.

Z uvedeného tedy vyplývá, že řádný procesní institut nemůže sloužit výhradně k urychlení řízení a nic na tom nesmí změnit ani tzv. souhrnná novela občanského soudního řádu. Důvodová zpráva k tzv. evidenční adrese účastníka řízení, aniž by soud účastníkovi neznámého pobytu soudně ustanovil opatrovníka podle § 29 odst. 3 OSŘ, je dle názoru Krajského soudu v Ostravě odepřením spravedlnosti a porušením čl. 38 odst. 2, čl. 37 odst. 3 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud v Ostravě rovněž podotýká, že soud nemůže jednotlivá procesní ustanovení zneúčelnit, aniž by straně sporu neposkytl dostatečný prostor ke skutkové a právní argumentaci.²⁹⁸

Domnívám se však, že tento náhled Krajského soudu v Ostravě není správný a přikláním se tak k názoru JUDr. Karla Svobody, který zveřejnil ve své práci *Důvodová zpráva k rozcestí*.²⁹⁹ Není pravdou, že by účastníkovi řízení, který se svým zavinutým konáním či nekonáním zbavil možnosti hájit své zájmy před soudem, bylo zapotřebí zabezpečovat právní pomoc nebo ochranu. Po novelách občanského soudního řádu, které byly provedeny zákonem č. 171/1993 Sb., č. 30/2000 Sb. a č. 7/2009 Sb., je zcela zřejmé, že každý účastník civilního sporu je oprávněn, nýbrž i povinen své zájmy hájit zejména sám. Pokud tedy existuje zákonem ustanovená důvodová adresa, se kterou může účastník libovolně nakládat, což znamená, že ji dle svého aktuálního místa pobytu, myslím si, že je možné na účastníka civilního sporu přenést odpovědnost za výsledek důvodování a odlehčit jí tak přetížným soudem. Zároveň lze považovat názor Krajského soudu v Ostravě za příliš paušální, nebo není přiměřené konstatovat, že jakékoliv využití důvodové fikce ve vztahu k účastníkovi neznámého pobytu je porušením práva takového účastníka na spravedlivý proces, když přitom, pro něho nelze účastníkovi důvodovat na jeho evidenční adresu, je právě skutečnost, že se důvodování soudních písemností záměrně vyhýbá.²⁹⁹

²⁹⁸ SVOBODA, K. *Důvodová zpráva k rozcestí*. Právní rozhledy, únor 2010, roč. 2010, č. 3, s. 107.

²⁹⁹ Viz tamtéž.

lité zmínit, že ani dosavadní judikatura Ústavního soudu

R není d vodem, pro by soudci m li namísto vyuffití doru ování fikce ustanovovat ú astníku, jehofl pobyt není znám, opatrovníka, kdyfl Ústavní soud ve své judikatu e špouzeõ uzavírá, že by obecné soudy nem ly zneuffívát institut , které jim umofl ují pokračovat v ízení i s ú astníkem, jehofl aktuální pobyt nebyl zji-t n. Obecné soudy by proto m ly po ú innosti tzv. souhrnné novely ob anského soudního ádu nejprve volit takový procesní postup, který prvotn povede k prov ení, zda se ú astník ízení zdrfluje na své eviden ní adrese. V p ípad , že soudce zjistí opak, m l by po pobytu ú astníka zapátrat v evidencích v-ech orgán státní moci. Z stane-li v-ak pátrání bez výsledku, m že soud vyuffití doru ovací fikce a není povinen ustanovovat ú astníku ízení opatrovníka podle § 29 odst. 3 OS .³⁰⁰

P estofe aktuální nález Ústavního soudu R z 19. 10. 2009, sp. zn. III. ÚS 1143/09, konstatuje, že nový doru ovací systém nemá primárn uleh ovat práci soud m, a je t eba jej vykládat tak, aby byla zabezpe ena základní práva ú astníka, tato práva lze ov-em zabezpe it rovn fl tím, že soud k doru ení podstatné písemnosti fikcí p istoupí afl po p edchozím neúsp -ném pátrání po pobytu ú astníka.³⁰¹

Shora uvedeným usnesením ostravského soudu, které bylo publikováno Nejvy-ím soudem R ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, vzal institut doru ování fikcí na tzv. eviden ní adresu tedy v sou asné dob za své a soudy prvního stupn se tak dostanou do nezávid níhodné situace, nebo budou muset písemnost doru ovat jedné a téže stran dvakrát, a to jednak fikcí ú astníku neznámého pobytu a pak následn opatrovníku, který byl tomuto ú astníku ustanoven.³⁰²

Záv rem lze íci, že tv rci tzv. souhrnné novely takovou interpretaci ze strany soud nep edpokládali, nebo jejich zám rem bylo p enést odpov dnost za výsledek doru ování na adresáta, p í emfl k náprav legislativní p ísnosti m l v konkrétních p ípadech slouffit institut neú inného doru ení. Zákodárce ov-em m l a mohl p edvídat, že soudy budou e-ít vztah mezi doru ováním a ostatními procesními p edpisy, které s doru ováním souvisejí pouze okrajov , nebo doru ování je jedním ze základních prost edk komunikace mezi soudem a ú astníky ízení, a je proto zp sobilé ovliv ovat i vyuffití dal-ích procesních institut , a zároveň si m l a mohl uv domit, že dosavadní

³⁰⁰ SVOBODA, K. *Doru ování na rozcestí*. Právní rozhledy, únor 2010, ro . 2010, . 3, s. 108.

³⁰¹ Viz tamtéfl.

³⁰² Viz tamtéfl.

v souasném dohledu, i když ne zcela výslovně, i ve prospěch ústavních, kteří nejsou plně bdělí ve svých právech a ztlučují svým konáním i naopak nekonáním komunikaci se soudy.³⁰³

Východisko z této stávající situace spatřuji v opatrovne novelizaci systému doručování soudních písemností, přičemž bude třeba hledat kompromis mezi povodním záměrem tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu, kterým bylo přenesení odpovědnosti za výsledek doručování na adresáta, a souasným přístupem judikatury vyšších soudů, tedy Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR, k ochraně práv kteréhokoliv ústavního řízení. Zároveň se jeví jako potřebné, aby bylo v novelizovaných ustanoveních občanského soudního řádu uvedeno, do jaké míry jsou ustanovení upravující soudní doručování v poměru speciality k ostatním procesním institutům, které mohou být doručováním ovlivněny, aby se tak předešlo možným nejasnostem, zda a za jakých okolností lze doručovat ústavního pobytu fikcí i zda je třeba mu ustanovit opatrovníka pro civilní řízení.

Jisté řešení této nastalé situace by rovněž mohl přinést Ústavní soud ČR jako soudní orgán ochrany ústavnosti, pokud by svým výkladem korigoval názor civilního kolegia Nejvyššího soudu ČR, které podpořilo shora uvedené rozporuplné usnesení Krajského soudu v Ostravě a zveřejnilo jej ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Je ovšem otázkou, zda bude mít Ústavní soud ČR zájem usměrnit Nejvyšším soudem odsouhlasený výklad nového systému doručování, který na rozdíl od dikce zákona posiluje práva ústavního pobytu, avšak na úkor rychlosti civilního řízení a v rozporu se smyslem a účelem tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu.

2. Aktuální problémy nového systému doručování a nastin jejich řešení

V závěru své diplomové práce bych ráda souhrnně poukázala na aktuální problémy systému doručování ve svétle tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu, přestože již n kterých aplikacích úskalí nové právní úpravy byla zmíněna v rámci předchozích kapitol, zejména v kapitole IV. v nujícím se doručování prostřednictvím datové sítě a v kapitole V. pojednávající o vybraných otázkách týkajících se fikce doručení v judikatuře soudů.

³⁰³ SVOBODA, K. *Rekodifikace civilního procesu*. Právní rozhledy 10/2010. 345 s.

ly bude pokus o p íblífení n kterých sporných moment nové právní úpravy civilního doru ování a uvedení mofných inspirací do budoucna, p estofe jsem si pln v doma toho, fe prakticky nikdy nelze dosáhnout takové právní úpravy systému doru ování, v rámci které bychom se nemuseli potýkat s nejasnostmi a obtífe, které konkrétní ustanovení v praxi následn p iná–ejí a které zákonodárce p i koncepci nové právní úpravy nem fe asto p edvídat.

Zcela zásadní zm nou v doru ování, kterou tzv. souhrnná novela p inesla, je zm na základní priority mezi listinným doru ováním po–tou a elektronickým doru ováním prost ednictvím ve ejné datové síť . Tento nový zp sob doru ování je nadále prioritním s tím, fe pro vybrané skupiny subjekt je dokonce obligatorním zp sobem doru ování.

Ustanovením ob anského soudního ádu, které v praxi m fe p iná–et jisté obtífe, je novelizované ustanovení § 45 odst. 2 OS , z jehož díkce vyplývá právní nárok ú astníka ízení na to, aby mu soud doru oval písemnosti do jeho datové schránky, což mimo jiné znamená rovn fl to, fe pokud soud tuto povinnost poru–í, jedná se o nezákonný postup a doru ení jakýmkoli jiným zp sobem nem fe mít odpovídající právní ú inky. V praxi se jifl v souvislosti s tímto ustanovením objevily p ípady, kdy ú astník ízení, p estofe mu byla ur itá písemnost doru ena prost ednictvím drflitele po–tovní licence a ú astník její p evzetí stvrdil svým podpisem na doru ence, následn zpochyb oval doru ení po–tou tvrzením, fe takové doru ení nem fe mít právní ú inky práv s odkazem na povinnost soudu doru ovat ú astníku ve–keré písemnosti do datové schránky. **S ohledem na vý–e uvedené se tedy domnívám, fe se jeví jako vhodné a zároveň nezbytné, aby se k této problematice vyjád ila svým výkladem judikatura vy–ích soud a do budoucna se tak p edcházelo situacím, kdy p estofe ú astník ízení nejprve potvrdí p evzetí listovní zásilky svým podpisem na doru ence, následn zpochyb uje doru ení prost ednictvím drflitele po–tovní licence tím, fe povinností soudu bylo doru ovat mu ve–keré písemnosti do datové schránky.**

V souvislosti s praktickou realizací elektronického doru ování prost ednictvím informa ního systému datových schránek si dovolím zmínit nejproblematict j–í body tohoto nového zp sobu doru ování, v rámci kterých dominuje **jifl zmi ované problematické ustanovení § 18a zákona . 300/2008 Sb.,** které s ú inností od 1. ledna 2010 upravuje dodávání dokument prost ednictvím datových schránek mezi soukromými osobami a které ve svém druhém odstavci íká, šfe dokument dodávaný do datové

okamžikem, kdy jeho převzetí potvrdí odesílateli adresát prostřednictvím své datové schránky. S ohledem na shora uvedené tedy v praxi vzniká otázka, zda se tzv. vešmoprávní fikce doručení, podle které se do datové schránky zasláný dokument považuje za doručení posledním dnem desetidenní lhůty, nepřihlásí-li se do ní adresát dříve, vztahuje i na dodávání dokumentů do datové schránky mezi soukromými osobami. Zákodárce ovšem tím, že při doručování prostřednictvím datových schránek soukromých osob váže okamžik doručení zprávy až na libovolný příjemce, který její má svou odpovědí potvrdit, vlastně popírá výhody státem garantovaného systému datových schránek. **S ohledem na výše uvedené se proto domnívám, že by měl zákonodárce přistoupit k novelizaci tohoto problematického ustanovení,** nebo se v případě doručování prostřednictvím datových schránek mezi soukromými osobami jedná v podstatě o krok zpět v porovnání s listinným doručováním poštou, kdy byl doporučený psaní doručeno adresátovi již podpisem dodejky před vydáním zalepené poštovní obálky a v případě doručování prostřednictvím datových schránek se dokument považuje za doručení teprve okamžikem, kdy jeho převzetí potvrdí odesílateli adresát prostřednictvím své datové schránky.

Asi nejvýznamnějším problémem datových schránek je dosud nevyřešený dlouhodobý statut elektronických dokumentů a s tím související otázka, š co s elektronickými dokumenty dlelat za rok i více, pokud nemají časové razítko a již nejde ověřit platnost jejich elektronického podpisu? Přestože se teoreticky proklamuje, že je elektronická podoba dokumentu ekvivalentní podobě listinné, v reálné praxi tomu tak není. **Konkrétním příkladem je otázka toho, zda je k elektronickým dokumentům, které vyhotovují orgány ve veřejné moci, třeba kromě elektronického podpisu připojovat také časové razítko,** nebo ze zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů tato skutečnost nevyplývá a nejroznější materiály a návody k datovým schránkám dlouho tvrdily, že to nutné není. S ohledem na uvedené se tak prostřednictvím datových schránek dostalo do obrovské množství dokumentů v elektronické podobě, které jsou sice opatřeny elektronickým podpisem, ale nikoli časovým razítkem. Problém pak vyvstává v důsledku toho, že nejdříve po jednom roce končí platnost certifikátu, na kterém je jejich elektronický podpis založen, a po této době již není možné ověřit platnost takového podpisu, ani předemtný dokument autorizovaný na žádost konvertovat. Ministerstvo vnitra poměrně nedávno připustilo, že bez časových

menty skute n problém a fle by se asová razítka m la poufívat. Ke-ení v-ak ministerstvo p istoupilo pouze cestou legislativního výkladu, a to vydáním stanoviska Odboru archivní správy a spisové slufby. **V souvislosti s vý-e uvedeným v-ak zastávám názor, fle nejlepší variantou ádného vy e-ení problému š asových razítků by m lo být p íjetí novely zákona . 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument i alespo vydání provád ící vyhlá-ky Ministerstva vnitra upravující danou problematiku.**

Dal-í problematickou otázkou, která vyvstala v souvislosti s doru ováním prost ednictvím datových schránek, **je otázka soukromoprávní komunikace orgán ve ejné moci**, které mají ze zákona z ízenu pouze jednu datovou schránku a zákonodárce jífl nedomyslel situace, kdy také orgány ve ejné moci mohou komunikovat soukromoprávn . Technicky je tedy soukromoprávní komunikace orgán ve ejné moci prost ednictvím systému datových schránek velmi obtíflná, nebo systém v rámci jedné datové schránky orgánu ve ejné moci neumí odli-ovat šve ejnoprávníõ zprávu od zprávy šsoukromoprávníõ. P í inou tohoto problému je p edev-ím skute nost, fle se p í zavád ní informa ního systému datových schránek nepo ítalo s novelou zákona, která do systému velmi nekoncep n zavedla rovn fl tento zp sob šsoukromoprávní komunikaceõ. V d sledku toho to znamená, fle technicky je datová zpráva od orgánu ve ejné moci bez ohledu na sv j obsah nastavena jinak nefl šsoukromoprávníõ po-tovní datová zpráva a byla by doru ována s desetidenní fikcí doru ení. S ohledem na uvedené se tak objevuje otázka, jak mají tyto orgány ve ejné moci komunikovat s fyzickými a právníckými osobami ve svých soukromoprávních vztazích a proto se **jeví více nefl vhodné tuto obtíflnou situaci vy e-it formou novelizace p íslu-ných ustanovení zákona . 300/2008 Sb. a postavit najisto, jakým zp sobem a p edev-ím s jakými d sledky jednají orgány ve ejné moci v rámci soukromoprávní komunikace.**

V souvislosti s doru ováním prost ednictvím datových schránek si rovn fl dovolím zmínit **opodstatn ý problém spo ívající v nedostate né osv t a p íprav na tento zcela nový zp sob doru ování**, nebo uflivatelé, a to dokonce ani orgány ve ejné moci, nebyli na ádné uflívání datových schránek p íravení. Odborníci z právní oblasti tak ásto upozor ují na skute nost, fle právní odd lení r zných spole ností musí elit potíflím, které zp sobuje práv nezku-enost a neznalost fungování elektronické komunikace, a to jak ze strany vlastních zam stnanc jednotlivých spole ností, tak zejména ze strany samotných

a uvedené se proto domnívám, že by rozhodně nebylo na
-kodu, kdyby i s určitým zpožděním byla v této oblasti **zavedena potěbná osvětla k dané
problematice**, nebo za dané situace zůstává pro řadu osob, ale i společností problematika
datových schránek stále nedostatečně objasněna a nemají tak dříve v doručování
prostřednictvím datových schránek.

Závěrem si dovoluji uvést, že zajisté nejvíce rozruchu v rámci nového systému
doručování způsobil **nově zavedený institut doručovací adresy**, který jsem podrobně
rozebrala v předcházející podkapitole a jenž by ve své stávající judikatury Nejvyššího
soudu ČR nejen nepřinesl urychlení soudního řízení, nýbrž ani nepřinesl odpovědnost za
šfukování známou adresu ze soudního ústředníka řízení, což bylo základem souhrnné
novely občanského soudního řádu. S ohledem na výše uvedené mám tedy za to, že je
nezbytné přistoupit k novelizaci příslušných ustanovení občanského soudního řádu
týkajících se tzv. adresy pro doručování, nebo v opačném případě by celá novela
doručování pozbyla svého smyslu.

Přestože bylo zjevným zájmem zákonodárce při přípravách souhrnné novely
občanského soudního řádu provedené zákonem č. 7/2009 Sb. zjednotřit a zrychlit civilní
řízení a především doručování samotné, domnívám se, že současná aplikační praxe se
v současné době potýká s určitými problémy a úskalími, které postupně i doručování spíše
ztlumují. Jsem tedy toho názoru, čímž se dostávám zároveň k samotnému cíli mé diplomové
práce, že pokud se podaří některé z výše nastíněných řešení aktuálního systému doručování
zrealizovat, přispěje to k naplnění původního záměru tzv. souhrnné novely, tedy k
urychlení délky soudního řízení, které v současné době stále patří mezi jedno
z nejdiskutovanějších témat v justici.

RATURY:

LITERATURA:

BOGUSZAK, J., APEK, J., GERLOCH, A. *Teorie práva*. Praha: ASPI publishing, 2003. ISBN 80-7357-030-0.

BUDI^{TM} P., H EBÍKOVÁ, I. *Datové schránky*. 1. vydání. Nakladatelství ANAG, (2010). ISBN 978-80-7263-617-4.

DAVID L., I^{TM}VÁNEK F., JAV RKOVÁ N., KASÍKOVÁ M., LAVICKÝ P. a kolektiv. *Ob anský soudní ád: komentá* , I. díl. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer R, (2009). ISBN 978-80-7357-460-4.

DRÁPAL L, BURE^{TM}J. a kolektiv. *Ob anský soudní ád I*. 1. vydání. C.H. Beck, (2009). ISBN 978-80-7400-107-9.

HENDRYCH D. a kolektiv. *Právnícký slovník*. 3. podstatn roz-í ené vydání. C. H. Beck, (2009). ISBN 978-80-7400-059-1.

MACKOVÁ, A., ^{TM} DRO , B. *Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokument s komentá em, v etn souvisejících zákon a provád ěcích p edpis* . Praha: Wolters Kluwer R, a.s., (2009). ISBN 978-80-7357-472-7.

MADAR Z. a kolektiv. *Slovník eského práva*, 3. roz-í ené a podstatn p epracované vydání. LINDE Praha, a.s., (2002). ISBN 80-7201-377-7.

SVOBODA K., SUK M., ZEMAN P. *Doru ování v soudním ízení*. LINDE PRAHA, a.s., (2009). ISBN 978-80-777-5.

^{TM}NOVÁ, R., BARTONÍ KOVÁ, K., K IVÁ KOVÁ, J., KOCHOVÁ KOVÁ OVÁ, I. *Doru ování v civilním soudním ízení*. 1. vydání. Leges, s.r.o., (2009). ISBN 978-80-87212-20-2.

WINTEROVÁ, A. a kolektiv. *Civilní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-726-3.

LÁNKY:

HU^{TM}EK J.: *Doru ování písemností soudem v novele ob anského soudního ádu*. Obchodní právo, ro . 10, . 3, 2001.

JIRSA J.: *Perspektivy eského civilního procesu*. Právní rozhledy 12/2008, erven 2008

KORBEL F., PRUDÍKOVÁ D.: *Zm ny v systému doru ování po 1. ervenci 2009*. Právní rozhledy, zá í 2009, ro . 2009, . 17, Mimo ádní p íloha.

SMOLÍK P.: *Doru ování ve sv tle posledních zm n ob anského soudního ádu*. Právní fórum 10/2009.

SVOBODA K. : *Doru ování na rozcestí*. Právní rozhledy, únor 2010, ro . 2010, . 3.

SVOBODA K.: *Rekodifikace civilního procesu*. Právní rozhledy 10/2010.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

BALHAROVÁ V. *Jak si z ídit datovou schránku a na co si dát pozor?* c2011.
<http://www.ct24.cz/ekonomika/poradna/84746-jak-si-zridit-datovou-schranku-a-na-co-si-dat-pozor/>

FETTER, R. *Co je to judikatura aneb Pou né p íb hy ze soudních síní*, c2010.
<http://www.mesec.cz/clanky/co-je-to-judikatura-aneb-poucne-pribehy-ze-soudnich-sini/>

KORBEL, F. *Lze doru ovat fikcí do datové schránky mezi soukromými osobami?*, c2010.
<http://jinepravo.blogspot.com/2010/01f-korbel-lze-dorucovat-fikci-do-datove.html>

MAT JKOVÁ, A. *Dal-í pohled na ob anský soudní ád po novele*. c2009.
http://pravniciradce.ihned.cz/c4-10077440-38153090-F00000_d-dalsi-pohled-na-obcansky-soudni-rad-po-novele

SMEJKAL V. *Datové schránky nastupují*. Právní rádce. c2009.
<http://pravniciradce.ihned.cz/c1-37865170-datove-schranky-nastupuji>

TYMEK, M., FOJTÍK, L. *K možnosti smluvního stanovení fikce doru ení*, c2010.
<http://elaw.cz/cs/obcanske-pravo/292-k-moznosti-smluvniho-stanoveni-fikce-doruceni.html>

VYSTAV LOVÁ, H. *Datové schránky a informa ní bezpe nost*, c2009.
<http://www.systemonline.cz/clanky/datove-schranky-a-informacni-bezpecnost.htm>

Nová právní úprava doru ování v ob anském soudním ízení. c2010.
<http://www.spoladore.com/cs/clanky/nova-pravni-uprava-dorucovani-v-obcanskem-soudnim-rizeni>

Právní fikce. c2011.
http://cs.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A1vn%C3%AD_fikce

Souhrnná novela ob anského soudního ádu. c2011.
<http://www.reformajustice.cz/cz/souhrnna-novela-obcanskeho-soudniho-radu.html>

2009.

<http://www.businessinfo.cz/cz/cranek/datove-schranky/ucel-a-funkce-datove-schranky/1001772/52731/>

Výhody a nevýhody datových schránek, c2010.

<http://www.datoveschranky.eu/informace-o-datovych-schrankach/zaver-teorie/vyhody-a-nevyhody-datovych-schrane>

SOUDNÍ ROZHODNUTÍ A LEGISLATIVA:

Zákon . 99/1963 Sb., ob anský soudní ád, ve zn ní pozd j-ích p edpis

Zákon . 7/2009 Sb., kterým se m ní zákon . 99/1963 Sb., ob anský soudní ád, ve zn ní pozd j-ích p edpis , a dal-í související zákony

Zákon . 150/2002 Sb., soudní ád správní, ve zn ní pozd j-ích p edpis

Zákon . 182/2006 Sb., o úpadku a zp sobech jeho e-ení, ve zn ní pozd j-ích p edpis

Zákon . 216/1994 Sb., o rozhod ím ízení a o výkonu rozhod ích nález , ve zn ní pozd j-ích p edpis

Usnesení Nejvy-ího soudu ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. 21 Cdo 658/2008

Usnesení Nejvy-ího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 20 Cdo 2103/2007

Usnesení Nejvy-ího soudu ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. 30 Cdo 1072/2005

Nález Ústavního soudu R ze dne 26. 7. 2006, sp. zn. II. ÚS 90/06

Nález Ústavního soudu R ze dne 13. 12. 2001, sp. zn. III. ÚS 473/01

Nález Ústavního soudu R ze dne 27. 8. 2009, sp. zn. II. ÚS 264/09

Nález Ústavního soudu R ze dne 29. 10. 2003, sp. zn. II. ÚS 92/01

Usnesení Nejvy-ího soudu R ze dne 29. 4. 2004, sp. zn. 29 Odo 923/2002

Usnesení Nejvy-ího soudu R ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1876/2007

Nález Ústavního soudu R ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 1056/09

Rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 5 Cmo 161/2009 ze dne 16. 11. 2009

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)